

Koncernkontoret
Västra Götalandsregionen
2019-10-15

Delårsrapport augusti 2019

Västra Götalandsregionen

Innehåll

1	Viktiga händelser under perioden	3
2	Sammanfattning	4
3	Västra Götalandsregionens verksamhetsområden.....	6
3.1	Regional utveckling	6
3.2	Kultur.....	8
3.3	Kollektivtrafik	10
3.4	Hälsa- och sjukvård	12
3.5	Serviceverksamheter.....	21
3.6	Regiongemensamt arbete.....	22
4	Övergripande mål och fokusområden	24
4.1	Regional utveckling och kollektivtrafik	24
4.2	Hälsa- och sjukvård	28
4.3	Medarbetare	32
5	Medarbetare	35
5.1	Arbetsgivarvarumärket	35
5.2	Personalvolym och struktur	35
5.3	Chefsförutsättningar	38
5.4	Hälsa och arbetsmiljö.....	38
6	Ekonomi	39
6.1	Resultat	39
6.2	Prognos	42
6.3	Investeringar	43
6.4	Pensionsåtagandet.....	44
6.5	Likviditet och betalningsberedskap	44
6.6	Ekonomisk hushållning.....	45
6.7	Balanskrav	45
7	Bokslutsdokumentation.....	46
7.1	Resultat- och balansräkning, kassaflödesanalys.....	46
7.2	Verksamheternas resultat och prognos.....	49
7.3	Redovisningsprinciper	50
7.4	Noter	51
8	Nämnder och styrelser i korthet.....	54
8.1	Regional utveckling	54
8.2	Kultur.....	55
8.3	Kollektivtrafik	58
8.4	Hälsa- och sjukvård	58
8.5	Serviceverksamheter.....	64
8.6	Regiongemensamt arbete.....	65

1 VIKTIGA HÄNDELSE UNDER PERIODEN

Etableringar och omstruktureringar

Från 1 januari har Kungälvss sjukhus, Alingsås lasarett, Frölunda Specialistsjukhus och Angereds Närsjukhus samlats under en och samma styrelse och drivs som en gemensam förvaltning med namnet Sjukhusen i väster.

Regionfullmäktige har i beslut om ny politisk organisation 2019–2022 ersatt styrelsen för beställd primärvård med styrelsen för regiongemensam hälso- och sjukvård som också får ett utökat uppdrag.

Verksamheten i bolaget Sahlgrenska International Care AB avslutades vid årsskiftet och är nu istället en del av Sahlgrenska Universitetssjukhusets uppdrag.

Två nya närakuter har öppnats i Lidköping och Skene. Sedan tidigare finns två närakuter på Östra sjukhuset i Göteborg och i Tanumshede.

Västtrafik AB har blivit delägare i Göteborg Spårvägar AB som driver spårvagnstrafiken i Göteborg och Mölndal.

Vid årsskiftet övertog Västfastigheter personal och verksamhet i Västrafik AB:s infraavdelning med tillhörande infrastrukturprojekt. Avdelningen har ansvar för drift, underhåll och utveckling av fastigheter för kollektivtrafiken så som resecentrum.

Upphandlingar och avtal

Införandet av framtidens vårdinformationsmiljö (FVM)/Millennium, Västra Götalandsregionens (VGR:s) nya gemensamma vårdinformationssystem, försenas med cirka ett år. Cerner Sverige AB kan inte leverera i tid eftersom man inte förutsett omfattningen av anpassningsarbetet till patientdatalagen.

I juni blev en av Västtrafik AB:s största upphandlingar klar och innebär att 160 elbussar kommer införas i västra Göteborg, Mölndal och Partille. I december 2020 kommer totalt 225 elbussar vara i drift vilket gör Västtrafiks elbussflotta störst i norra Europa.

I mars togs VGR:s nya e-handelssystem Marknadsplatsen 2.0 i drift, ett nytt beställnings- och fakturahanteringssystem.

Rättstvister

Tingsrätten har meddelat dom i tvisten angående bygget av Rågården. Enligt domen räcker inte entreprenörens bevisning och entreprenören har därför inte rätt till begärd ersättning. Entreprenören har överklagat domen och hovrätten har nu att ta ställning till om de kommer att bevilja prövningstillstånd.

2 SAMMANFATTNING

Ekonomisk utveckling

Helårsprognosen för VGR:s ekonomiska resultat bedöms till 50 miljoner kronor vilket är strax över budget. Kostnadsutvecklingstakten har förbättrats och är i perioden 3,6 procent vilket är i nivå med intäktsökningen på 3,5 procent. Denna förbättring tillsammans med att VGR erhållit specialdestinerade statsbidrag med 513 miljoner kronor över budget till och med augusti ger ett resultat i balans och i nivå med budget. Det är fortsatt problem med att sjukhusen och primärvården visar negativa resultat och prognoser. Detta trots sänkta måltal för nettoårsarbetare och åtgärdsplaner. En risk under hösten är att skatteunderlagets ökningstakt mattas något, främst till följd av att antalet arbetade timmar minskar.

Regional utveckling, kultur och kollektivtrafik

Den 1 januari 2019 blev alla landsting regioner i Sverige, vilket innebär att samtliga regioner har tagit över det regionala utvecklingsuppdraget. Att regionerna har samma uppdrag bidrar till bättre förutsättningar att bedriva regional utveckling.

Under våren har ett intensivt arbete pågått med framtagandet av kommande regionala utvecklingsstrategi 2021–2030 som har präglats av dialog med representanter från offentlig sektor, akademi, näringsliv och ideella sektorn i Västra Götaland. Detta följs av politiska dialoger med kommuner och kommunalförbund under hösten.

Inom kulturområdet har arbetet med att ta fram en ny kulturstrategi börjat närma sig slutskedet där det slutgiltiga förslaget bereds under hösten. Samtidigt pågår revideringen av trafikförsörjningsprogrammet liksom framtagandet av nya mål för miljö och mänskliga rättigheter inom VGR.

För kollektivtrafiken kan konstateras att resandet ökat och ligger i fas för att nå fördubblingsmålet år 2025 på 380 miljoner resor.

Hälso- och sjukvård

Under 2019 har sjukhusen fokuserat på att få ekonomi och verksamhet i balans. De tre långsiktiga strategierna; omställning av hälso- och sjukvård, framtidens vårdinformationsmiljö (FVM) och arbetsgivarvarumärket är viktiga verktyg för detta. Alla förvaltningar inom hälso- och sjukvård har arbetat fram genomförandeplaner avseende omställningen som är koordinerade i tid och resursinsats med FVM och arbetsgivarvarumärket.

Regionstyrelsen beslutade i juni att nära vård, särskilt mobil närvård, och digitala vårdtjänster ska vara de prioriterade omställningsområdena och fokus ska vara på åtgärder som minskar de totala kostnaderna för hälso- och sjukvården. Inom nära vård ska ytterligare närsjukvårdsteam inrättas under 2019 och 2020. När det gäller digitala vårdformer och tjänster är sex digitala invånartjänster prioriterade för införande. Dessa är digitala vårdmöten, monitorering i hemmen, stöd- och behandling via nätet, 1177 Vårdguidens e-tjänster, webbtidbokning och Vårdexpressen - en tjänst för egenbedömning. Alla berörda förvaltningar har tagit fram tidplaner för framdrift till utgången av 2019 och 2020.

Trots ett ansträngt läge för sjukhusen avseende såväl ekonomi som kompetensförsörjning syns en ökad produktion jämfört med samma period föregående år när det gäller första besök och behandling. För planerad specialistvård har tillgänglighetsmålen dock inte nåtts

även om trenden varit positiv det senaste året. Inte heller inom psykiatrisk vård nås uppsatta mål.

Medarbetare

VGR fortsätter sitt arbete mot målet att bli Sveriges bästa offentliga arbetsgivare till 2027, en av VGR:s tre långsiktiga strategier. Under sommaren har arbetet med arbetsgivarvarumärket integrerats i varumärkesarbetet. Aktiviteter kring organisationskulturfrågor och ledningsfrågor pågår, men också med att stärka bilden av VGR som arbetsgivare.

Antal anställda i VGR är cirka 55 000, vilket är en marginell ökning jämfört med motsvarande tidpunkt 2018. Sjukhusen fortsätter sitt arbete med att nå satta bemanningstal avseende antal nettoårsarbetare, en del i åtgärderna för att bromsa kostnadsutvecklingen för att nå en verksamhet och ekonomi i balans. Inget av sjukhusen har uppnått målnivån men tre av fem har under året rört sig nedåt mot respektive måltal.

Kostnaderna för inhyrd personal inom hälso- och sjukvårdsområdet fortsätter att minska, hittills i år med 69 miljoner kronor jämfört med förra året. Det ligger nu strax under det nationella måltalet för oberoende av bemanningsföretag på max två procent i förhållande till kostnaden för egen personal, som Sveriges kommuner och landsting (SKL) satt upp.

För att minska sjukfrånvaron fortsätter aktiviteterna utifrån handlingsplanen och insatser pågår med stöd av budgetmedel riktade till att sänka sjukskrivningstalen. Den ackumulerade sjukfrånvaron för perioden januari till och med augusti är 6,1 procent vilket är en minskning med 0,4 procentenheter jämfört med motsvarande period föregående år. Minskningen har skett inom samtliga åldersgrupper

Förvaltningsberättelse

3 VÄSTRA GÖTALANDSREGIONENS VERKSAMHETSOMRÅDEN

Västra Götalandsregionens (VGR:s) verksamhet drivs inom de huvudsakliga områdena regional utveckling, kultur, kollektivtrafik samt hälso- och sjukvård. För att dessa verksamheter ska fungera så bra och effektivt som möjligt bidrar flera gemensamma stödfunktioner. Arbetet inom dessa områden beskrivs nedan.

3.1 Regional utveckling

Arbetet inom regional utveckling berör många av VGR:s verksamheter och utgår ifrån den regionala utvecklingsstrategin Västra Götaland 2020 - strategi för tillväxt och utveckling (VG2020).

Under våren har ett intensivt arbete pågått med att ta fram en utvecklingsstrategi för perioden 2021–2030 som ersätter VG2020. Ett 40-tal samtal har genomförts med cirka 700 representanter från offentlig sektor, näringsliv, civilsamhället och akademi i Västra Götaland, och under hösten följs det av bland annat politiska dialoger med kommuner och kommunalförbund. Ett remissförslag kommer att gå ut brett under våren 2020 och en ny strategi förväntas antas under hösten 2020.

3.1.1 En ledande kunskapsregion

En ledande kunskapsregion ska bidra till att ytterligare stärka attraktiviteten i högre utbildning och forskning, offensiva satsningar på industriell utveckling och samhällsutveckling i samverkan mellan företag, akademi och samhälle samt till innovativa insatser för att stärka kreativitet, nyskapande och entreprenörskap.

Västra Götalands sex science parks är innovationsnoder med förmåga att attrahera och driva nationella satsningar inom forskning och innovation. För perioden kan nämnas uppstarten av den stora Vinnova-finansierade satsningen Klimatledande processindustri på Johanneberg Science Park samt invigningen av AI Innovation of Sweden på Lindholmen i Göteborg, en nationell resurs som syftar till att främja användningen av artificiell intelligens (AI) i svenskt näringsliv och samhälle. VGR:s engagemang består av både medfinansiering och av personal som finns på plats på AI-centrat för att bidra till att hälso- och sjukvårdens behov blir en viktig del av kärnverksamheten.

Under 2014 startade VGR en exportsatsning för att möta företagens behov av sammanhängande kompetensutvecklingsinsatser inom internationalisering. Det utvecklades samtidigt som regeringen 2016 utsåg Västra Götaland till en av de regioner som skulle upprätta ett regionalt exportcentrum. Under våren 2019 deltog VGR tillsammans med västsvenska företag och delregioner på Hannovermässan, världens största industrimässa

med fokus innovation och hållbarhet där syftet var att visa hur samverkan mellan offentlig sektor, akademi och näringsliv i Västsverige skapar företag i framkant. Marknadsföringen av Västsverige är avgörande för att få hit större internationella etableringar och ytterligare arbetstillfällen.

Inom arbetet med att främja ungt entreprenörskap bidrog VGR till genomförandet av Emax, en utbildning och tävling för Sveriges mest lovande unga entreprenörer som i år hölls i Göteborg för cirka 100 deltagare på temat Agenda 2030. Regionutvecklingsnämndens pris Unga landsbygdspriset i Väst delades ut för femte året i rad till två driftiga unga entreprenörer, denna gång inom områdena gröna näringar och kommersiell service.

3.1.2 En region för alla

En region för alla handlar om att öka satsningarna på att ge invånare i hela Västra Götaland bra möjligheter att utvecklas med betoning på utbildning, arbete och kommunikationer.

Inom VGR:s arbete med kraftsamling för fullföljda studier har regionstyrelsen beslutat att en elevhälsodatabas ska skapas med underlag från de hälsosamtal som elevhälsan genomför. Den kommer ligga till grund för beslut och prioriteringar som rör barns hälsa både i våra egna verksamheter och för kommunerna.

En utvärdering har gjorts av VGR:s introduktionsprogram för unga arbetslösa (ViA-programmet) och den visar att över 80 procent av målgruppen fortsatte med studier eller arbete efter fullgjord ViA-anställning.

Introduktionen av artificiell intelligens (AI) i produktionsprocesser och produkter samt elektrifieringen av transportsektorn kräver en kompetensomställning i stor skala. VGR har gjort en avsiktsförklaring som innebär en prioritering av kompetensförsörjning och test- och demo med inriktning mot elektrifiering, AI och självkörande fordon. Flera projekt har påbörjats inom bland annat nya utbildningskoncept.

3.1.3 En region där vi tar globalt ansvar

En region där vi tar globalt ansvar handlar om att öka takten i omställningen till ett hållbart samhälle vilket ska bidra till att stärka vår konkurrenskraft och förutsättningarna för långsiktigt hållbar utveckling. Inom ramen för den gemensamma satsningen Klimat 2030 arbetar 170 aktörer från näringsliv, offentlig sektor, akademi och ideell sektor med omställningen för en klimatsmart region. En koldioxidbudget för Västra Götaland är beställd och under framtagande av Uppsala Universitet.

Till stöd för klimatarbetet finns ett klimatråd med bland andra VGR, Länsstyrelsen, Astra Zeneca, Chalmers, Naturskyddsföreningen med flera i Västsverige. Klimatråd Västra Götaland har länge uppvakttat nationella aktörer för att föra fram behovet av ett nationellt klimatmål kring svenskarnas konsumtion. Naturvårdsverket har nu lämnat sin rapport till regeringen och föreslår nya indikatorer för att följa konsumtionens klimatpåverkan inom områden där det finns potential att minska utsläppen.

Chalmers tekniska högskola och Göteborgs universitet har bildat Centrum för hållbar stadsutveckling som kommer att ersätta Mistra Urban Futures från 2020. Centrumet skall utgöra en arena för samverkan kring stads- och regionutveckling för parter som VGR, Göteborgsregionen, Göteborgs stad, länsstyrelsen samt akademi och institut.

Botaniska trädgården är aktiva inom Gothenburg Global Biodiversity Center där offentlig sektor och akademien samarbetar för att bevara den biologiska mångfalden.

3.1.4 *En region som syns och engagerar*

En region som syns och engagerar utgör en fortsatt satsning på att stärka och profilera Västra Götaland som ett attraktivt område samt arbeta för att VGR är med och påverkar och formar framtidens utveckling. VGR har en påverkansagenda att driva på nationell och EU-nivå under 2018–2021. Följande aktiviteter har genomförts under perioden:

- VGR har haft ett möte med de västsvenska riksdagsledamöterna för att informera om behov inom utbyggnad av infrastruktur i Västra Götaland.
- Ett skriftligt inspel har gjorts till Arbetsmarknadsdepartementets utredning om hur arbetsmarknadens matchning och effektivitet kan stärkas genom att regionerna ges ett stärkt och tydligare mandat för det regionala kompetensförsörjningsarbetet.
- En kommunikationsplattform har tagits fram med tydlig och sammanhållen bild av VGR:s behov av infrastrukturens satsningar för att underlätta för kommun- och regionpolitiker att framföra samma budskap gentemot nationella beslutsfattare i Stockholm, Köpenhamn och Oslo.
- VGR deltog i Almedalen genom Västsvenska Arenan och arrangerade seminarier och strategiska möten inom frågor där vi vill påverka nationellt beslutsfattande, som elektrifiering av transportsystemet, dubbelspårig järnväg mellan Göteborg-Oslo, bättre samordning för patientens skull och matchning på arbetsmarknaden.
- VGR har träffat de västsvenska ledamöterna, enskilt och tillsammans med Länsstyrelsen, och framfört VGR:s syn på patientdatalagen och hur den behöver förändras för att lagen inte ska hindra möjligheten till god vård. Tillsammans med Region Skåne har VGR träffat ansvariga jurister på SKL för att skapa samsyn och öka påverkanskraften genom att driva frågan tillsammans. Parallellt har VGR publicerat debattartiklar för att belysa behovet av lagförändringar samt förmedlat kunskapsunderlag till riksdagsledamöter.
- VGR har antagit och kommunicerat en position om EU 2030-strategi för att stötta en ny ambitiös strategi för ett hållbart Europa.
- VGR har i olika sammanhang haft möte med ledande tjänstepersoner inom EU-kommissionen om VGR:s prioriteringar inom bland annat sammanhållningspolitiken, livsmedel och gröna näringar, forskning och innovation samt miljöfrågor. Syftet är att öka förståelse för Västra Götalands utvecklingsbehov och öka chanserna för att VGR bjuds in till samtal om EU:s beslutsprocesser.
- VGR har synliggjort sitt klimatarbete och tagit positioner i internationella sammanhang genom ordförandeskapet i Assembly of European Regions (AER), bland annat under Austrian World Summit där FN:s generalsekreterare och regeringschefer från hela världen deltog.

3.2 Kultur

VGR:s kulturarbete utgår ifrån den regionala kulturstrategin *En mötesplats i världen*.

Arbetet pågår för att ta fram en ny kulturstrategi och flertalet samtal och dialoger genomförts med cirka 1 300 representanter från offentlig sektor, akademi, näringsliv, civilsamhälle och kulturlivets aktörer. Under hösten bereds det slutgiltiga förslaget politiskt.

3.2.1 *Vidgat deltagande*

Regionteater Väst har Sveriges största turnerande teaterinstitution för målgruppen barn och unga. Utöver scenerna i Uddevalla och Borås turnerar teatern till alla kommuner i Västra Götaland och besöker skolklasser. Under våren har de bland annat visat upp föreställningen Dilemma, ett interaktivt live-dataspel där eleverna styr utvecklingen i historien.

Under European Choir Games deltog 175 körer och 6 300 sångare från hela världen för att tävla, uppträda och sjunga i Västra Götaland. Kulturnämnden medfinansierade och Körcentrum Väst deltog i projektledningen. Inledningskonserten på Partille Arena sändes via europeiska radio- och TV-unionen.

För sjätte året i rad arrangerade Göteborgs Symfoniker det internationella musiklägret Side by Side. 2 500 barn och unga från hela världen samlades i Göteborg för att spela i orkester och sjunga i kör.

3.2.2 *Utvecklade kapaciteter*

Kulturnämnden gör en stor satsning på pop- och rockmusik under 2019 för att stärka strukturen för sektorn. Bland andra fick Studieförbundet, Kultur i Väst, KulturUngdom och Svensk Live stöd för att utveckla stödformer för som ska testas under hösten.

VGR har liksom förra året stått värd för Filmpolitiskt toppmöte med hela landets politiker och filmbransch. På agendan var bland annat produktionsrabatter för att bibehålla filmproduktion i Sverige, vilket tyvärr inte gav resultat i kulturministerns vårbudget. VGR har däremot tagit beslut om produktionsrabatter som ska bidra till att Västra Götaland fortsätter locka internationella inspelningsprojekt i världsklass, men även för att på sikt bygga ut och stärka infrastrukturen för film och få till nyetableringar av produktionservicebolag.

3.2.3 *Nyttjande av tekniken*

Under våren arrangerades konferensen Digikult som är en nordisk mötesplats för digitalt kulturarv i praktiken. Detta var ett samarbete mellan kulturnämnden, Västarvet, Kultur i Väst samt Länsstyrelsen, Göteborgs Stad, Riksarkivet och Riksantikvarieämbetet.

Som en del av projektet Digitala kulturmöten fick ett äldreboende besök av Göteborgs Symfoniker där harpisten var med på plats och hela orkestern deltog via videolänk. Projektet syftar till att nå ut bredare med musik med hjälp av teknik samt se vilka hälsoeffekter musiken kan ha.

3.2.4 *Ökad internationalisering*

Film i Väst vann elva guldbaggar på Guldbaggegalan för sina samproduktioner, varav sex gick till Ali Abbasis film Gräns. Bolagets samproduktion The Dead Don't Die, av Jim Jarmusch, valdes till att inviga filmfestivalen i Cannes i maj.

Göteborgs Symfoniker har genomfört en internationell turné med 13 konserter under våren. En konsert hölls i samband med det regionala toppmötet som VGR arrangerade i Hamburg för att tala om samverkan kopplat till OECD-studien Mega Region Western Scandinavia och stärkta tågförbindelser mellan Oslo och Hamburg.

3.3 Kollektivtrafik

Avsnittet är disponerat utifrån de fem målen i Regionalt trafikförsörjningsprogram Västra Götaland.

Revidering av trafikförsörjningsprogrammet pågår och kopplas till pågående processer för Agenda 2030, ny regional utvecklingsstrategi samt regional fysisk strukturbild. Dialog och samråd med ett flertal aktörer har genomförts under våren och fortsätter under hösten. Nytt program förväntas antas under slutet av 2020.

3.3.1 *Andelen hållbara resor ökar i hela Västra Götaland*

Genom ökad andel hållbart resande kan vi få mindre trängsel och miljöpåverkan och därigenom ett effektivare nyttjande av infrastruktur. Arbetsmarknaderna förstoras till ett mer inkluderande samhälle där stad och land interageras. Under 2018 ökade resandet med kollektivtrafiken med 5 procent till totalt 339 miljoner resor, och sedan 2006 syns en total ökning med 61 procent. Utvecklingen ligger i fas för att nå fördubblingsmålet 2025 på 380 miljoner resor.

Hållbart resande Väst är en projekt- och kunskapsplattform som har ett nätverk där majoriteten av Västra Götalands kommuner ingår. Genom detta drivs ett antal projekt för att stimulera hållbar resande, till exempel Vintercyklist, Cykelvänlig arbetsplats och På egna ben. Utvärderingar av projektet visar att många byter resvanor även långsiktigt.

3.3.2 *Ökad tillgänglighet för invånarna i hela Västra Götaland*

Med tillgänglighet avses hur utbudet utvecklas i Västra Götaland, hur vi knyter samman regionens orter med varandra och med landsbygd, målpunkter utanför Västra Götaland samt målpunkter inom våra största städer. Utbudet ska vara anpassat efter lokala förutsättningar och med avvägningar mellan samhällsnytta och resurseffektivitet.

Ett sätt att mäta tillgänglighet är andel invånare med mindre än 60 minuter till ett pendlingsnav med kollektivtrafik. 2018 var andelen 85,5 procent, vilket bedöms vara god tillgänglighet, och innebär en viss ökning från 2014 då andelen var 84,9 procent. Andel invånare med grundläggande serviceutbud är 100 procent nu när närtrafiken är utbyggd i samtliga kommuner. Resandet med närtrafiken har ökat med 80 procent sedan 2013.

Målbild tåg 2035 beskriver hur tågtrafiken i Västsverige kan utvecklas fram till år 2035, och för att förbereda inför nästa revidering av transportinfrastrukturplanerna har kollektivtrafiknämnden beslutat att ta fram ett underlag där prioriteringar görs inom Målbild tåg 2035, med fokus på året 2028. Arbetet ska ut på dialog med berörda parter och förankras under hösten 2019, och skickas därefter ut på remiss i början av år 2020.

3.3.3 *Attraktiv kollektivtrafik*

Delmålet för 2020 är att 60 procent ska anse att det är enkelt att åka med Västtrafik. 2018 var den siffran 61 procent. Utvecklandet av appen ToGo har troligtvis bidragit till denna ökning, eftersom resenärer upplever det som enkelt att köpa biljett, med en ökning från 53 procent 2016 till 75 procent 2018.

I Västtrafiks mätning av kundnöjdhet andra kvartalet 2019 angav 77 procent att de var nöjda eller mycket nöjda med Västtrafik, jämfört med 68 procent motsvarande period 2016. Vid mätningar under pågående resa har andelen som anger att de är totalt sett nöjda

med Västtrafik stigit från 75 procent under kvartal tre 2016 till 82 procent andra kvartalet 2019.

Arbetet med punktlighet är ständigt pågående och kräver samarbete mellan ansvariga för infrastrukturen, operatörerna och Västtrafik. Punktligheten har under 2018 generellt försämrats något, framförallt i spårvagnstrafiken. Den har påverkats särskilt av ombyggnationer i Göteborgsområdet samtidigt som resandet i spårvagnstrafiken har ökat.

3.3.4 Alla resenärsgupper beaktas

När det gäller anpassning av fordon är läget detsamma som i tidigare rapporter - samtliga fordon är anpassade med undantag av de äldre spårvagnarna, där nya vagnar är beställda och successivt kommer att fasas in. När det gäller anpassning av hållplatser sker en utveckling i god takt, men delmålet till 2020 är en utmaning att nå.

Målet om hur invånare upplever tryggheten i kollektivtrafiken bedöms svår att nå. I kollektivtrafikbarometern svarar 66 procent av invånarna att det känns tryggt att resa med Västtrafik medan 71 procent av resenärerna känner sig trygga. Under 2019 har andelen trygga ökat marginellt men bedöms ej som tillförlitligt att analysera på kvartalsbasis. Enligt kollektivtrafikbarometern är vaneresenärer mer trygga än invånare i allmänhet, och för 2018 är andelen kvinnor högre även om män har känt sig mer trygga än kvinnor historiskt.

Arbetet med att hitta orsakssamband och verktyg för ökad trygghet sker i nära samarbete med Västtrafik. Bland annat pågår ett försök med trygghetspersoner som ska vistas i kollektivtrafiken och med sin närvaro skapa en lugnare och tryggare miljö. Projektet kommer fortgå under hösten 2019.

3.3.5 Minskad miljöpåverkan från kollektivtrafiken

Införandet av förnybara drivmedel har under senare år skett i snabb takt där 97 procent av trafiken körs med förnybara drivmedel (2018). Målet i trafikförsörjningsprogrammet är att 2020 uppnå en reduktion av koldioxid med 80 procent jämfört med 2006. Minskningen för 2018 var 72 procent jämfört med 2006. På grund av förändrade nationella regler för biodrivmedel har efterfrågan på flytande biodrivmedel ökat samtidigt som tillgängliga drivmedels klimategenskaper försämrats vilket i sin tur innebär svårigheter att nå målet 80 procent minskning redan 2020.

Kollektivtrafiknämnden har beslutat om en reviderad miljö-och klimatstrategi för kollektivtrafiken vilket bland annat innebär att hårdare krav på val av förnybara bränslen behöver ställas.

I juni blev en av Västtrafiks största upphandlingar klar och innebär att 160 elbussar kommer införas i västra Göteborg, Mölndal och Partille. Tillsammans med tidigare satsning med elbusspremien kommer 225 elbussar vara i drift redan år 2020 och finnas i Göteborg, Uddevalla, Mölndal, Partille, Ale, Lidköping, och Borås vilket gör Västtrafiks elbussflotta störst i norra Europa.

3.4 Hälsa- och sjukvård

Avsnittet är disponerat utifrån de mest prioriterade frågorna inom hälso- och sjukvårdsområdet i VGR. De tre långsiktiga strategierna beskriver frågorna utifrån ett längre perspektiv, de högprioriterade områdena utifrån ett medellångt perspektiv och de fem särskilda områdena utifrån det korta perspektivet.

3.4.1 De långsiktiga strategierna för hälso- och sjukvård

Arbetet för hur hälso- och sjukvården i VGR ska utvecklas för att klara utmaningarna i framtiden drivs inom tre strategier. Två av dessa redovisas här, den tredje strategin, arbetsgivarvarumärket, redovisas under kapitlet Medarbetare nedan.

3.4.1.1 Strategi för omställning av hälso- och sjukvård i VGR

Arbetet med omställningen kan delas in i tre olika faser

- Genomföra handlingsplanen för omställningen. Det handlar bland annat om att utifrån idéer utveckla koncept och i pilotprojekt pröva nya sätt att arbeta och möta invånarnas behov av hälso- och sjukvård.
- Säkerställa att villkor, förutsättningar och behov av stöd för breddinföranden finns på plats. Det kan handla om verksamhetsutveckling, teknik och infrastruktur, patientsäkerhet, juridik, ekonomi (till exempel ersättningsmodeller och betalningsmodeller för nya tjänster), registrering och uppföljning, effekthemtagning, anpassning av och uppmärksammande i krav- och kvalitetsböcker, vårdöverenskommelser, tilläggsöverenskommelser m.m.
- Införande av nya sätt att arbeta i de dagliga verksamheterna inom förvaltningar och hos privata vårdgivare.

Det ekonomiska läget för koncernen har inneburit att omställningens aktiviteter och budget fokuserats på införandet av mobila team, digitala vårdtjänster och eventuellt övriga åtgärder som minskar behovet av slutenvård. Regionstyrelsen fattade i juni beslut med denna inriktning inklusive inrättande av ytterligare närsjukvårdsteam, delfinansierat med omställningsmedel, med måltal för 2019 och 2020 samt sex prioriterade digitala invånartjänster.

Utveckla och stärka den nära vården

För att utveckla den nära vården behöver uppdragen för vårdval vårdcentral och rehab utvecklas och stärkas vilket bland annat sker genom arbetet med krav- och kvalitetsboken. Arbete pågår också med att ta fram förslag på uppgifts- och resursöverföring till den nära vården samt kring samordningsfunktion för patienter med behov av flera aktörer och där individens behov bedöms som komplexa.

En slutrapport har tagits fram för projektet mobil närvård. Resultaten är uppmuntrande och visar att mobil närvård leder till bättre kvalitet för patienterna och nöjdare personal. Dessutom visar preliminära bedömningar att kostnaderna för mobil närvård för berörda patientgrupper endast är sju till tio procent av tidigare kostnader för att omhänderta samma målgrupper med ordinarie arbetssätt. Den mobila närvården i primärvården och på sjukhusen är dock inte fullt etablerad och där den fungerar är den många gånger skör. Det behövs därför insatser för fortsatt etablering, stabilisering och utveckling. I detta ligger även behov av ett närmare samarbete mellan de mobila verksamheterna i primärvården, den kommunala hälso- och sjukvården och på sjukhusen, samt ett ökat samarbete mellan teamen och slutenvården på sjukhusen. Regionstyrelsen har fattat beslut om inrättandet av

ytterligare närsjukvårdsteam, delfinansierat med omställningsmedel, samt måltal för 2019 och 2020.

Koncentrera vård för bättre kvalitet och ökad tillgänglighet

Inom omställningsområdet koncentration har arbetet fokuserat på etableringen av de två nya närakuterna i Lidköping och Skene som öppnade under april månad. Under hösten sker en utvärdering av dem tillsammans med närakuterna på Östra sjukhuset i Göteborg och Tanumshede för att ta fram ett förslag till fortsatt hantering där planen är att närakuterna ska ersätta nuvarande jourcentraler.

Arbetet med koncentration av viss sällansjukvård samt utveckling och koncentration av traumasjukvård har fortsatt enligt plan. Inom sällanvård har elva koncentrationer genomförts och när det gäller traumasjukvården har beslut fattats om regiongemensamma kriterier och ett genomförande av koncentrationen har skett enligt plan.

Öka användandet av digitala vårdtjänster

Sex digitala invånartjänster ska enligt regionstyrelsens beslut prioriteras för införande. Det är digitala vårdmöten, egenmonitorering, stöd- och behandling via nätet, 1177 Vårdguidens e-tjänster, webbtidbokning och Vårdexpressen. Alla berörda förvaltningar har tidplaner för status vid utgången av 2019 och 2020. Några av de sex tjänsterna är fortfarande i en initial fas där utredningar och kartläggningar pågår, till exempel egenmonitorering och 1177 första linjens vård.

Närhälsan och Habilitering & Hälsa har nått längst och planerar att ha infört digitala vårdmöten på alla mottagningar under 2019. Regiongemensam hälso- och sjukvård planerar införande under 2020. I övrigt varierar planeringen mellan ett fåtal mottagningar till nära fullskaligt införande. Införandetakten har dock ökat väsentligt sedan våren 2019. Hälsocoach Online finns idag tillgänglig för alla invånare i VGR.

Tillämpning av stöd- och behandlingsplattformen fördelas mellan stöd- och behandlingsprogram. När det gäller stödprogram har planeringen kommit längst inom Habilitering & Hälsa och regiongemensam hälso- och sjukvård där cirka hälften av de berörda verksamheterna bedöms ha infört sådana innan utgången av 2020. För behandlingsprogram planeras internetbaserad KBT vara fullt infört inom Närhälsan under 2019.

Inera AB, som förvaltar 1177 Vårdguiden, har tagit fram en målbild för första linjens vård. I enlighet med målet har hälso- och sjukvårdsstyrelsen beslutat att 1177 Vårdguiden ska vara vägen in digitalt till hälso- och sjukvården i VGR och alla digitala vårdtjänster som upphandlas och utvecklas i VGR ska kunna nås den vägen. Med stöd av detta beslut kan införandet successivt planeras och införas. Alla berörda verksamheter ska tillhandahålla basutbudet inom 1177 som omfattar av-/omboka tid, begära intyg, beställa tid, förnya recept, kontakta mig, skicka meddelande, fråga om min remiss samt egenremiss. Alla verksamheter planerar att fullt ut ha infört basutbudet under 2019 eller senast 2020.

I en webbtidbok, som är en del av basutbudet inom 1177, kan patienter själva ny-, om- och avboka mottagningsbesök. Tjänsten är införd inom Närhälsans alla verksamheter. För sjukhusen kan tjänsterna avboka och omboka användas idag medan tjänsten nyboka besök rullas ut från och med våren 2020 när nästa version av det patientadministrativa systemet ELVIS införs. I avvaktan pågår ett tjugotal pilotprojekt fördelade mellan förvaltningarna.

Vårdexpressen införs inom Närhälsan baserat på ett avtal gemensamt med Region Skåne. Det är ett stöd för anamnesupptagning inför mottagningsbesök och ett beslutsstöd för vårdgivare. Tio pilotprojekt startar i november 2019. Jämförelse görs med tio andra vårdcentraler, där Vårdexpressen inte används, för att effekter ska kunna följas upp och säkerställas. Jämförelserna hittills visar på mycket goda resultat och beslut om breddinförande bedöms kunna fattas i början av 2020.

Egenmonitorering innebär att en patient ska kunna skicka in överenskomna mätvärden till vårdgivaren istället för att besöka en mottagning eller vara inlagd på sjukhus. Här pågår pilotprojekt för KOL¹ och IBD². Ytterligare cirka fem pilotprojekt startas hösten 2019. Fortfarande saknas möjligheter till fullt breddinförande i VGR beroende på osäkerheter vad som kommer att tillhandahållas med avseende på monitorering utanför vårdinrättningarna genom Millennium och när det kan ske. Vidare finns en osäkerhet omkring de juridiska möjligheterna att lagra data. Utredning i alla dessa avseenden pågår.

Fokusera på kvalitetsdriven verksamhetsutveckling

För kvalitetsdriven verksamhetsutveckling har ett stort fokus varit att ta fram en utbildningsplan för kvalitet som utgår från beslutad strategi. Planen är flerårig och inkluderar såväl medarbetare som chefer och personer med spetskompetens. Utbildningsinsatserna är nivåanpassade mot roll i organisationen. Årliga genomförandeplaner tas fram i samråd med förvaltningscheferna och förankras och fastställs i koncernledning hälso- och sjukvård inför nästkommande år.

Ett arbete har genom den nya kunskapsorganisationen startats upp i de regionala process-teamen för hjärtsvikt och lunginflammation i syfte att identifiera viktiga och påverkbara samband mellan medicinsk kvalitet, patientupplevd kvalitet och kostnader (mätt som kostnad per patient - KPP). Målet är att därigenom minska kostnader med bibehållen eller förbättrad kvalitet. Under maj månad påbörjade även teamet för höftfrakturer detta arbete.

3.4.1.2 Framtidens vårdinformationsmiljö

Framtidens vårdinformationsmiljö (FVM) är den mest omfattande digitaliseringssatsningen i VGR:s hälso- och sjukvård med syfte att skapa en modern vårdinformationsmiljö som gör det enklare för alla aktörer inom hälso- och sjukvård att samverka. Under 2017–2018 genomfördes en upphandling av ett nytt kärnsystem och i november 2018 skrevs kontrakt med leverantören Cerner Sverige AB om systemet Millennium. Millennium blir det huvudsakliga IT-stödet för medarbetarna i hälso- och sjukvården och kommer att ersätta stora delar av de system som används idag.

Regional design

All information som behövs för, eller skapas i, vården ska vara tillgänglig för dem som behöver den. Då behövs både förändrade arbetssätt, regiongemensamma termer och begrepp. Arbetet med standardisering av processer, arbetssätt och kliniskt och administrativt innehåll i relation kommer att starta i september 2019, helt enligt ursprunglig plan.

En juridisk analys har påbörjats för att identifiera vilka lagar, och delar av lagar, som behöver justeras för att patientinformation ska kunna delas mellan vårdgivare och myndigheter. Det är en förutsättning för att kunskapen om en patient ska kunna följa individen istället för att begränsas av organisatoriska gränser.

¹ Kronisk obstruktiv lungsjukdom

² Inflammatory bowel disease – inflammatorisk tarmsjukdom

VGR har även träffat de västsvenska riksdagsledamöterna för att informera dem om behovet av lagändringar för att möjliggöra full tillämpning av FVM samt omställningen av vården. Parallellt har även ett samarbete med Region Skåne etablerats för att med gemensamma krafter och budskap driva frågan mot regering och riksdag.

Driftsättning och utrullning

Millennium införs i Västra Götaland i flera etapper. Vid införandet kommer Västra Götaland att delas in i fyra områden: södra, västra, norra och östra. Systemet införs först i södra området, därefter i västra och slutligen ansluter sig de norra och östra områdena samtidigt. I varje område ansluts sjukhus, primärvård, privata vårdgivare och kommunal hälso- och sjukvård vid ett och samma tillfälle. Första driftstart var planerad att ske under andra kvartalet 2021 och införandet första kvartalet 2023. Leverantören meddelar dock att projektet är försenat.

3.4.2 De högprioriterade områdena

Regionstyrelsen har pekat ut tre högprioriterade områden för sjukhusen vilka bedöms som särskilt viktiga att följa för att vända en negativ trend och att sjukhusen ska nå sina mål inom dessa områden.

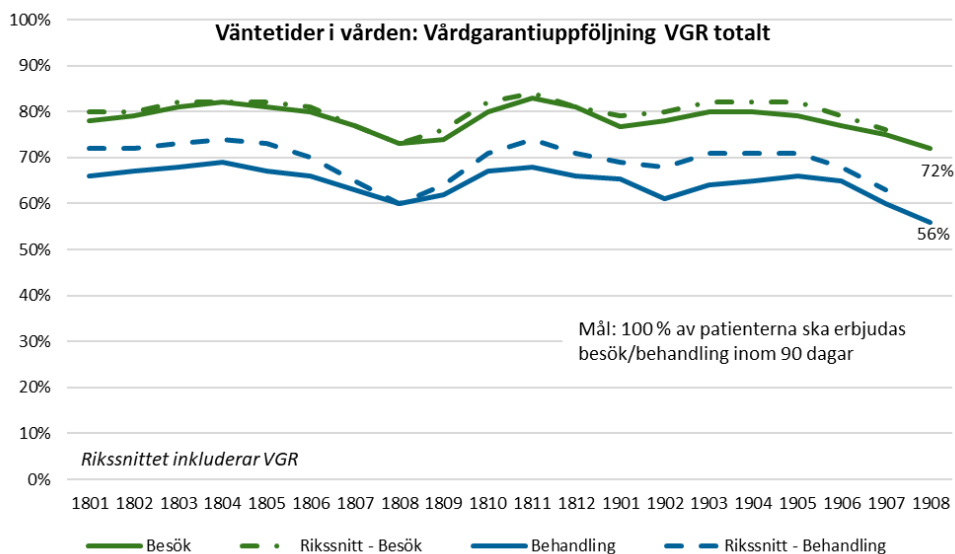
3.4.2.1 Tillgänglighet

Trots ett ansträngt läge för sjukhusen avseende såväl ekonomi som kompetensförsörjning syns en ökad produktion av vårdgarantivolymen jämfört med samma period föregående år när det gäller förstabesök och behandling. Dock genomförs inte samtliga volymer inom vårdgarantin. VGR har under året inte nyttjat möjlig kapacitet i avtalen med privata vårdgivare. Detta påverkar tillgängligheten och arbete pågår med att förbättra följsamheten till planer för köpt vård.

För planerad specialistvård har tillgänglighetsmålen inte nåtts även om trenden varit positiv det senaste året. I augusti 2019 var andelen som väntat högst 90 dagar 72 procent avseende förstabesök och 56 procent för behandling.

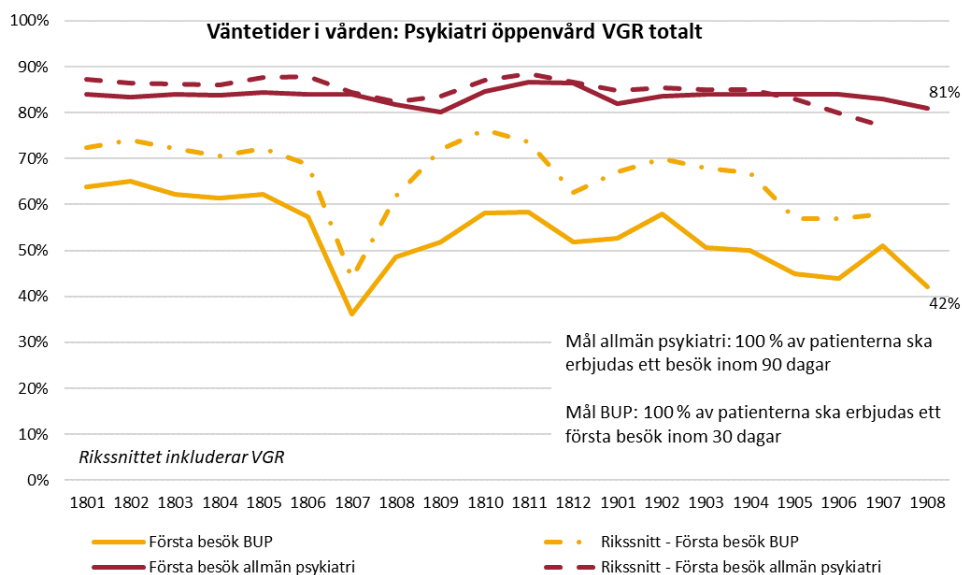
Uppgraderingar av IT-system fortsätter att påverka produktionsstyrningsarbetet negativt med störningar i produktionsdata och utebliven väntetidsdata. Sedan april saknas väntetidsdata för första besök på Sahlgrenska Universitetssjukhuset på grund av uppgradering av systemet för patientadministration (ELVIS). Antalet väntande över 90 dagar till första besök respektive behandling bedöms ändå vara i princip oförändrat augusti 2019 jämfört med augusti 2018.

Figur 1 Vårdgarantiuppföljning första besök och behandling VGR

När det gäller tillgängligheten inom psykiatrisk vård nås inte VGR:s uppsatta mål. I augusti 2019 var andelen som väntat högst 30 dagar på förstabesök till barn- och ungdomspsykiatri (BUP) 42 procent och inom allmän psykiatri 81 procent som väntat högst 90 dagar. Det pågår ett arbete inte minst inom BUP med att förstärka första linjens vård med tilläggsuppsdrag till vårdcentraler för omhändertagande av barn och unga med psykisk ohälsa samt att skapa större och robustare BUP-mottagningar.

Figur 2 Vårdgarantiuppföljning psykiatri öppenvård VGR

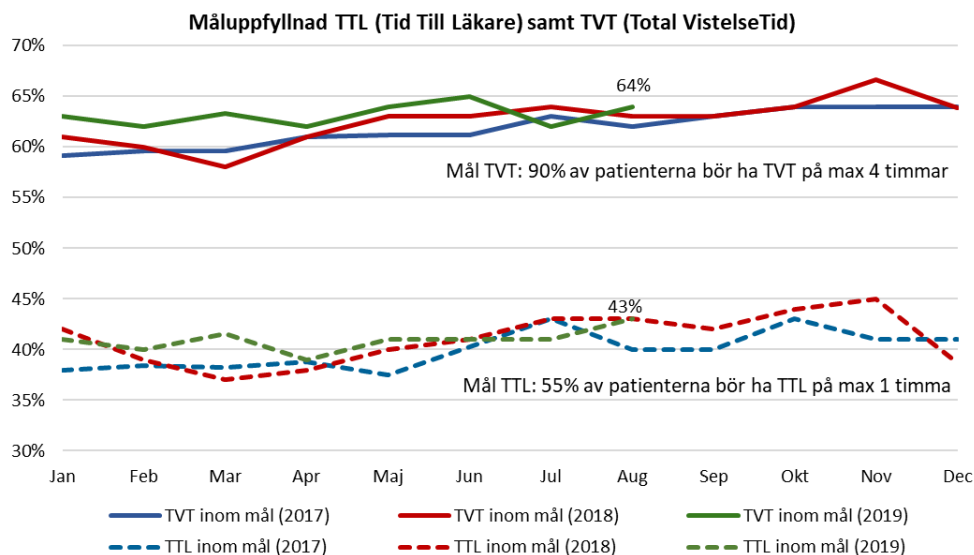

3.4.2.2 Akutmottagning och akuta flöden

Antalet besök till VGR:s akutmottagningar är relativt stabil över tid. Måluppfyllelsen när det gäller total vistelsetid på akuten under fyra timmar för akuterna i VGR har inte förbättrats nämnvärt under perioden. Det finns dock positiva tecken och flera av akutmottagningarna har visat en varaktig trend på flera av de framtagna tidsindikatorerna. Resultatet varierar dock mellan VGR:s sjukhus. I juli nåddes för första gången VGR:s måltal 90

procent vid barnakutmottagningen på Drottning Silvias barn- och ungdomssjukhus. Vid de sjukhus som ej når tillgänglighetsmålen bedöms brist på tillgängliga vårdplatser ha stor påverkan på akutens tillgänglighet.

Figur 3 Måluppfyllnad Tid Till Läkare (TTL) samt Total VistelseTid (TVT) VGR

Utvecklingsarbete pågår på alla akutmottagningar för att förbättra akutsjukvården, och Koncernkontoret har tät kontakt med alla lokala ledningsgrupper. Utöver de lokala utvecklingsarbetena så finansierar den centrala satsningen under 2019 ett pilotprojekt med apotekare på akuten på Skaraborgs Sjukhus som utvärderas mot slutet av hösten. Det har också påbörjats ett arbete för att förbättra vistelsen och omhändertagande för icke-svensktalande patienter.

På sikt förväntas mobila team att kunna avlasta de akuta flödena, fram för allt där man har möjlighet att stödja personal vid kommunala boenden. Införandet av akutläkare i VGR fortgår enligt plan på alla förvaltningar och inväxling mot andra jourlinjer har påbörjats hos över hälften av akutmottagningarna. Seminarium med akutmottagningarna och Koncernkontoret hålls halvårsvis för att stimulera engagemang och för att underlätta erfarenhetsutbyte mellan förvaltningarna. Platsbesök med lokal ledningsgrupp, förvaltningsdirektör, förhandlingsansvarig samt hälso- och sjukvårdsdirektören sker en gång per år.

3.4.2.3 Produktivitet

Produktivetsindikatorer

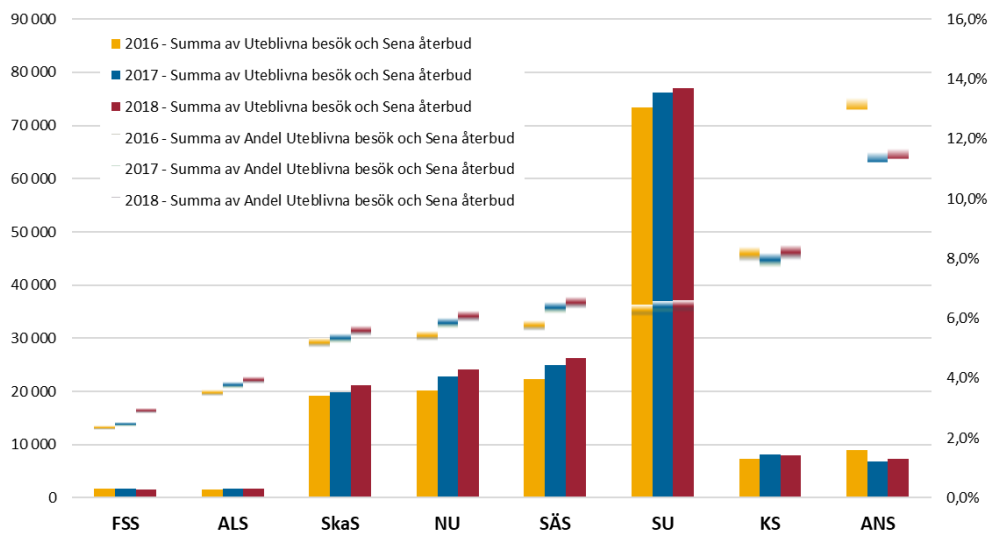
Koncernkontoret ser inte några stora förändringar i utfallet av produktivetsindikatorerna hos sjukhusen under perioden januari till augusti. För att lyckas med att öka produktiviteten krävs att indikatorerna bryts ned på lägre organisatorisk nivå och att nyckeltal skapas nära den egna verksamheten. Förändrade vårdformer till mer öppenvård borde innebära att fördelningsnycklarna för utförd tid behöver ses över för att ge ett mer korrekt utfall. Flera sjukhus redovisar pågående aktiviteter som var för sig bör bidra till en ökad produktivitet.

Uteblivna besök

Varje år uteblir ett stort antal personer till planerade besök. Ett arbete med att kartlägga uteblivna besök har gjorts och åtgärder genomförs för att minska dessa. Under perioden

2016 till 2018 har andelen uteblivna besök (här inkluderar begreppet uteblivna besök även sena avbokningar) inte minskat i vare sig antal eller procent, se figur nedan. Andelen uteblivna besök skiljer sig mycket mellan olika medicinska verksamhetsområden (MVO). Andelen är till exempel mycket högre inom psykiatri än ortopedi. Därför kan det vara svårt att jämföra olika förvaltningar på grund av deras skillnader i MVO.

Figur 4 Uteblivna besök och sena återbud 2016-2018

Det pågår flera aktiviteter för att minska antalet uteblivna besök:

- Skicka påminnelser
- Låt patienten själv boka besöket
- Gör det enkelt för patienten att om- och avboka
- Ge patienter information och uppmuntran att avboka

3.4.3 De fem särskilda områdena i sjukhusens detaljbudgetar³

Under 2019 kommer sjukhusen behöva ha fokus på att få ekonomi och verksamhet i balans. De tre långsiktiga strategierna är viktiga verktyg för detta och inom dessa har regionstyrelsen pekat ut ett antal konkreta områden som på kort sikt ska prioriteras och åtgärdas först.

Kvalitet

Generellt pågår ett systematiskt kvalitetsarbete vid förvaltningarna som har lett till flertalet kvalitetsförbättringar de senaste åren inom bland annat strokevård och kranskärlsröntgen. Inom de flesta målområden kvarstår dock arbete för att nå uppsatta mål. Generellt sett krävs det till exempel stora förbättringar inom flertalet cancerprocesser när det gäller ledtider. Likaså behöver kvalitetsutfall inom området psykisk hälsa samt täckningsgrad inom berörda register bevakas.

³ RS 2018-06175 Västra Götalandsregionens detaljbudget 2019

Patientsäkerhetsarbete

Det finns ett stort engagemang i förvaltningsledningarna kring patientsäkerhetsarbete men det sker små förändringar i utfall inom enstaka målområden varför det är svårt att konstatera att en förbättring skett. Några värden indikerar ändå förbättring och förhoppning om att nå uppsatta mål. En ökad systematik gällande avvikelshantering och fler fallriskbedömningar på flera sjukhus noteras.

Beläggningssituationen är fortsatt ansträngd på sjukhusen och målet med en genomsnittlig beläggning på 90 procent nås inte. En beläggning på över 90 procent samt utlokaliseringar ökar risken för vårdskador. Överbeläggningar och utlokaliseringar förekommer på alla förvaltningar men beläggningsgraden är särskilt hög på Kungälv's sjukhus, oftast över 100 procent.

Uppföljning av patientsäkerhetsarbetet och patientsäkerhetsplanen sker löpande i funktionsgruppen för chefsläkare.

Tillgänglighet

Sjukhusen arbetar med samtliga specifika mål och uppdrag i detaljbudgeten avseende tillgängligheten. En del av målområdena syftar till att förbättra och öka produktions- och operationskapacitet. Inga synliga resultat finns men arbete pågår bland annat kring samordning inom den nya förvaltningen Sjukhusen i väster (SV). Då det gäller specifika tillgänglighetsmål visar Södra Älvsborgs Sjukhus (SÄS) goda resultat men i övrigt varierar resultaten och är tydligt kopplat till hur bemanningssituationen ser ut inom vissa specialiteter.

Arbetsgivarvarumärket

Sjukhusens arbete inom ramen för de fem insatsområden som anges av handlingsplanen för VGR:s arbetsgivarvarumärke löper på i stort enligt utsatta planer. Mycket fokus ligger på kulturfrågor där gemensamma värderingar och enhetlig värdegrund bedöms som viktig. Flera nämner också vikten av att utveckla den externa kommunikationen via sociala medier, informationsmaterial, deltagande i mässor och marknadsföra vårdröket.

Omställningen

Samtliga specifika mål och uppdrag i detaljbudgeten avseende omställningen är omhändertagna och arbetas med på förvaltningarna. De ingår också i de förvaltningsvisa genomförandeplaner avseende omställningen som är framtagna och som är koordinerade i tid och resursinsats med FVM och arbetsgivarvarumärket.

I de flesta fall är bedömningen att målen kommer att uppnås och i några fall handlar målen om ett mer långsiktigt pågående arbete, där arbete redovisas pågå enligt plan. För mål som avser digitala invånartjänster pågår ett särskilt arbete som har förtydligats, breddats och fördjupats i och med regionstyrelsens beslut i juni. I dessa fall har samtliga sjukhus tagit fram särskilda specificerade tidsplaner.

3.4.4 Produktion och konsumtion av hälso- och sjukvård

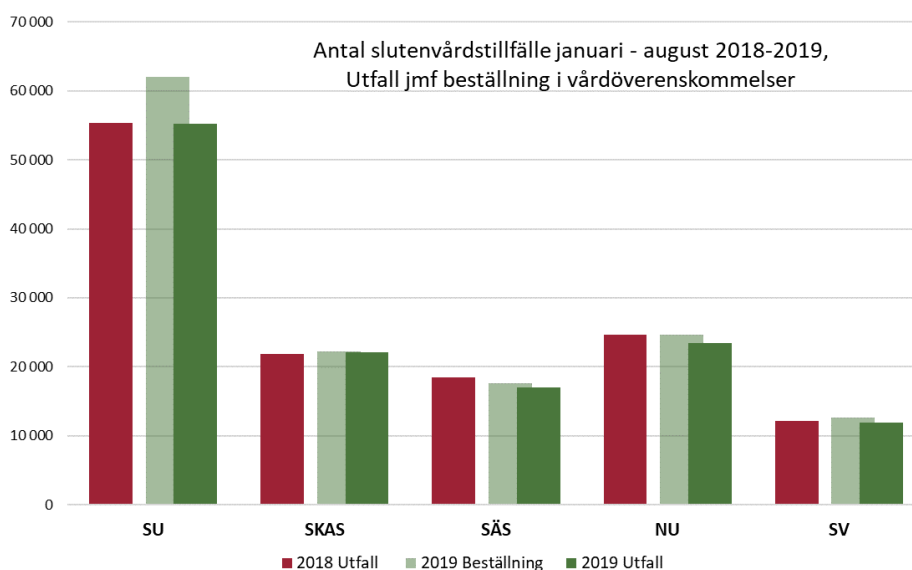
Produktion är den vård som utförs hos en vårdgivare oavsett var patienten är folkbokförd. Konsumtion är den vård som våra invånare söker hos en vårdgivare, oavsett var vårdgivaren bedriver sin verksamhet geografiskt.

3.4.4.1 Produktion

Sammantaget visar den lägre produktionen av slutenvårdstillfällena och den högre produktionen av öppenvårdsbesök att en fortsatt växling sker mellan vårdnivåer.

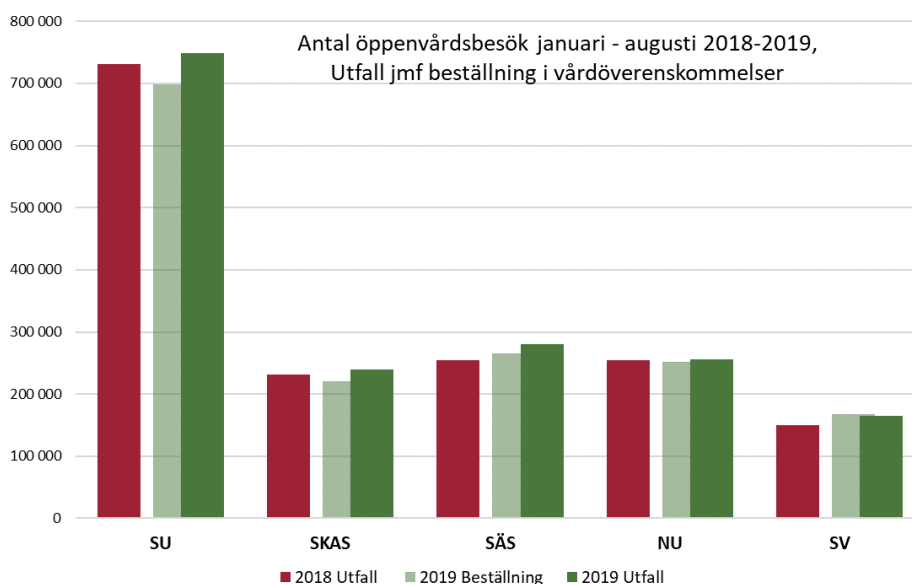
Vad gäller beställda slutenvårdstillfällena och producerade slutenvårdstillfällena ses den största avvikelserna gällande perioden januari-augusti 2019 på Sahlgrenska Universitetssjukhuset (SU), produktionen ligger dock i paritet med produktionen under motsvarande period föregående år. Skaraborgs sjukhus (SkaS) har under perioden den minsta avvikelserna mellan produktion och beställning, en avvikelse på knappt en procent.

Figur 5 Antal slutenvårdstillfällen jämfört med beställning januari-augusti

Samtliga förvaltningar uppvisar en högre produktion av öppenvårdsbesök under januari-augusti 2019 jämfört med motsvarande period föregående år. Vid jämförelse av produktion och beställning år 2019 är det enbart Sjukhusen i väster som har haft en mindre produktion än beställda volymer, med en avvikelse på drygt två procent.

Figur 6 Antal öppenvårdsbesök jämfört med beställning

3.4.4.2 Konsumtion

Den totala folkmängden inom VGR har under de senaste tre åren ökat med 1,5 procent per år, vilket ska beaktas vid analys av konsumtionsutvecklingstakten. Då vissa data vid rapporteringstillfället saknas för augusti 2019 bör inga slutgiltiga resultat dras utifrån den månadens utfall.

Antalet konsumerade slutenvårdstillfällen följer en minskande trend under de senaste tre åren inom både somatik och psykiatri. Antalet konsumerade besök inom somatik har ökat något under de senaste tre åren, med en tydlig säsongsvariation. Inom psykiatri ses en markant ökning av antalet besök under given tidsserie, där de konsumerade besöken totalt sett har ökat med sex procent vid jämförelse av utfall i maj 2019 med maj 2017.

Tabell 1 Konsumtion av vård VGR januari-augusti

	Jan-aug 2017	Jan-aug 2018	Jan-aug 2019	Förändring % 2018-2019
Vårdtillfällen somatik	134 241	133 453	131 086	-1,8%
- varav utomregionalt	4 964	5 594	3 978	-28,9%
Vårdtillfällen psykiatri	10 622	10 907	9 743	-10,7%
- varav utomregionalt	569	568	443	-22,0%
Öppenvårdsbesök somatik	6 045 876	6 430 930	6 234 750	-3,1%
- varav utomregionalt	130 939	186 349	175 925	-5,6%
Öppenvårdsbesök psykiatri	451 511	471 307	478 298	1,5%
- varav utomregionalt	8 203	10 724	16 038	49,6%

3.5 Serviceverksamheter

3.5.1 Regionservice

Vid Regionservice årliga mätning av kundnöjdhet är förtroendet fortsatt högt. Likt tidigare lyfts förväntan på en mer proaktiv utveckling av metoder och tekniker. En digitaliseringsansvarig har anställts för att intensifiera verksamhetsutveckling och nyttjandet av ny teknik för att bli mer proaktiva i utvecklingen av Regionservice erbjudande.

Jämfört med samma period föregående år har sjukfrånvaron minskat med 0,29 procentenheter till 6,71 procent. Minskningen ses i samtliga yrkesgrupper. I arbetet med att sänka sjukfrånvaron arbetar Regionservice med särskild fokus på långtidssjuka. Resultat är att 1/3 har återgått till ordinarie arbete, 1/3 har återgått till ordinarie arbete med lägre sysselsättningsgrad samt 1/3 har sagts upp på grund av personliga skäl.

3.5.2 Västfastigheter

Vid årsskiftet övertog Västfastigheter verksamheten i Västrafiks infraavdelning med tillhörande infrastrukturprojekt. Bland de infrastrukturprojekt som pågått under året finns byggnation av Angereds resecentrum, systemhandling för Västlänksstationer, uppförande av åtta pendelparkeringsstationer och byte av fasad på resecentrum. Förutom övertagande av personal och projekt köpte Västfastigheter även fastigheter och hållplatsutrustning från Västrafik. I verksamhetsövergången fördes 19 anställda över.

3.5.3 Hälsan och Stressmedicin

Den stora tillväxt som företagshälsan, Hälsan och Stressmedicin, sett under flera år bromsas nu upp då beställande förvaltningar och bolag har ökat fokus på sina kostnader. Det finns en oro hos förvaltningen att det förebyggande arbetsmiljöarbetet kan bli lidande.

3.6 Regiongemensamt arbete

3.6.1 Identitet och varumärke

En identitets- och varumärkespolicy har antagits

I april antog regionfullmäktige en ny identitets- och varumärkespolicy. Policyn är ett verktyg för VGR:s förtroendevalda och medarbetare i att utveckla ett sammanhållet varumärke, en gemensam organisationskultur och ta positionen som samhällsutvecklare. Det långsiktiga målet är en attraktiv organisation där invånare och medarbetare upplever tydlighet och har förtroende för VGR som organisation.

En avdelning för förändring har bildats

VGR behöver göra en stor organisatorisk förflyttning för att framöver kunna leva upp till invånarnas förväntningar på den offentliga servicen och medarbetarnas förväntningar på sin arbetsgivare. Deras upplevelse av hur väl VGR fungerar avgör om organisationen har ett starkt och positivt laddat varumärke. Det innebär att VGR behöver utveckla en organisationskultur som är tillitsstyrd och har fokus på invånarnas beteenden, önskemål och förväntningar samt utveckla nya smarta arbetssätt och minska administrationen.

För att driva förändringen på koncernövergripande nivå har en ny avdelning för förändring bildats med ansvar för övergripande strategi, struktur och organisationskultur. Avdelningen har bemannats genom omfördelning av personalresurser på Koncernkontoret.

VGR deltog i WestPride

Under perioden deltog VGR i WestPride och i år fanns ett tiotal verksamheter representerade i det gemensamma tältet. Det är det högsta antalet hittills och över 200 medarbetare gick i VGR:s gemensamma startgrupp i Pride-paraden. Festivalen innebär en möjlighet för VGR att visa vilka vi är och vilka värderingar vi står för liksom att möta invånarna och föra ett samtal om vården och annan verksamhet utifrån ett normkritiskt perspektiv.

3.6.2 Inköp

Koncerninköp arbetar med skärpta miljökrav vid upphandlingar och ser flera goda exempel på effekter. Ett nytt funktionstäckor har upphandlats som ersätter täcke och påslakan. Täcket ger minskat behov av lagringsutrymme, minskad tids- och arbetsbelastning när ett bäddmoment försvinner, kräver mindre energi för torkning och har mindre volym vid transport. Det ersätter på sikt befintlig fleecemattor som har stort svinn och vid tvätt bidrar till mikroplastutsläpp till miljön.

En förbättring har gjorts inom avtalet för cirkulationstextilier för patientbyxa och kofta i bomull/polyester. Genom att bara polyester i trikån färgas minskas förbrukning av kemikalier och vatten vid färgningsprocessen dessutom får trikån en melerad ton så fläckar som inte går bort vid tvätt syns mindre varför också kassationen minskar.

Miljökrav i upphandling av interna transporter har resulterat i att två biogasdrivna, tunga fordon tagits i drift under första kvartalet 2019.

3.6.3 Rese- och mötespolicy

VGR har en reviderad rese- och mötespolicy sedan 2017. Mätbara mål för medarbetarnas tjänsteresor och samt uppföljning av dessa mål ska redovisas. Uppföljning av resvanor hos de som reser mycket i sin tjänst ska ske och det ska säkerställas att resandet sker i enlighet med policyn och riktlinjerna.

Policyn kommuniceras av VGR:s chefer till medarbetare. Vid möten med deltagare från olika tjänsteställen används distansmöten i stor utsträckning. Kollektivtrafik prioriteras som färdmedel framför bil och flyg. I ett flertal verksamheter görs resebeställningar av särskilt utsedda personer. Möten, utbildningar och konferenser sker i stor utsträckning i VGR:s egna lokaler.

4 ÖVERGRIPANDE MÅL OCH FOKUSOMRÅDEN

VGR:s utmaningar är samlade i tre strategiska mål som avser en längre period. De strategiska målen är därefter nedbrutna till prioriterade mål för perioden 2018–2020. I följande sammanställningar har prognosen för måluppfyllelsen 2019 värderats med utgångspunkt från utfallet 2018 och därifrån förväntad trend.

Prognosen är att målet nås för året.

Prognosen är att målet delvis kommer uppnås.

Prognosen är att målet inte nås för året.

Vidare pekas inom de prioriterade målen ut ett antal fokusområden som verksamheterna särskilt ska bevaka. Fokusområdena har inga specifika mål för uppfyllnad. Uppföljningen visar istället med vilken intensitet arbetet fortgår inom fokusområdet. Intensiteten, energin, symboliseras i fem nivåer från låg intensitet till hög intensitet inom området.

4.1 Regional utveckling och kollektivtrafik

Det strategiska målet lyder: Västra Götaland ska sträva efter det hållbara samhället med tillväxt av jobb och företag i hela regionen.

MÅL: Arbetsmarknaden ska utvidgas genom hållbara transporter och samverkan med näringsliv och forskning i Västra Götaland	Prognos för 2019
<p>Uppföljning av indikatorer i samband med årsredovisning 2018 visade positiv utveckling. Sysselsättningen har ökat som följd av en fortsatt stark konjunktur och VGR har bidragit genom satsningar på företagande och forsknings- och innovationsmiljöer. Satsningar på kollektivtrafik och förbättrad transportinfrastruktur ger en regionförstoring som bidrar till en bättre matchning på arbetsmarknaden.</p> <p>Statliga investeringar i en eftersatt järnvägsinfrastruktur är en viktig förutsättning för en fortsatt positiv utveckling. Därutöver kan Arbetsförmedlingens pågående omstruktureringar påverka utvecklingen av, och samverkan kring, arbetsmarknadsfrågor.</p>	
Arbeta vidare med infrastrukturplaneringen i enlighet med vad som beskrivs i infrastrukturavsnittet	Nämnder/ Styrelser: 1 Energi
Viktigaste aktiviteterna Arbetet med regional strukturbild fortlöper och syftar till att skapa en arena för samspel och dialog kring fysiska planeringsfrågor i Västra Götaland och arbeta fram gemensamma kunskapsunderlag för att öka förståelsen kring Västra Götalands utmaningar och möjligheter.	
Kommentar Arbetet inför revideringen av regional transportinfrastrukturplan och nationell infrastrukturplan har påbörjats.	

Göra Västra Götaland till modell för hållbar landsbygdsutveckling och samspel stad/land	Nämnder/ Styrelser: 10	Energi	
--	-----------------------------------	---------------	---

Viktigaste aktiviteterna

Platsutveckling blev utpekad som prioriterat område i kulturstrategin som tas fram i år och i utlysningen av kultursystem sker nära samverkan med regionala serviceprogrammet på landsbygden och projektet hållbara platser. Under våren har tvärssektoriella samtal skett med fokus på landsbygden förutsättning i kommande regionala utvecklingsstrategin. Chalmers tekniska högskola och Göteborgs Universitet har bildat Centrum för stadsutveckling och samverkan kring stadsutveckling och regional utveckling där samspel stad/land är en förutsättning.

Kommentar

Flera av aktiviteterna är pågående från tidigare år. Att säkra ett samspel i aktiviteterna kan vara svårt och tenderar att bli landsbygdsutvecklingsprojekt. Regional utveckling handlar om samspel stad/land vilket gör fokusområdet svårt att avgränsa till enskilda aktiviteter.

Stärka Västra Götalandsregionens arbete med matchningen på arbetsmarknaden	Nämnder/ Styrelser: 3	Energi	
---	----------------------------------	---------------	---

Viktigaste aktiviteterna

VGR är aktiva inom de fyra delregionala kompetensråden där ett centralt arbete är att ta fram kunskapsunderlag och analyser. VGR har prioriterat kompetensförsörjning och test- och demo med inriktning mot elektrifiering, AI och självkörande fordon. Samtliga elever inom Naturbruk genomför arbetsplatsförlagt lärande (APL) eller lärande i arbete (LIA) hos företagare inom den gröna näringen, vilket oftast leder till utbildning eller anställning.

Kommentar

Bedömningen är att det sker många insatser inom området och att det är prioriterat, bland andra regionutvecklingsnämnden rapporterar att kompetensförsörjning är ett prioriterat område.

Västra Götalandsregionen ska verka för att stärka innovationskraften i Västra Götaland	Nämnder/ Styrelser: 3	Energi	
---	----------------------------------	---------------	---

Viktigaste aktiviteterna

Insatser inom de tematiska program som stödjer forsknings- och innovationssamverkan i Västra Götaland, satsningar på innovationsnoder som science parks och inkubatorer, satsningar på små och medelstora företag, särskilt fokus export samt utvecklingsarbete kring kravställande i upphandlingsprocessen som främjar innovativa och cirkulära gröna lösningar. Kartläggning av hinder och möjligheter för innovation i VGR:s egen verksamhet samt utvecklingsprojekt.

Kommentar

Innovation är ett kärnuppdrag för regionutvecklingsnämnden och i stor utsträckning även för miljönämnden. Angivna aktiviteter hade sannolikt genomförts även utan fokusområdet.

MÅL: Skillnader i livsvillkor och hälsa ska minska	Prognos för 2019	
---	-----------------------------	---

Uppföljning av indikatorer i samband med årsredovisning 2018 visade på att andelen unga som inte har avslutat gymnasiet har fortsatt öka men en förbättring har skett genom att andelen unga som går ut grundskolan utan behörighet till gymnasiet har minskat. Skillnaderna i självskattad hälsa mellan låg- och högutbildade ökar också. Det återstår att se hur indikatorerna faller ut vid årsredovisningen för 2019.

VGR:s insatser inom området har intensifierats de senaste åren och de flesta aktiviteter som regionstyrelsen åtagit sig ser ut att genomföras till fullo under året. Arbetet sker både inom egen verksamhet och i samverkan med andra aktörer, så som kommuner och myndigheter. För att få till stånd en positiv förändring krävs det att många aktörer, däribland VGR, samverkar inom området.

Bryta utanförskap och segregation och stärka kopplingen mellan utbildning och arbetsliv	Nämnder/ Styrelser: 10	Energi	
Viktigaste aktiviteterna			
<p>Programmet för små och medelstora företag (SME) har utvärderats och övergår 2020 till uppdrag istället för projekt. En utlysning av sociala investeringsmedel har gjorts med syfte att kraftsamla kring fullföljda studier. Naturbruksförvaltningen rapporterar att integrationsaktiviteter genomförts på samtliga skolor. Folkhögskolorna har i sitt grunduppdrag att arbeta med att bryta utanförskap och segregation och det finns flera kurser och projekt som syftar till att underlätta för de som står långt från arbetsmarknaden att närma sig arbete eller studier.</p>			
Kommentar			
<p>De som rapporterat bedöms ha aktiviteter pågående enligt plan. För ett ökat resultat och långsiktighet är det önskvärt med mer samverkan mellan nämnder och styrelser och fler sektorsövergripande initiativ.</p>			

MÅL: Antalet nöjda resenärer med kollektivtrafiken ska öka i hela regionen	Prognos för 2019	
<p>Under 2018 ökade resandet med kollektivtrafiken med 5 procent till totalt 339 miljoner resor och sedan 2006 syns en total ökning med 61 procent. Detta innebär att utvecklingen ligger i fas för att nå fördubblingsmålet 2025 på 380 miljoner resor.</p> <p>Göteborgs Stad har sagt upp avtalet för sin subvention av periodkort. Tillköpet motsvarar en intäkt till Västtrafik om 150 miljoner kronor per år vilken nu istället kommer tas ut av resenären. Priset på Göteborgs periodkort höjs därmed till hösten, till samma nivå som kommunkort i övriga regionen. Det högre priset förväntas initialt påverka nöjdhetsmål, resandemål och intäkter negativt.</p>		

Fullfölj trafikförsörjningsprogrammet	Nämnder/ Styrelser: 2	Energi	
Viktigaste aktiviteterna			
<p>Revidering av trafikförsörjningsprogrammet pågår. I mars tog kollektivtrafiknämnden beslut om inriktning för revideringen att prioritera och fokusera inom befintliga långsiktiga mål och strategier samt att kalibrera av målnivåer. Processen för revideringen av programmet kopplas till pågående processer för Agenda 2030, ny regional utvecklingsstrategi och regional fysisk strukturbild. Dialoger och samråd med ett flertal aktörer har genomförts under våren och fortsätter under hösten.</p>			
Kommentar			
<p>Kollektivtrafiknämndens arbete och uppdrag till Västtrafik utgår i sin helhet från trafikförsörjningsprogrammet. 2018 års uppföljning visar på god följsamhet och måluppfyllelse enligt programmet.</p>			

Utökade möjligheter till studie- och arbetspendling samt knyta samman landsbygd och stad	Nämnder/ Styrelser: 2	Energi	
Viktigaste aktiviteterna			
<p>Med målsättningen att utveckla den storregionala buss- och tågtrafiken i hela Västra Götaland för att knyta ihop noder och målpunkter har kollektivtrafiknämnden startat upp arbetet med storregional trafik 2028. Arbetet har fokus på genomförbarhet och föreslår utveckling av det storregionala kollektivtrafiksystemet som kan genomföras med ingen eller mindre infrastrukturåtgärder. Projektet har arbetat fram ett förslag som ska ut på dialog under hösten för att sedan skickas på remiss i början av år 2020.</p>			
Kommentar			
<p>Det pågår flera aktiviteter inom detta område för både regionutvecklingsnämnden och kollektivtrafiknämnden.</p>			

MÅL: Klimatutsläppen från fossilbränsle i Västra Götaland samt verksamhetens direkta miljöpåverkan ska minska	Prognos för 2019
Uppföljning av indikatorer i samband med årsredovisning 2018 visade på att den tidigare snabba minskningen av de totala utsläppen i Västra Götaland har stannat av under senare år. Det förklaras delvis av en god industrikonjunktur. Utsläppen av koldioxid från VGR:s egna verksamheter fortsätter att minska och det finns förutsättningar att nå målet till 2020.	

Minska verksamhetens avfallsmängder och verka för cirkulära affärsmodeller samt skärpta miljökrav vid upphandlingar	Nämnder/ Styrelser: 18	Energi
<p>Viktigaste aktiviteterna</p> <p>Under perioden har arbetet med att stärka miljökrav i upphandling fortsatt där bland annat miljökrav på interna tunga transporter har resulterat i att två biogasdrivna fordon tagits i drift samt att VGR uppnått mål om minskad klimatpåverkan från medicinbägare. En inköpsvägledning håller på att tas fram som ska rangordna plastmaterial utifrån parametrar som kemikalieinnehåll, återvinningsbarhet och klimatpåverkan. Under perioden har ett projekt startats för att samla in ett antal utpekade plastförpackningar på vårdavdelningar. Projektet omfattar samverkan, från koncerninköp, via verksamheter, Regionservice och Västfastigheter till avfallstransportörer och återvinningsföretag.</p>		
<p>Kommentar</p> <p>Flera nämnder och styrelser rapporterar att arbetet pågår och då arbetet är långsiktigt sträcker det sig flera år. När arbetet påbörjades med fokusområdet har aktiviteterna börjat skifta fokus från hur avfallet i verksamheterna ska sorteras till hur materialflöden ska bli mer cirkulära.</p>		
Bättre möjligheter till livsmedels- och energiproduktion samt stimulera ökad användning av biogas	Nämnder/ Styrelser: 2	Energi
<p>Viktigaste aktiviteterna</p> <p>Stödet till projektet västsvensk arena för flytande biogas tillsammans med efterfrågan på ökad andel biogas i kommande upphandlingar av kollektivtrafik är de viktigaste aktiviteterna för att öka användningen av biogas. För att öka livsmedelsproduktioner har ett samarbete startat mellan flera bolag och nämnder för att öka inköpen av närproducerat livsmedel bland annat från de egna naturbruksgymnasierna.</p>		
<p>Kommentar</p> <p>Aktiviteter är pågående och sträcker sig över flera år. Aktiviteterna drivs på tre olika sätt; genom att VGR som kund kan ställa krav vid upphandling och inköp (styrt av bland annat miljöplanen), genom externt regionalt utvecklingsarbete samt genom att VGR agerar föregångare och testarena i den egna verksamheten.</p>		
Utveckla Göteborgs Botaniska trädgård	Nämnder/ Styrelser: 5	Energi
<p>Viktigaste aktiviteterna</p> <p>Under perioden har Botaniska trädgården, Gothenburg Global Biodiversity Centre och Koncernkontoret arrangerat en workshop med aktörer i Västra Götaland som arbetar med biologisk mångfald. Syftet med workshopen var att få en bild av vilka aktiviteter som pågår i Västra Götaland och vad som kan göras tillsammans för ett starkare och mer samlat arbete för biologisk mångfald. Koncernavdelning kultur har tillsammans med miljöavdelningen och Botaniska trädgården börjat undersöka möjligheterna till platsutveckling genom kultur. Som en följd av detta har Botaniska trädgården inlett samarbeten med andra verksamheter i närområdet och med Västarvet.</p>		
<p>Kommentar</p> <p>Aktiviteterna pågår.</p>		

MÅL: Deltagandet i kulturlivet ska öka	Prognos för 2019
<p>Det kärvare ekonomiska läget för kulturverksamheter generellt kommer att påverka fältet och enligt den rapport som Myndigheten för kulturanalys publicerade i februari breddas deltagandet i kulturlivet för närvarande inte. Enligt mätning av indikatorer (årsredovisning 2018) ökade antal barn- och ungdomsbesök till kulturinstitutioner medan antal unika deltagare i kurser på folkhögskolor minskade något.</p>	

Utveckla samverkan mellan VGR:s kulturverksamheter och civilsamhället/det fria kulturlivet	Nämnder/ Styrelser: 9	Energi
<p>Viktigaste aktiviteterna</p> <p>Samverkansplattformen Folkbildning och kultur i samverkan (FOKIS) inbegriper nu folkhögskolor i hela Västra Götaland samt merparten av VGR:s bolag och förvaltningar inom kulturområdet. Arbetet med de nationella minoriteternas kulturarv och samverkan med föreningslivet inom industrisamhällets historia (PRISMA) är två viktiga arenor för Västarvet.</p>		
<p>Kommentar</p> <p>Genom sina uppdrag samarbetar bolag och förvaltningar inom kulturområdet rent naturligt med civilsamhället och det fria kulturlivet.</p>		

Stärka barn och ungas möjligheter att delta i kulturlivet	Nämnder/ Styrelser: 8	Energi
<p>Viktigaste aktiviteterna</p> <p>170 000 barn i Västra Götaland får tillgång till kulturupplevelser genom det arrangörsstöd som administreras av Kultur i Väst. Regionteater Väst utmärker sig bland VGR:s bolag då hela deras verksamhet är inriktad på barn och unga, och under året har 8 000 unga fått uppleva dans tack vare en särskild satsning från kulturnämnden. Göteborgs Symfoniker har genom satsningen El Sistema haft sitt årliga läger Side by Side med 1 500 unga musiker och korister.</p>		
<p>Kommentar</p> <p>Det pågår flera aktiviteter inom detta område med målgruppen barn och unga, både med spets och bredd. Det vill säga med kvalitet i utbudet samtidigt som man vill nå så många som möjligt.</p>		

4.2 Hälsa- och sjukvård

Det strategiska målet lyder: En sammanhållen och tillgänglig hälso- och sjukvård som ges med högsta kvalitet och patientsäkerhet samt som alltid utgår ifrån den enskilda personens behov och erfarenheter.

MÅL: Den psykiska ohälsan ska minska och omhändertagande av personer med psykisk sjukdom ska förbättras	Prognos för 2019
<p>Målet att på samhällsnivå minska den psykiska ohälsan ligger till stora delar utanför hälso- och sjukvårdens påverkansmöjligheter och kommer inte att nås under året. Däremot har förmågan att omhänderta den psykiska ohälsan och psykiska sjukdomar ytterligare förbättrats under 2019 genom utbyggnad av antalet vårdcentraler med tilläggsuppdrag för barn och unga och införandet av evidensbaserade metoder för behandling inom både primärvård och specialistpsykiatri. Den delen av målet kommer att nås. En samverkanspart med stor påverkan på barn och ungas psykiska hälsa är skolan och ett flertal samverkansprojekt pågår här. Under sista halvåret ska en turné ske där vårdcentralerna med tilläggsuppdrag ihop med projektledarna reser runt i Västra Götaland i syfte att möta all elevhälsa.</p>	

Förbättra tillgängligheten inom barn- och ungdomspsykiatriNämnder/
Styrelser: 14

Energi

Viktigaste aktiviteterna

Rekrytering och kompetensutveckling, sammanhållna utredningar. Två av våra förvaltningar arbetar aktivt med att bygga robustare mottagningar och en med att utveckla mobila arbetssätt. En pilot för en väg in (EVI) är på gång på SkaS och SU genomför alla nybesök på ett ställe. Vårdcentraler med tilläggsuppdrag har kommit igång och detta påverkar trycket på BUP. Internetförmedlad KBT har påbörjats och även ett arbete med öppna tidböcker för att öka produktionen.

Kommentar

Trots hög aktivitet återstår fortfarande en bra bit för att nå vårdgarantimålet. Det är främst svårigheter med rekrytering som begränsar.

Genomförandet av de regionala psykiatriplanernaNämnder/
Styrelser: 11

Energi

Viktigaste aktiviteterna

Vad gäller den vuxenpsykiatriska utvecklingsplanen är den nu genomförd. Av de 91 åtgärdsförslagen inom respektive diagnos och/eller kunskapsområde har 92 procent av åtgärderna uppnåtts helt eller delvis. Vad gäller den barnpsykiatriska utvecklingsplanen är ett flertal åtgärder genomförda som framtagande av regionala medicinska riktlinjer och de önskvärda strukturförändringarna i riktning mot koncentration har påbörjats.

Kommentar

I psykiatribredningen har frågan lyfts om eventuell fortsättning på den vuxenpsykiatriska planen.

Stärka första linjens förmåga att möta psykisk ohälsaNämnder/
Styrelser: 14

Energi

Viktigaste aktiviteterna

Alla 16 vårdcentraler med tilläggsuppdrag för barn och ungas psykiska hälsa (UPH) är nu uppstartade men i olika faser. Flera olika projekt med samarbete med elevhälsan pågår. Arbetet har påbörjats med att sammanställa slutrapport för projektet och komma med förslag.

Kommentar

På uppdrag av psykiatribredningen pågår arbetet med att ta fram förslag på hur de två vårdvalen ytterligare kan stärkas kring vuxnas psykiska hälsa med erfarenheterna från UPH som grund.

MÅL: Sjukvårdens förmåga att skapa mesta möjliga värde för patienten ska förbättrasPrognos för
2019

Flera av de fokusområden som är kopplade till detta mål är starkt förknippade med omställningen. Det gäller inte minst fokusområdet Förstärka primärvården och den nära vården. Inom detta fokusområde pågår en rad aktiviteter som i takt med att de genomförs leder lite närmare målet. Ett antal områden har uppvisat stora förbättringar och till exempel kan det konstateras att mobil närvård införts i hela VGR.

Den slutrapport som har gjorts av mobil hemsjukvårdsläkare och närsjukvårdsteam visar på bättre kvalitet, nöjdare patienter och medarbetare samt lägre kostnader för det nya arbetssättet, det vill säga skapat större värde.

Ett annat sätt att uttrycka värde för patienten är i form av tillgängligheten till vård. Den samlade bedömningen är att tillgängligheten till besök och behandling utvecklas i rätt riktning men VGR är beroende av upphandlade volymer hos externa leverantörer. Förbättringstakten är dock inte tillräckligt hög för att vårdgarantin bedöms kunna nås inom samtliga områden under innevarande år.

Uppfylla vårdgarantin	Nämnder/ Styrelser: 19	Energi
<p>Viktigaste aktiviteterna</p> <p>För att nå vårdgarantin har fokus varit på samarbete mellan sjukhus, kartläggning av uteblivna besök samt köp av vård.</p>		
<p>Kommentar</p> <p>Antalet väntande över 90 dagar till förstabesök respektive behandling är i princip oförändrat augusti 2019 jämfört med augusti 2018.</p>		
Förstärka primärvården och den nära vården	Nämnder/ Styrelser: 19	Energi
<p>Viktigaste aktiviteterna</p> <p>Krav- och kvalitetsbok för Vårdval Vårdcentral utvecklas för att stödja kontinuitet, tillgänglighet och kvalitet i primärvården. Ambition att öka finansiering med denna inriktning. Roadmap tas fram för att beskriva möjlig väg att öka primärvårdens andel av uppdrag och finansiering i ett fem till tio års perspektiv. Plan för kompetensförsörjning av en utbyggd primärvård tas fram. Mobil närvård stabiliseras, utvecklas och byggs ut, bland annat genom fler närsjukvårdsteam och genom att stödja hemsjukvårdsläkarteamen inom primärvården. Digitala vårdformer införs inom primärvården. Pilotprojekt genomförs för bättre samordning av insatser för de mest komplext sjuka patienterna. Pilotprojekt genomförs för mer aktivt och innovativt arbete med hälsofrämjande och sjukdomsförebyggande insatser.</p>		
<p>Kommentar</p> <p>Aktiviteterna pågår.</p>		
Förbättra akutvårdkedjan	Nämnder/ Styrelser: 16	Energi
<p>Viktigaste aktiviteterna</p> <p>Utvecklingsarbete pågår på alla akutmottagningar. Pilotprojekt pågår med apotekare på akuten SkaS som utvärderas mot slutet av hösten. Det har också påbörjats ett arbete för att förbättra vistelsen och omhändertagande för icke-svensktalande patienter. På sikt förväntas mobila team att kunna avlasta de akuta flödena, fram för allt där man har möjlighet att stödja personal vid kommunala boenden.</p> <p>Införandet av akutläkare i VGR fortgår enligt plan på alla förvaltningar och inväxling mot andra jourlinjer har påbörjats hos över hälften av akutmottagningarna. Seminarium med akutmottagningarna och Koncernkontoret hålls halvårsvis för att stimulera engagemang och för att underlätta erfarenhetsutbyte mellan förvaltningarna. Platsbesök med lokal ledningsgrupp, förvaltningsdirektör, förhandlingsansvarig samt hälso- och sjukvårdsdirektören sker en gång per år.</p>		
<p>Kommentar</p> <p>Antalet besök till VGR:s akutmottagningar är relativt stabilt över tid. Måluppfyllelsen när det gäller total vistelsetid på akuten under fyra timmar för akuterna i VGR har inte förbättrats nämnvärt under perioden. Det finns dock positiva tecken och flera av akutmottagningarna har visat en varaktig trend på flera av de framtagna tidsindikatorerna. Vid de sjukhus som ej når tillgänglighetsmålen bedöms brist på tillgängliga vårdplatser ha stor påverkan på akutens tillgänglighet.</p>		
Utveckla digitala vårdformer och tjänster	Nämnder/ Styrelser: 20	Energi
<p>Viktigaste aktiviteterna</p> <p>Regionstyrelsen beslutade i juni 2019 att prioritera sex digitala invånartjänster för breddinförande i VGR. Organisering av det konkreta arbetet pågår både inom förvaltningarna och Koncernkontoret. Planeringen innefattar den regionala samordningen för införandet för att säkerställa att införandet sker på ett standardiserat sätt. Alla berörda förvaltningar har tagit fram tidplaner för hur långt man planerar att arbetet ska ha kommit vid utgången av 2019 och 2020. Alla berörda förvaltningar har utsett övergripande ansvariga samt ansvariga för respektive invånartjänst. Koncernkontoret genom programchefen för omställningen och avdelningen för vårdens digitalisering stödjer och samordnar arbetet med utgångspunkt från förvaltningarnas planering. Utöver detta pågår inom omställningsområde digitalisering åtta olika projekt för utveckling och test av andra digitala vårdformer.</p>		

Kommentar

Hälso- och sjukvårdsstyrelsen har fördelat ekonomiska resurser för att stödja och öka genomförandekraften i införandet. En motsvarande finansiering finns i budgeten för omställningen 2020. Hittills har arbetet kommit olika långt inom förvaltningarna. Tack vare det ekonomiska stödet för genomförandet och en samordnad regional planering förväntas tempot i införandet av de digitala invånartjänsterna fortsätta att öka.

MÅL: Den medicinska kvaliteten ska öka och den organisatoriska effektiviteten förbättras

Prognos för
2019

Omställningsområdet Kvalitetsdriven verksamhetsutveckling har en tydlig koppling till målet att den medicinska kvaliteten ska öka och den organisatoriska effektiviteten förbättras. Fokus under början av året har varit att ta fram en utbildningsplan för kvalitet som utgår från beslutad strategi. Årlig uppföljning och sammanställning av den medicinska kvaliteten görs i Sjukhusrapporten. Föregående rapport publicerades januari 2019. Rapportens åtgärdsplaner (kvalitetsplaner) har följts upp vid kontrolleringen i juni.

Generellt ses en ökad aktivitet i förvaltningarna när det gäller kvalitetsarbete och uppföljning. Inom flera områden ses förbättrade kvalitetsutfall (bland annat strokevården och kranskärlsröntgen), även om det inom andra områden som till exempel ledtider för flertalet cancerprocesser krävs fortsatta insatser och förbättringar. Nästa Sjukhusrapport är planerad att publiceras i oktober – november.

Återkoppling av beläggningssituationen på VGR:s sjukhus sker kontinuerligt. Beläggningen är fortsatt ansträngd på flera förvaltningar med överbeläggningar.

Minska antalet vårdskador och antalet vårdrelaterade infektioner

Nämnder/
Styrelser: 20

Energi

Viktigaste aktiviteterna

Diskussion om resultat avseende prioriterade insatsområden enligt patientsäkerhetsplanen sker regelbundet vid möte med funktionsgrupp chefläkare. Förslag till patientsäkerhetsplan för 2020 är framtagen och planeras fastställas i oktober. Uppföljning av förvaltningarnas förbättringsarbete sker bland annat via patientsäkerhets- och kvalitetscontrolling.

Kommentar

Registreringskvaliteten behöver förbättras för att säkra bra utdata.

Minska antalet överbeläggningar

Nämnder/
Styrelser:
12

Energi

Viktigaste aktiviteterna

Funktionsgrupp chefläkare följer kontinuerligt beläggningen i VGR. Goda exempel på bra samordning av vårdplatser sprids genom chefläkarna till förvaltningarna. Sommarplaneringen med utökat fokus på samverkan och handlingsplaner kommer att fortsätta. Arbetet med trygg och säker utskrivning och ett utökat samarbete med kommunerna har gett resultat och antalet färdigbehandlade patienter har minskat vilket påverkar överbeläggningar. Trots detta har VGR fortsatt hög beläggning och överbeläggningar.

Kommentar

Samverkan och samarbete i VGR behöver ytterligare fördjupas för att se en förvaltning samt hela regionen som en resurs. Överbeläggningarna är delvis kopplade till stängda vårdplatser på grund av rekryteringssvårigheter så fokus på att behålla och rekrytera medarbetare är viktigt. Det goda samarbetet med kommunerna med Trygg och säker utskrivning måste fortsätta. Ytterligare fokus för att minska antalet vårdskador är viktigt då patienter med vårdskador har förlängd vårdtid och därmed upptar en vårdplats.

Samtliga verksamheter inom hälso- och sjukvården ska prestera bättre än genomsnittet i nationella jämförelser	Nämnder/ Styrelser: 18	Energi
<p>Viktigaste aktiviteterna</p> <p>Stort engagemang för kvalitets- och patientsäkerhetsfrågor syns hos förvaltningarna. Systematiskt kvalitetsarbete har lett till många förbättringar. Kvalitetsdriven verksamhetsutveckling med stöd av KPP – kostnad per patient: Kontaktpersoner är utsedda och förvaltningarna håller på att utforma lokala strukturen för arbetet och har representanter i de regionala processteamerna</p>		
<p>Kommentar</p> <p>För att minska oönskad variation och förbättra kvalitet och patientsäkerhet krävs ett långsiktigt och ihärdigt arbete. För att öka förbättringstakten krävs ett fortsatt fokus, med särskild vikt på att skapa förutsättningar i verksamheterna att mäta, följa upp och driva utvecklingsarbete.</p>		

Den specialiserade vården ska koncentreras	Nämnder/ Styrelser: 13	Energi
<p>Viktigaste aktiviteterna</p> <p>Fyra pilotprojekt bedrivs rörande närakuter på Östra sjukhuset, i Tanumshede, Lidköping och Skene. Efter utvärdering ska beslut fattas om ett koncept för närakuter ska ersätta dagens jourcentraler inom Vårdval Vårdcentral. Arbetet med koncentration av viss sällansjukvård och utveckling och koncentration av trauma-sjukvården fortgår enligt plan. Hittills har elva koncentrationer genomförts. När det gäller traumasjukvården har beslut fattats om regiongemensamma kriterier och ett genomförande av koncentrationen har skett enligt plan. Ett förslag till process för hantering av löpande utbudsförändringar tas fram för politiska beslut. En kartläggning pågår inom verksamheterna/förvaltningarna för bedömning om det finns ytterligare verksamheter som borde koncentreras. I arbetet anlitas nationell expertis.</p>		
<p>Kommentar</p> <p>Aktiviteter pågår.</p>		

4.3 Medarbetare

Det strategiska målet lyder: Västra Götalandsregionen ska erbjuda en god arbetsmiljö för medarbetarna, kunna behålla och rekrytera rätt kompetens.

MÅL: Möjligheterna till karriär- och kompetensutveckling ska förbättras	Prognos för 2019
<p>Genomförandet av den VGR-övergripande planen för kompetensutveckling sker enligt plan. Arbetet med att förbättra möjligheterna till karriär- och kompetensutveckling pågår såväl regiongemensamt som på förvaltningsnivå.</p> <p>Vid årsskiftet övergick arbetet med införandet av karriärutvecklingsmodeller från ett projekt till en förvaltarorganisation, ett nytt arbetssätt som börjar finna sina former. Arbetet med att införa beslutade modeller fortgår i förvaltningarna, i flera fall enligt plan, men andra lyfter fram utmaningar såsom att inte tillräckligt kunna prioritera arbetet i den dagliga verksamheten och avsaknaden av ett kompetensverktyg.</p> <p>Utifrån ett systematiskt arbete med kompetensförsörjningsprocessen, fortsatt satsning på kliniskt basår och förstärkt yrkesintroduktion, utbildningsbefattningar, karriärutvecklingsmodeller kopplat till lön och arbetet med chefers förutsättningar är den sammanvägda bedömningen att möjligheterna till karriär- och kompetensutveckling har förbättrats.</p>	

Fortsätta utveckla modellerna för lönekarriär och kompetensutveckling	Nämnder/ Styrelser: 10	Energi
<p>Viktigaste aktiviteterna Implementera regiongemensamma karriärutvecklingsmodeller. Arbetet med att öka lönespännvidd.</p>		
<p>Kommentar På förvaltningarna pågår ett implementeringsarbete av karriärutvecklingsmodellerna. Den nya förvaltarorganisationen börjar finna sina former. Förvaltningarna har utsett implementeringsansvariga som i ett nätverk löpande träffas för stöd och erfarenhetsutbyte. En expertgrupp är uppstartad för att samordna och ansvara för arbetet och gemensamt material. Under den första delen av 2019 har en ny yrkesspecifik karriärutvecklingsmodell tagits fram för barnmorska och den tidigare har rensats och blivit en ren sjuksköterskemodell.</p>		
Stimulera uppgiftsväxling, nya arbetssätt och arbetsrotation	Nämnder/ Styrelser: 15	Energi
<p>Viktigaste aktiviteterna Arbetet med uppgiftsväxling, nya arbetssätt och arbetsrotation sker som en del i ordinarie verksamhetsutveckling och organiseras i vissa fall initialt i projektform. Flera anger att uppgifts- och kompetensväxling sker utifrån VGR:s sex kriterier; patientnytta, bidra till god kompetensförsörjning, kostnadseffektivitet, karriärutveckling, frigöra kapacitet för svårrekryterade yrkesgrupper samt att ny metod/teknik skapar behovet. Kompetensmixen, fördelningen av yrkesgrupper i förhållande till uppdrag, ses ständigt över där arbetsuppgifter identifieras som kan göras av annan eller ny yrkesgrupp. Samarbetet kring rotationstjänster även kallat kombinationstjänster har ökat där kompetenser roterar mellan verksamheter och i vissa fall mellan olika huvudmän. Detta för att uppnå ett förändrat arbetssätt men också att hjälpas åt geografiskt vid personalomsättning där kompetens saknas temporärt. Nya arbetssätt utvecklas för att effektivisera och bättre möta de behov som finns. Fortsatt fokus för att minska på administrativ belastning och möjliggöra mer tid för patientnära arbete. Kompetensutvecklingsinsatser genomförs vid behov för att möjliggöra uppgiftsväxling och för vissa med stöd från omställningsfonden.</p>		
<p>Kommentar De flesta insatserna sker kring uppgiftsväxling mellan yrkesgrupper. Flera insatser sker mellan verksamheter och mellan olika huvudmän. Många nämner exempel på arbetsrotation. För att ytterligare öka energin inom fokusområdet behöver sambandet mellan karriärutvecklingsmodellerna och uppgifts- och kompetensväxlingen förstärkas.</p>		
Utveckla arbetsgivarvarumärket	Nämnder/ Styrelser: 22	Energi
<p>Viktigaste aktiviteterna Flera förvaltningar arbetar med organisationskulturfrågor på olika sätt samt fokus på kompetensutvecklingsinsatser för chefer. Ett antal förvaltningar har gjort en nulägesanalys samt identifierat aktiviteter till analysen. Gemensamma aktiviteter där VGR uppträder som en arbetsgivare pågår.</p>		
<p>Kommentar För att organisationen ska utvecklas och vara framgångsrik behöver VGR fokusera på kultur och ledningsfrågor där struktur, strategi och kultur hänger ihop. Ett ökat fokus i dessa frågor ses inom organisationen.</p>		

MÅL: Arbetsmiljön ska förbättras och sjukfrånvaron ska minska	Prognos för 2019
<p>Förvaltningarna och bolagen driver ett aktivt arbete för att sänka sjukfrånvaron inom ramen för sitt systematiska hälso- och arbetsmiljöarbete. I flera förvaltningar sker detta i nära samarbete med företagshälsovården och Institutet för stressmedicin. Insatserna är av främjande, förebyggande och rehabiliterande karaktär. Arbetsmiljöarbete är långsiktigt och måste pågå fortlöpande och kräver engagemang, kunskapspåfyllnad och uthållighet. Sjukfrånvaron bedöms minska 2019 jämfört med 2018.</p>	

Satsa på ledarskap	Nämnder/ Styrelser: 19	Energi
<p>Viktigaste aktiviteterna</p> <p>Fortsatta insatser för att stärka förutsättningar för ett hälsofrämjande ledarskap, förändringsledning, riktade insatser för att utveckla ledningsgruppsarbetet samt att tydliggöra chefsuppdrag och mandat pågår inom de flesta nämnder och styrelser.</p>		
<p>Kommentar</p> <p>I redovisade aktiviteter framgår att det pågår många olika insatser för att utveckla ledarskapet. Genomförda aktiviteter har bidragit till en positiv utveckling inom fokusområdet. För ett fåtal förvaltningar har en viss försämring skett vad gäller förutsättningar att uppnå normtalet.</p>		
Systematisera arbetsmiljöarbetet, breddinföra goda exempel och utveckla det hälsofrämjande arbetet	Nämnder/ Styrelser: 19	Energi
<p>Viktigaste aktiviteterna</p> <p>Grundläggande arbetsmiljöutbildningar och satsningar på hälsofrämjande ledarskap. Förebyggande och hälsofrämjande arbete kopplat till budgetsatsningen 2019 om att sänka sjukskrivningstalen. Genomförande av normtal för antal medarbetare per chef.</p>		
<p>Kommentar</p> <p>Utökad samverkan mellan chefer, HR och företagshälsovård i det systematiska arbetsmiljöarbetet. Fokusområdet har utvecklats i positiv riktning genom en förflyttning i aktiviteter från individ- till grupp- och organisationsperspektiv, men ytterligare steg behöver tas och en fortsatt kunskapshöjning behöver ske i hälso- och arbetsmiljöarbetet.</p>		
Utveckla och erbjuda moderna anställningsformer samt pröva arbetstidsmodeller	Nämnder/ Styrelser: 13	Energi
<p>Viktigaste aktiviteterna</p> <p>Arbetstidsmodeller som ökar möjlighet till återhämtning. Fokus på verksamhetsanpassad bemanning. Sprida goda exempel på bra schemaplanering och samplanera schema mellan olika yrkesgrupper. Möjliggöra för erfarna medarbetare att vara handledare och mentorer. Uppmuntran till intern rörlighet inom och mellan förvaltningar. Rotationstjänstgöring för ST-läkare mellan SU och Närhälsan.</p>		
<p>Kommentar</p> <p>Utveckla anställningsvillkor samt pröva och utvärdera arbetstidsmodeller pågår ständigt och har ökat i intensitet.</p>		

5 MEDARBETARE

5.1 Arbetsgivarvarumärket

Att bli Sveriges bästa offentliga arbetsgivare är en av VGR:s tre långsiktiga strategier. Under sommaren har arbetet integrerats i varumärkesarbetet. Programkontoret för arbetsgivarvarumärket har organisatoriskt blivit en del av Koncernkontorets nya förändringsavdelning. För att få en samsyn i hur kulturen och ledarskapet ska utformas och utvecklas inom VGR har ett samarbete med flera delar av organisationen påbörjats. Detta för att skapa en samlad kommunikation och samordna VGR-gemensamma aktiviteter för chefer i rollen som kulturbärare.

VGR har nu en gemensam identitets- och varumärkespolicy där en tillitsorienterad organisationskultur är en förutsättning. En kartläggning och dialog kring vad en tillitsorienterad organisationskultur är för VGR pågår i syfte att skapa insikt och förståelse för behovet av systemförändrande åtgärder.

Det sker en ökad aktivitet inom nämnder och styrelser kring organisationskulturfrågor och ledningsfrågor. Flera har gjort nulägesanalyser om hur medarbetare upplever VGR som arbetsgivare och identifierat styrkor och svagheter för att kunna bli en mer attraktiv arbetsgivare. Till dessa har aktiviteter tagits fram på lokal nivå. Flera förvaltningar arbetar med medarbetardialoger som metod.

Arbetet med att stärka bilden av VGR som arbetsgivare fortgår. Under året har programkontoret ihop med VGR:s förvaltningar medverkat som en samlad arbetsgivare i student- och rekryteringsevent vid ett 10-tal tillfällen. En undersökning som genomförts bland unga på uppdrag av VGR visar att kännedomen och attraktiviteten för VGR som organisation ökar. Denna trend framkommer även i externa mätningar av Randstad Employer Brand research och Universum.

5.2 Personalvolym och struktur

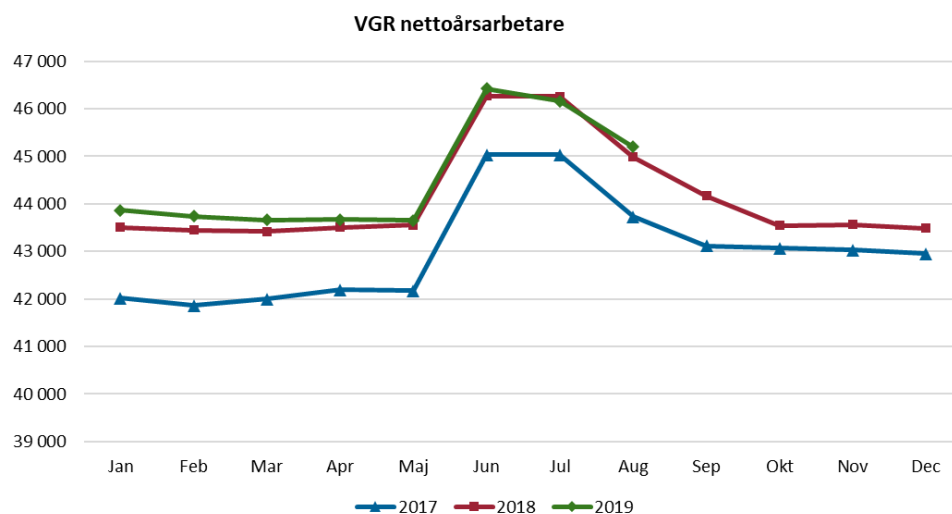
5.2.1 *Personalvolym*

I augusti var antal anställda i VGR:s förvaltningar och bolag 55 031, vilket var 132 fler än motsvarande tidpunkt 2018, en volymökning på 0,2 procent. Ökningen har huvudsakligen skett genom att medarbetare tillsvidareanställts samtidigt som antalet visstidsanställningar minskat. Det ses även en ökning av timavlönande inom hälso- och sjukvård. Andelen heltidsanställda fortsätter att öka och var bland tillsvidareanställda 89 procent, varav kvinnor 87 procent och män 95 procent. Andelen män i VGR var i augusti 22 procent. Även om det totalt sett är en liten volymökning råder det obalans inom vissa yrkesgrupper inom hälso- och sjukvård.

5.2.2 *Personalstruktur*

Jämfört med augusti 2018 har antal nettoårsarbetare i VGR:s förvaltningar ökat med 174. Under första halvåret minskade antalet nettoårsarbetare februari till maj jämfört med januari i år. Jämfört med motsvarande månad föregående år har ökningen avtagit under året och låg i augusti på 0,5 procent. Under juli sågs även en minskning jämfört med juli 2018.

Figur 7 Utveckling nettoårsarbetare

Ökningen av antal nettoårsarbetare mellan augusti 2018 och 2019 kan i stort förklaras enligt följande: Nya och utökade uppdrag har inneburit en ökning med cirka 410 nettoårsarbetare vilket bland annat förklaras av psykiatrisatsningar, satsningar inom förlossningsvården, närsjukvårdsteam, ST-läkarsatsning, FVM inom Koncernkontoret inklusive VGR IT, vårdplaneringssköterskor och närakuter inom Närhälsan samt sjukvårdens larmcentral. Marknadsplatsen 2.0 samt satsningar på fastighetsinvesteringar har även bidragit till de utökade uppdragen. Uppgiftsväxling har inneburit en volymökning på cirka 90 nettoårsarbetare som finansierats av respektive förvaltning. Konsultväxling inom VGR IT har inneburit en ökning med cirka 30 nettoårsarbetare. Anpassning till måltal avseende nettoårsarbetare för sjukhusen samt ej tillsatta vakanta tjänster har inneburit en minskning med cirka 460 nettoårsarbetare. Minskning har även skett inom Regionservice gällande måltider kopplat till upphandling av restauranger och caféer samt anpassning till ny produktionsvolym i Tvätteriet Alingsås. Den minskade sjukfrånvaron motsvarar en nettoårsarbetarökning med cirka 200.

Tabell 2 Antal nettoårsarbetare per verksamhetsområde

	aug-19	aug-18	Diff	Diff%
Hälso- och sjukvård	38 875	38 748	127	0,3
Regional utveckling	819	829	-11	-1,3
Serviceverksamheter	3 801	3 842	-41	-1,1
Regiongemensamt	1 703	1 605	98	6,1
Totalt förvaltning	45 198	45 024	174	0,4

Västra Götalandsregionens förvaltningar

Ökningen av antal nettoårsarbetare har till största del skett inom hälso- och sjukvård samt regiongemensamt. Inom hälso- och sjukvård finns ökningen till antalet främst inom Närhälsan (+2,8 procent), regiongemensamt hälso- och sjukvård (+8,7 procent), Folktandvården (+1,7 procent), Habilitering & Hälsa (+3,4 procent) samt Sahlgrenska Universitetssjukhuset (+0,2 procent) medan NU-sjukvården (-3,4 procent) och Skaraborgs Sjukhus (-1,5 procent) minskat antal nettoårsarbetare. Ökningen inom regiongemensamt finns i huvudsak inom regionstyrelsen (+6,4 procent). Inom serviceverksamheter har minskning huvudsakligen skett inom Regionservice (-3,1 procent) medan Västfastigheter (+11,6 procent) ökat. Minskningen inom regional utveckling återfinns inom

folkhögskoleförvaltningen (-5,4 procent) och Västarvet (-7,0 procent) medan Kultur i Väst (+12,8 procent) och Botaniska trädgården (+9,8 procent) ökat.

Mål för antalet nettoårsarbetare per akutsjukhus

Som en del i åtgärderna för att bromsa kostnadsutvecklingen för att nå en verksamhet och ekonomi i balans samt säkerställa en ökad produktivitet har sjukhusen tagit fram bemanningstal avseende antal nettoårsarbetare. Inget av sjukhusen har uppnått målnivån men Sahlgrenska Universitetssjukhuset, NU-sjukvården och Skaraborgs Sjukhus har under året rört sig nedåt mot respektive måltal. Utfall augusti innehåller även semestervikarier.

Tabell 3 Måltal för nettoårsarbetare per sjukhus

	Aug 2017	Aug 2018	Aug 2019	Måltal netto-	Diff mot måltal	
				årsarbetare	Antal	%
Sahlgrenska Universitetssjukhuset ¹	14 782	15 047	15 091	14 363	728	5,1
NU-sjukvården ²	4 583	4 686	4 529	4 100	429	10,5
Södra Älvsborgs Sjukhus	3 588	3 648	3 668	3 495	173	5,0
Skaraborgs Sjukhus	3 873	4 050	3 987	3 670	317	8,6
Sjukhusen i Väster	2 466	2 492	2 520	2 372	148	6,3
Totalt	29 293	29 924	29 795	28 000	1 795	6,4

¹⁾ Exklusive Sahlgrenska International Care

²⁾ Styrelsen för NU-sjukvården har fastställt nytt måltal att uppnå per december 2019

Nettoårsarbetarförändringen per personalgrupp framgår av tabellen nedan.

Tabell 4 Nettoårsarbetare per personalgrupp

	Antal	Andel	Andel av	Förändring	
		män	totalt	Antal	%
Sjuksköterskor, barnmorskor	11 198	13,1	24,8	36	0,3
Undersköterskor m.fl.	7 321	14,7	16,2	-50	-0,7
Läkare	5 515	48,5	12,2	-3	-0,1
Tandläkare	754	32,2	1,7	-5	-0,6
Tandsköterskor, -hygienister m.fl.	1 707	1,5	3,8	42	2,5
Medicinska sekreterare m.fl.	3 041	3,0	6,7	247	8,8
Rehabilitering och förebyggande	3 917	16,1	8,7	80	2,1
Sjukhustekniker/labpersonal	1 958	31,2	4,3	58	3,1
Utbildning, kultur och fritid	616	28,7	1,4	-4	-0,7
Teknik, hantverkare	1 465	77,3	3,2	93	6,8
Kök, städ, tvätt	1 773	27,3	3,9	-149	-7,8
Administration	5 931	25,3	13,1	-172	-2,8
Totalt	45 198	22,4	100,0	174	0,4

Västra Götalandsregionens förvaltningar

Ökningen inom Medicinska sekreterare med flera är ett resultat av omkodning av kanslister tidigare placerade under kategorin Administration inom Sahlgrenska Universitetssjukhuset.

5.2.3 Bemanningföretag

Sammantaget har VGR:s kostnader för bemanning inom hälso- och sjukvårdsområdet minskat med 69 miljoner kronor vilket ligger i fas med SKL:s nationella måltal på två procent i förhållande till kostnad för egen personal. Kostnadsminskningen har skett hos sjukhusen med -74 miljoner kronor samt Habilitering & Hälsa med totalt -3,5 miljoner

kronor medan en ökning skett inom primärvården med cirka 9 miljoner kronor. Ökningen rör främst specialistläkare i allmänmedicin och beror i grunden på en nationell brist på specialister i allmänmedicin men även på krav att bemanna utökade uppdrag som närakuter och jourcentraler.

5.3 Chefsförutsättningar

Förvaltningarna har kommit olika långt i genomförandet att uppnå normtalsbeslutet, 10–35 direktrapporterande medarbetare per chef. Många förvaltningar uppger att de uppnått normtalet och flera förvaltningar arbetar fortsatt aktivt med att uppnå normtalet och förbättra chefers förutsättningar. Några förvaltningar har haft en fortsatt positiv utveckling men det finns även de som påvisar en försämrade utveckling mot normtalet. Anledningen till den försämrade utvecklingen är bland annat att man inom några verksamheter inte hunnit rekrytera ersättare när någon slutat eller att det inte funnits ekonomiska resurser att ersätta chefer som slutat. Regionservice har genomfört en utveckling av organisationen och har beslutat om ett eget normtal på 10–25 direktrapporterande medarbetare per chef.

Utöver normtalet har förvaltningarna genomfört aktiviteter för att stärka ledarskapet med fokus på chefernas organisatoriska förutsättningar och hälsofrämjande ledarskap.

5.4 Hälsa och arbetsmiljö

5.4.1 *Insatser för att förbättra arbetsmiljön*

Utifrån handlingsplanen att minska sjukfrånvaron har ett antal områden prioriterats tillsammans med förvaltningarna. Utöver detta har den gemensamma guiden för hälso- och arbetsmiljöarbete vidareutvecklats.

I budgeten finns beslut om en förstärkning med 15 miljoner kronor för att sänka sjukskrivningstalen. Fördelning av medlen har skett utifrån givna kriterier där förvaltningar och bolag fått möjlighet att ansöka om finansiering för att genomföra förebyggande och hälsofrämjande arbete. Insatserna pågår och fokus är på den organisatoriska arbetsmiljön.

5.4.2 *Sjukfrånvaron*

Den ackumulerade sjukfrånvaron för perioden januari till och med augusti är 6,1 procent vilket är en minskning med 0,4 procentenheter jämfört med motsvarande period föregående år. Minskning har skett inom samtliga åldersintervall. Inom åldersintervallet 29 år och yngre med 0,3 procentenheter, inom 30–49 år med 0,4 procentenheter samt inom åldersintervallet 50 år och äldre ses en minskning med 0,4 procentenheter. Inom den långa sjukfrånvaron över 60 dagar ses en ökning med 0,3 procentenheter. Ökning av den långa sjukfrånvaron ses för kvinnor medan en liten minskning ses hos män.

6 EKONOMI

6.1 Resultat

Koncernens ekonomiska resultat på helår bedöms bli 50 miljoner kronor. Koncernens resultat per augusti uppgår till 999 miljoner kronor vilket är 613 miljoner kronor bättre än budget. I detta resultat ingår orealiserade vinster i kapitalförvaltningen med 537 miljoner kronor.

Verksamhetens resultat före finansiella intäkter och kostnader per augusti är 1 006 miljoner kronor vilket är i nivå med budget och utfall föregående år. Detta innebär att skatt, utjämning och generella statsbidrag täcker verksamhetens nettokostnader. Resultatförbättringen jämfört med Koncernens uppföljningsrapport maj förklaras främst av att VGR erhållit mer specialdestinerade statsbidrag. Till augusti månad har VGR en positiv avvikelse mot budget för statsbidrag med 513 miljoner kronor. Denna ökning får inte fullt genomslag på resultatet då biljettintäkterna minskar med 111 miljoner kronor mot budget. Verksamhetens resultat skall täcka de finansiella kostnader, där största delen utgörs av räntedelen i årets pensionskostnad med 589 miljoner kronor.

Resultatet präglas fortfarande av obalanser hos utförarna inom hälso- och sjukvård.

6.1.1 Verksamhetens intäkter

Verksamhetens intäkter har ökat med 3,3 procent jämfört med motsvarande period föregående år. Den största ökningen finns i gruppen specialdestinerade statsbidrag. Utöver detta påverkas verksamhetens intäkter negativt främst av lägre biljettintäkter och patientavgifter.

Tabell 5 Verksamhetens intäkter

Intäkter Mnkr	Ack utfall		Ack budget		Avvikelse		Ack utfall			Förändring		Budget		Prog aug	
	2019	2019	2019	2019	Belopp	%	2018	Belopp	%	2018	Belopp	%	2019	2019	
Patientavgifter	922	978	978	978	-56	-5,7%	946	-24	-2,6%				1 485	1 437	
Såld vård	1 206	1 139	1 139	1 139	68	5,9%	1 127	80	7,1%				1 721	1 840	
Försäljning av varor och tjänster	888	1 070	1 070	1 070	-182	-17,0%	901	-13	-1,4%				1 624	1 630	
Specialdestinerade statsbidrag	1 944	1 431	1 431	1 431	513	35,8%	1 836	107	5,8%				2 146	2 992	
Biljettintäkter	2 227	2 338	2 338	2 338	-111	-4,7%	2 163	65	3,0%				3 669	3 501	
Övriga bidrag och intäkter	1 588	1 981	1 981	1 981	-393	-19,9%	1 524	64	4,2%				2 979	2 702	
SUMMA Verksamhetens intäkter	8 775	8 937	8 937	8 937	-162	-1,8%	8 497	279	3,3%				13 625	14 101	

Såld vård

Riksavtalet ger alla regioner rätt att debitera hemregionen när invånare hemmahörande i andra regioner söker vård. Denna sålda externa vård och övrig extern såld vård har genererat intäkter på 1 206 miljoner kronor, en ökning på 80 miljoner kronor jämfört med föregående år. Den största andelen av dessa intäkter (64 procent) genererar Sahlgrenska Universitetssjukhuset, genom sina specifika avtal med andra regioner samt rikssjukvårdsuppdrag inom några specialiteter.

Biljettintäkter

Västrafik står för den övervägande delen av koncernens biljettintäkter och där syns fortsatt samma trend som 2018, där resandet mätt i antal delresor ökar men intäkterna inte utvecklas i samma takt. Orsakerna kan vara flera - ändrat resandemönster med fler delresor

inom samma resrutt, fler resor genomförs per periodkort, utnyttjande av medföljande-rabatter och ökat fuskåkande. Det innebär att biljettintäkterna är lägre än budgeterat och prognosen för årets sänks. Åtgärder som genomförs för att öka intäkterna, som hårdare biljettkontroller och översyn av rabatter, kommer ge resultat först i det längre perspektivet. Den tidigare subventionen från Göteborgs Stad för kommunkortet i Göteborg har nu upphört och en prishöjning mot resenär har gjorts. Hur mycket detta kommer att påverka efterfrågan och försäljningen av periodkort i Göteborg är svårt att beräkna.

GöteborgsOperans biljettintäkter är högre än budgeterat men prognosen sänks som en följd av utmaningar i höstens försäljning, framförallt gällande höstens musikal. Göteborgs Symfoniker sänker sin prognos för årets biljettintäkter då två produktioner gått sämre än förväntat. Kulturbolagens andel av koncernens totala biljettintäkter är cirka 3 procent.

Specialdestinerade statsbidrag

I samband med att regeringen lade sin budgetproposition blev det tydligt att utfallet för VGR på helårsbasis skulle bli 832 miljoner kronor högre än budget. Utfallet i augustibokslutet är för specialdestinerade statsbidrag 513 miljoner kronor högre än budget.

I budgeten för 2019 togs, vid budgettillfället, endast kända statsbidrag med. Under året har VGR erhållit ytterligare specialdestinerade statsbidrag om 846 miljoner kronor på helårsbasis. Intäkterna från statsbidragen överskrider budgeten där erhållna medel för god och nära vård bidrar mest med ett positivt utfall med 159 miljoner kronor. Därefter följer erhållna medel för att utveckla förutsättningar för vårdens medarbetare med 141 miljoner kronor, sjuk- och rehabgarantin med 135 miljoner kronor samt jämlik cancervård och ny kömiljard med 38 respektive 36 miljoner kronor. Intäkterna från övriga statsbidrag följer budget väl även om det finns enstaka fluktuationer.

6.1.2 Verksamhetens kostnader

Kostnaderna för VGR är precis under budget i perioden men jämfört med samma period föregående år har kostnaderna ökat med 3,4 procent. Kostnadsutvecklingen är lägre än budget och visar på ett trendbrott, där bland annat kostnadsutvecklingen sett över tolv månader är 3,6 procent. Här bidrar sjukhusen med förbättringar när det gäller kostnadsutvecklingen med nivåer från 5,0 procent till 2,0 procent, även om det inte har räckt för en ekonomi i balans.

Tabell 6 Verksamhetens kostnader

Kostnader Mnkr	Ack utfall	Ack budget	Avvikelse		Ack utfall	Förändring		Budget	Prog aug
	2019	2019	Belopp	%	2018	Belopp	%	2019	2019
Personalkostnader inklusive inhyrd personal	-22 278	-22 267	-10	0,0%	-21 766	-512	2,4%	-33 823	-33 817
Köpt vård	-3 393	-3 151	-242	7,7%	-3 139	-254	8,1%	-4 845	-5 190
Direkta trafik kostnader	-5 191	-5 190	0	0,0%	-5 015	-175	3,5%	-7 827	-7 871
Köp av tjänster	-1 864	-1 987	124	-6,2%	-1 882	19	-1,0%	-3 066	-3 141
Läkemedel	-3 536	-3 629	92	-2,5%	-3 390	-147	4,3%	-5 481	-5 511
Material och varor	-2 371	-2 276	-95	4,2%	-2 281	-90	3,9%	-3 511	-3 784
Lämnade bidrag	-1 082	-1 188	106	-8,9%	-1 003	-80	7,9%	-1 891	-1 834
Lokal- och energikostnader	-1 190	-1 161	-29	2,5%	-1 093	-97	8,9%	-1 842	-1 925
Övriga kostnader	-1 361	-1 574	213	-13,5%	-1 331	-31	2,3%	-2 380	-2 389
Av- och nedskrivningar	-1 556	-1 570	14	-0,9%	-1 495	-61	4,1%	-2 359	-2 361
SUMMA Verksamhetens kostnader	-43 822	-43 993	171	-0,4%	-42 394	-1 427	3,4%	-67 025	-67 822

Personalkostnader inklusive inhyrd personal

Personalkostnaderna inklusive inhyrd personal uppgår till och med augusti till 22 278 miljoner kronor och är fortsatt i nivå med periodens budget. Jämfört med samma period 2018 är ökningen 512 miljoner och motsvarar en ökning på 2,4 procent. Sahlgrenska Universitetssjukhuset och regionstyrelsen har de största positiva avvikelserna mot budget i augusti medan NU-sjukvården och Södra Älvsborgs Sjukhus redovisar de mest negativa avvikelserna mot budgeten. Utfallet för inhyrd personal uppgår till och med augusti till 380 miljoner kronor varav 343 miljoner kronor inom hälso- och sjukvård. Jämfört med föregående år är det en minskning med 62 miljoner kronor och det är främst kostnaderna för inhyrda läkare som minskat.

Köpt vård

Den köpta vården uppgår per augusti till 3 393 miljoner kronor, vilket är 254 miljoner kronor mer än föregående år. Den största ökningen är kopplad till köp av sjukhusvård (146 miljoner kronor), då sjukhusen inte klarat den egna produktionen. Budgetavvikelsen är -242 miljoner kronor, där köp av sjukhusvård står för -148 miljoner kronor och Vårdval Rehab -103 miljoner kronor. Kostnader för digitala vårdkontakter inom primärvården, som finansieras via hälso- och sjukvårdsnämnderna, ligger på samma nivå som föregående år, 50 miljoner kronor.

Trafikkostnader

Ersättningen som Västtrafik betalar till trafikföretagen som kör kollektivtrafiken regleras av en mängd index. De kostnadsindex⁴ som styr trafikkostnaderna bedöms för helåret avvika negativt från budget med 44 miljoner kronor. Det är fortsatt bränsleindexen som påverkar kostnaderna negativt. Det är för närvarande större osäkerhet än vanligt gällande oljeprisets utveckling men även indexen RME och inte minst HVO uppvisar osäkerhet. Dessa saknar, till skillnad från övriga index, officiella prognoser och enligt tidigare års beräkningsmodell baseras beräkningen på ”senast kända värde”. AKI avviker däremot positivt vilket dämpar den slutliga effekten.

Läkemedel

Läkemedelskostnaderna är efter åtta månader 3 536 miljoner kronor, en positiv avvikelse mot budget med 92 miljoner kronor. Jämfört med samma period föregående år har kostnaderna ökat med 147 miljoner kronor (4,3 procent). Kostnadsökningarna avser främst receptförskrivning. Från 2019 redovisas läkemedelskostnaderna summerat och nettoredovisas inklusive läkemedelsrabatter. Det innebär att läkemedelsrabatter inte särskiljs i budget eller utfall. Kostnadsutvecklingen jämfört med budget ligger på samma nivå som prognosrapporten Läkemedel VGR anger för 2019.

6.1.3 Skatteintäkter

Skatteintäkter och generella statsbidrag följer budget men visare en ökning mot föregående år med 3,5 procent. Det är främst ersättningen för läkemedel via generella statsbidrag som ökat mot budget och föregående år.

⁴ PPI – Prisindex i producent- och importled

RME – Rapsmetylester

HVO – Hydrerade vegetabiliska oljor

AKI – Arbetskostnadsindex

Tabell 7 Skatteintäkter

Skatteintäkter Mnkr	Ack utfall	Ack budget	Avvikelse		Ack utfall	Förändring		Budget	Prog aug
	2019	2019	Belopp	%	2018	Belopp	%	2019	2019
Skatteintäkter	29 577	29 698	-121	-0,4%	28 612	965	3,4%	44 547	44 510
Kommunalekonomisk utjämning	3 240	3 229	12	0,4%	3 060	181	5,9%	4 843	4 861
Generella statsbidrag	3 235	3 151	84	2,7%	3 155	80	2,5%	4 727	5 040
SUMMA Skatt, utjämning, generella statsbidrag	36 053	36 078	-25	-0,1%	34 827	1 226	3,5%	54 117	54 411

6.1.4 Finansiella intäkter och kostnader

Finansiella intäkter

De finansiella intäkterna för perioden är 627 miljoner kronor, att jämföra med budgeterade 40 miljoner kronor. Från och med 2019 har en ny redovisningsprincip trätt ikraft. De finansiella omsättningstillgångarna ska från 1 januari 2019 redovisas till marknadsvärde. Det innebär att börsens upp- och nedgångar ger effekt på resultaträkningen. Den största posten i de finansiella intäkterna består av orealiserade vinster med 537 miljoner kronor. Marknadsvärderingen är inte medräknad i budget eller prognos på grund av att börsens utveckling är svår att bedöma.

I de finansiella intäkterna ingår även realiserade vinster med 62 miljoner kronor. Det har skett försäljningar av innehav i ett antal fonder under året för att få tillgång till likviditet, samt att två fonder har bytts ut. En globalfond har underpresterat mot index och en indexnära tillväxtmarknadsfond är utbytt till en aktivt förvaltd fond. Den värdeökning som skett under 2019 för dessa fonder ger den realiserade vinsten. Värdeuppgångar som har skett i innehaven innan årsskiftet bokfördes den 1 januari mot eget kapital i samband med bytet av redovisningsprincip. När det gäller aktiefonderna så har både den svenska och globala aktiemarknaden stigit under året och bidragit till det positiva resultatet. I de finansiella intäkterna ingår även fondrabatter med 17 miljoner kronor. Prognosen för finansiella intäkter är 98 miljoner kronor och då är orealiserade vinster inte medräknade.

Finansiella kostnader

Finansiella kostnader för perioden uppgår till 634 miljoner kronor, vilket ger en positiv avvikelse mot budget med 44 miljoner kronor. Den största posten består av värdesäkring av pensionsskulden, med 589 miljoner kronor vilket är lägre än budget (616 miljoner kronor). Indexering av avsättningen för E20 och Sverigeförhandlingen är i perioden 24 miljoner kronor jämfört med budgeterat 43 miljoner kronor. Den lägre avsättningen beror på att index utvecklats långsammare än vid budgettillfället.

Den gröna obligationen som finansierar nya Regionens hus i Göteborg ger en räntekostnad för perioden på 11 miljoner kronor vilket är i nivå med budget.

Prognosen för finansiella kostnader är 738 miljoner kronor att jämföra med budgeterat 774 miljoner kronor. Prognosen på värdesäkringen av pensionsskulden är i nivå med budget. Det är indexeringen av avsättningarna för infrastruktursatsningarna som förväntas bli 40 miljoner kronor lägre än budgeterat för helåret på grund av en försvagad svensk konjunktur vilket gör att ränteantagandena har reviderats ned.

6.2 Prognos

Den svenska konjunkturen visar framöver på en lägre ekonomisk tillväxttakt, vilket kommer leda till utplanande intäkter från skatter och i utjämningsystemet. Under senare

delen av året har dessa intäkter minskat något mot budget. Utvecklingen av statsbidrag har under perioden klarnat och VGR tillsammans med sektorn kommer att få en högre andel riktade statsbidrag under 2019. I prognosen finns inte medtaget möjlighet till ytterligare ersättning för tillgänglighet om denna skulle förbättras under september till november jämfört med motsvarande period föregående år.

Sjukhusen har fortsatt problem och i delåret visar de ett samlat negativt resultat om 470 miljoner kronor och en negativ prognos med 583 miljoner kronor. Arbetet med åtgärdsplaner och sänkta måltal för nettoårsarbetare har inneburit att kostnadskurvan är bruten, men det krävs ett fortsatt arbete för att nå en ekonomi i balans.

Inom övriga delar av hälso- och sjukvården avviker Närhälsan negativt mot budget med 7 miljoner kronor bland annat beroende på ökade läkemedelskostnader. För övrigt är det Västtrafik och GöteborgsOperan som lämnar negativa prognoser för helåret, trots arbete med åtgärdsplaner.

Prognosen för helåret är försiktigt positiv med 50 miljoner kronor och beror främst på att statsbidrag och generella statsbidrag haft en positiv utveckling under perioden trots en negativ utveckling för sjukhusen.

6.3 Investeringar

VGR:s investeringsbudget uppgår 2019 till 6 400 miljoner kronor. Prognostiserat utfall för de investeringar som ligger i regionstyrelsens investeringsplan uppgår till 5 204 miljoner kronor, det vill säga 1 196 miljoner kronor lägre än budget. Till detta kommer separata investeringsbeslut som finansieras utanför investeringsbudgeten. Det rör nya Regionens hus i Göteborg, köp av spårvagnar liksom investering i en ny spårvagnsdepå på Ringön. Sammantaget uppgår därför budgeterade investeringar till 7 388 miljoner kronor. Koncernkontorets bedömning är att årets utfall kommer att bli 5 898 miljoner kronor för helheten.

Tabell 8 Investeringsutgifter jämfört med plan

Uppföljning investeringsutgifter, mnkr	Budget	Prognos	Avvikelse
Investeringsplan	6 400	5 204	1 196
Investeringar utanför plan	988	694	294
Totalt investeringar	7 388	5 898	1 490

Den prognostiserad avvikelsen om 1 490 miljoner kronor beror främst på följande orsaker:

- Lägre utgifter för fastighetsinvesteringar till följd av försenade projekt eller planerade tidsförskjutningar, -900 miljoner kronor
- Lägre utgifter för Framtidens Vårdinformationsmiljö till följd av senareläggning av projektets genomförande, -130 miljoner kronor
- Lägre utgifter för utrustningsinvesteringar, exempelvis för följdutrustning till fastighetsinvesteringar som blivit tidsförskjutna, -240 miljoner kronor

De fastighetsprojekt som orsakat störst avvikelse på grund av att de blivit uppskjutna eller försenade är: Sahlgrenska Life, ny intensivvårdsavdelning och tryckkammarenhet på Östra sjukhuset, om- och tillbyggnad hus Z på Mölndals sjukhus, Högsbo nytt specialistsjukhus,

ny vårdbyggnad på Kungälv's sjukhus, till och ombyggnad akut-, service och psykiatri-blocket samt teknisk infrastruktur på Skaraborgs Sjukhus Skövde. Liksom utgifter för markköp och byggnation av Ringödepån.

Tillbyggnaden på Drottning Silvias barn- och ungdomssjukhus kommer att bli dyrare än beräknat, avvikelse mot budget 2019 uppgår till 416 miljoner kronor. För dyrningen och tilläggsbeslutet om 409 miljoner kronor är medräknat i prognosen.

Tabell 9 Investeringar utgifter januari-augusti 2019

Uppföljning investeringsutgifter, mnkr	Utfall	Budget	Prognos	Avvikelse
Fastigheter	1904	4 262	3 354	908
Utrustning	1288	2 376	1 914	462
Fordon*		750	630	120
Totalt investeringar	3192	7 388	5 898	1 490
Totalt investeringar		7 388	5 898	1 490

*) utfallet är inkluderat i utfall "Utrustning"

6.4 Pensionsåtagandet

I augusti uppgår pensionsåtagandet till 42 489 miljoner kronor varav pensionsskulden utgör 19 933 miljoner kronor och ansvarsförbindelsen 22 556 miljoner kronor. Ansvarsförbindelsen, vilken inte redovisas som skuld i balansräkningen, omfattar pensioner intjänade före 1998. Vid årsskiftet bedöms pensionsåtagandet ha ökat till 43 112 miljoner kronor vilket fördelar sig som pensionsskuld 20 126 miljoner kronor och ansvarsförbindelse 22 986 miljoner kronor. Jämfört med utgången av 2018 är det en ökning med 1 577 miljoner kronor. Av detta beräknas pensionsskulden öka med 1 986 miljoner kronor till följd av att nyintjänandet på den förmånsbestämda delen överstiger utbetalningarna. Samtidigt prognostiseras ansvarsförbindelsen minska med 409 miljoner kronor då utbetalningarna överstiger värdesäkringarna.

6.5 Likviditet och betalningsberedskap

Finanspolicy ger placeringsriktlinjer för kapitalförvaltningen, vilket innebär att alla placeringar ska vara etiska och hållbara. Det innebär nolltolerans mot innehav som bryter mot internationella konventioner och normer. Riktlinjerna syftar också till att minimera innehav exponerade mot alkohol, tobak, pornografi, krigsmaterial och fossila bränslen. Finanspolicy har tuffare fossila kriterier än många fondförvaltare, vilket har inneburit att vissa undantag gjorts från policy. I praktiken har VGR gjort undantag för fonder med innehav i bolag som distribuerar fossila bränslen, såsom elbolag. Detta för att hitta fonder att investera i. Förutom detta undantag följer samtliga innehav finanspolicyns krav på etik och hållbarhet i kapitalförvaltningen. En översyn av finanspolicy är gjord och ny uppdaterad finanspolicy kommer att läggas fram för beslut till regionfullmäktige i slutet 2019.

Kassaflöde och likviditet

Likviditeten per augusti är 12 103 miljoner kronor vilket är en minskning med 385 miljoner kronor jämfört med det marknadsvärderade utfallet per den 1 januari 2019 som var 12 488 miljoner kronor. I likviditeten finns ett samlat totalt övervärde per augusti på 708 miljoner kronor. Minskningen av likviditeten exkluderat värdesäkringarna beror främst på höga investeringsnivåer.

Prognosen vid årets utgång är en likviditet på 11 189 miljoner kronor. I prognosen ingår inte eventuella orealiserade vinster eller förluster.

Kapitalet förvaltas i tre olika portföljer, kassaportföljen, korta likviditetsportföljen och långa likviditetsportföljen. Kassaportföljen har ett värde på 1 232 miljoner kronor och den räntebärande korta likviditetsportföljen har ett värde på 1 565 miljoner kronor. Den långa likviditetsportföljen som innehåller både ränte- och aktieplaceringar har ett värde på 9 306 miljoner kronor.

6.6 Ekonomisk hushållning

6.6.1 Finansiella mål

Enligt kommunallagen ska kommuner och landsting ha en god ekonomisk hushållning i sin verksamhet. Regionfullmäktige ska besluta om riktlinjer för god ekonomisk hushållning. VGR:s riktlinjer för god ekonomisk hushållning, som fastställdes av regionfullmäktige i mars 2014, utgår från att VGR ska upprätthålla sitt goda finansiella anseende och nuvarande höga rating och att skatteintäkterna skall användas så effektivt att de överstiger nettokostnaderna. Bedömningen är att VGR når sina finansiella mål för 2019.

Prognosen är att målet nås för året.

Prognosen att målet nås för året är osäker.

Prognosen är att målet inte nås för året.

Prognos för 2019 	Mål Nettokostnaderna ska inte överstiga summan av skatteintäkter och generella statsbidrag
Prognos för 2019 	Mål Det egna kapitalet ska som lägst uppgå till 3 000 miljoner kronor
Prognos för 2019 	Mål Regionen ska ha god betalningsberedskap genom snabb tillgång till likvida medel
Prognos för 2019 	Mål VGR ska bibehålla nuvarande kreditrating

6.7 Balanskrav

Balanskravet är lagstadgat i kommunallagen och innebär att intäkterna skall överstiga kostnaderna på landstingsnivå. Ett negativt resultat skall återställas senast tre år efter att det uppkommit. VGR gör i delåret endast prognosen som en sammanvägning på koncernnivå. Beräkningen av balanskravet utifrån prognosen visar att balanskravet för helåret klaras och det finns inga tidigare underskott att täcka.

7 BOKSLUTSDOKUMENTATION

7.1 Resultat- och balansräkning, kassaflödesanalys

Resultaträkning								
Mnkr	Not	KONCERNEN					LANDSTINGET	
		2019 jan-aug	2018 jan-aug	2019 Prognos	2019 Budget	2018 Bokslut	2019 jan-aug	2018 jan-aug
Verksamhetens intäkter	1	8 775	8 497	14 101	13 625	13 351	5 916	5 610
Verksamhetens kostnader	2	-42 266	-40 899	-65 461	-64 666	-63 062	-39 662	-38 170
Avskrivningar inkl. nedskrivningar	3	-1 556	-1 495	-2 361	-2 359	-2 269	-1 359	-1 260
Verksamhetens nettokostnader		-35 046	-33 898	-53 721	-53 401	-51 980	-35 104	-33 820
Skatteintäkter		29 577	28 612	44 510	44 547	42 830	29 577	28 612
Kommunalekonomisk utjämning		3 240	3 060	4 861	4 843	4 589	3 240	3 060
Generella statsbidrag		3 235	3 155	5 040	4 727	4 651	3 235	3 155
Verksamhetens resultat		1 006	929	690	716	90	948	1 007
Finansiella intäkter	4	627	497	98	61	149	626	497
Finansiella kostnader	5	-634	-506	-738	-774	-816	-630	-493
PERIODENS/ÅRETS RESULTAT		999	920	50	3	-576	945	1 011

Balansräkning					
Mnkr	Not	KONCERNEN		LANDSTINGET	
		2019 augusti	2018 Bokslut	2019 augusti	2018 Bokslut
TILLGÅNGAR					
Anläggningstillgångar					
Immateriella tillgångar		60	84	-	-
Materiella tillgångar					
- Byggnader och mark		12 609	12 082	12 524	10 898
- Maskiner och inventarier		7 037	7 193	4 216	4 223
- Finansiell leasing		178	176	178	176
- Pågående investeringar		6 913	6 236	5 758	5 242
Finansiella anläggningstillgångar		477	443	3 018	3 020
Summa anläggningstillgångar		27 275	26 215	25 693	23 558
Bidrag till infrastruktur		459	488	459	488
Omsättningstillgångar					
Förråd		319	311	317	310
Kortfristiga fordringar		4 125	4 638	3 565	3 900
Kortfristiga placeringar	6	10 366	11 388	10 366	11 388
Kassa och bank		1 737	1 060	1 738	1 060
Summa omsättningstillgångar		16 548	17 398	15 987	16 659
Summa tillgångar		44 282	44 101	42 139	40 705
EGET KAPITAL, AVSÄTTNINGAR OCH SKULDER					
Eget kapital					
Årets resultat	7	999	-576	945	-341
Resultatutjämningsreserv		165	165	165	165
Övrigt eget kapital		7 676	8 248	7 405	7 745
Summa eget kapital		8 839	7 837	8 515	7 570
Avsättningar					
Avsättningar pensioner	8	19 933	18 140	19 933	18 140
Övriga avsättningar		2 386	2 371	2 274	2 258
Summa avsättningar		22 319	20 510	22 207	20 398
Skulder					
Långfristiga skulder		1 822	2 430	1 188	1 185
Kortfristiga skulder	9	11 302	13 323	10 228	11 553
Summa skulder		13 124	15 753	11 416	12 738
Summa eget kapital, avsättningar och skulder		44 282	44 101	42 139	40 705
Ansvarsförbindelse pensioner	10	22 556	23 395	22 556	23 395
Övriga ansvarsförbindelser inklusive borgensförbindelser		3 735	3 735	3 723	3 723

Kassaflödesanalys				
Mnkr	KONCERNEN		LANDSTINGET	
	2019 jan-aug	2018 jan-aug	2019 jan-aug	2018 jan-aug
Löpande verksamhet				
Periodens/årets resultat	999	920	945	1 011
Investeringsbidrag	-31	-47	-10	-9
Avskrivningar, nedskrivningar	1 556	1 495	1 359	1 260
Utrangeringar	14	15	14	15
Orealiserade kursförändringar	-537	-439	-537	-439
Upplösning bidrag infrastruktur	30	30	30	30
Avsättningar	1 808	1 543	1 810	1 568
Reavinster/-förluster sålda anläggningstillgångar	-4	-36	-4	-36
Reavinster/-förluster sålda finansiella tillgångar	-62	-6	-62	-6
Kassaflöde från löpande verksamhet före förändring av rörelsekapital	3 774	3 475	3 545	3 394
Förändring rörelsekapital				
Ökning(-)/minskning(+) förråd	-8	-16	-7	-16
Ökning(-)/minskning(+) kortfristiga fordringar	513	120	335	21
Ökning(+)/minskning(-) kortfristiga skulder	-2 021	-1 735	-1 326	-2 424
Övriga rörelsekapitalpåverkande poster	5	2	2	1
Kassaflöde från löpande verksamhet	2 263	1 846	2 548	976
Investeringsverksamhet				
Investeringar i immateriella och materiella anläggningstillgångar	-3 192	-3 356	-3 519	-2 536
Försäljning av immateriella och materiella anläggningstillgångar	597	52	11	47
Förvärv av finansiella tillgångar	-2 268	-348	-2 232	-348
Avyttring av finansiella tillgångar	3 854	670	3 854	670
Kassaflöde från investeringsverksamhet	-1 010	-2 982	-1 886	-2 167
Finansieringsverksamhet				
Ökning(-) långfristiga fordringar	-	-9	-	-
Minskning(+) långfristiga fordringar	2	26	2	16
Ökning(+) långfristiga skulder	8	1 011	8	1 019
Minskning(-) långfristiga skulder	-617	-101	-5	-7
Justering för årets aktiverade investeringsbidrag	31	47	10	9
Kassaflöde från finansieringsverksamhet	-576	974	16	1 036
KASSAFLÖDE	677	-162	677	-154
Ingående likvida medel	1 060	1 430	1 060	1 423
Utgående likvida medel	1 737	1 268	1 738	1 269

7.2 Verksamheternas resultat och prognos

Verksamheternas delårsresultat och årsprognos

Mnkr	Ingående balans eget kapital	Boksluts- disposi- tioner	Ack. utfall augusti	Årets prognos	Budget 2019	Budget- avvikelse	Utgående balans eget kapital
HÄLSO- OCH SJUKVÅRD							
Företrädare							
Hälsa- o sjukvårdsstyrelsen	182,7	0,0	78,9	0,0	0,0	0,0	182,7
Norra hälsa- och sjukvårdsnämnden	14,4	0,0	85,2	0,0	0,0	0,0	14,4
Västra hälsa- och sjukvårdsnämnden	-60,5	60,5	25,7	-40,0	17,3	-57,3	-40,0
Göteborgs hälsa- och sjukvårdsnämnd	174,8	0,0	107,7	0,0	0,0	0,0	174,8
Södra hälsa- och sjukvårdsnämnden	28,4	0,0	37,5	0,0	0,0	0,0	28,4
Östra hälsa- och sjukvårdsnämnden	12,7	0,0	45,0	0,0	0,0	0,0	12,7
Utförare							
Sahlgrenska Universitetssjukhuset	-455,1	455,1	-56,7	-120,0	0,0	-120,0	-120,0
NU-sjukvården	-171,2	171,2	-117,1	-70,0	0,0	-70,0	-70,0
Södra Älvsborgs Sjukhus	-249,2	249,2	-111,4	-150,0	0,0	-150,0	-150,0
Skaraborgs Sjukhus	-145,6	145,6	-117,3	-150,0	0,0	-150,0	-150,0
Sjukhusen i Väster	-80,0	87,5	-67,2	-92,9	0,0	-92,9	-85,4
Närhälsa vårdvalsverksamhet	428,5	0,0	8,4	-35,0	-28,0	-7,0	393,5
Regiongemensam hälsa- och sjukvård	33,2	-5,7	42,1	0,4	-14,2	14,6	27,9
Folktandvården Västra Götaland	192,3	-7,8	48,6	20,0	-18,0	38,0	204,5
Habilitering & Hälsa	12,6	0,0	21,4	0,0	0,0	0,0	12,6
Sahlgrenska International Care AB	9,0	0,0	2,8	2,8	0,0	2,8	11,8
Koncernjustering hälsa- och sjukvård	0,0	0,0	2,0	-0,8	0,0	-0,8	-0,8
Summa hälsa- och sjukvård	-73,0	1 155,6	35,5	-635,5	-42,9	-592,6	447,1
REGIONAL UTVECKLING							
Företrädare							
Regionutvecklingsnämnden	17,5	-1,6	53,9	10,0	0,0	10,0	25,9
Miljönämnden	2,7	-0,7	13,9	1,5	0,0	1,5	3,5
Kulturnämnden	22,7	0,0	-9,6	3,0	0,0	3,0	25,7
Kollektivtrafiknämnden	240,1	-148,1	3,2	1,0	0,0	1,0	93,0
Utförare							
Naturbruksstyrelsen	2,5	0,0	18,5	8,0	0,1	8,0	10,5
Turistrådet Västsverige AB	6,7	0,0	1,2	0,4	0,0	0,4	7,1
Göteborgs botaniska trädgård	0,1	0,0	-0,7	0,0	0,0	0,0	0,1
Styrelsen för folkhögskolorna	5,8	-1,3	3,8	-3,1	0,0	-3,1	1,4
Kultur i Väst	4,1	-2,2	6,7	2,5	0,0	2,5	4,4
Västarvet	3,0	-0,2	3,0	0,0	0,0	0,0	2,8
GöteborgsOperan AB	29,9	0,0	1,4	-15,2	0,0	-15,2	14,7
Göteborgs Symfoniker AB	10,8	0,0	-0,8	-0,4	0,0	-0,4	10,4
Film i Väst AB	15,2	0,0	5,4	0,0	0,0	0,0	15,2
Regionteater Väst AB	6,6	0,0	0,9	0,0	0,0	0,0	6,6
Västtrafik AB	2 339,4	0,0	46,4	-52,8	0,0	-52,8	2 286,7
Koncernjustering regional utveckling	7,0	0,0	-3,0	0,0	0,0	0,0	7,0
Koncerneliminering obeskattade reserver	0,0	0,0	0,0	-10,2	0,0	-10,2	-10,2
Summa regional utveckling	2 714,1	-154,1	144,2	-55,3	0,1	-55,3	2 504,7

Verksamheternas delårsresultat och årsprognos							
Mnkr	Ingående balans eget kapital	Boksluts-dispositioner	Ack. utfall augusti	Årets prognos	Budget 2019	Budget-avvikelse	Utgående balans eget kapital
SERVICEVERKSAMHETER							
Västfastigheter	83,0	-43,2	83,0	33,4	5,8	27,6	73,2
Regionservice	74,4	0,0	21,8	-5,0	0,0	-5,0	69,4
Hälsan och Stressmedicin	2,8	-0,2	0,0	0,0	0,0	0,0	2,6
Koncernjustering serviceverksamheter	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Summa serviceverksamheter	160,2	-43,5	104,7	28,4	5,8	22,6	145,1
REGIONGEMENSAMT							
Regionstyrelsen	248,4	-161,6	268,8	156,0	0,0	156,0	242,8
Revisorskollegiet	5,1	-4,7	3,1	3,0	0,0	3,0	3,4
Patientnämnder	4,8	-4,4	3,2	0,3	0,0	0,3	0,7
Summa regiongemensamt	258,3	-170,7	275,0	159,3	0,0	159,3	246,9
TOTALT FÖRVALTNINGAR OCH BOLAG	3 059,6	787,3	559,3	-503,1	-37,0	-466,1	3 343,8
CENTRAL FINANSIERING							
Koncernbank	676,5	-474,2	577,6	42,8	0,0	42,8	245,1
Moderförvaltning	6 258,2	-313,1	-138,4	522,3	40,0	482,3	6 467,3
Summa central finansiering	6 934,7	-787,3	439,2	565,0	40,0	525,0	6 712,4
Koncernjustering	-2 153,6		0,0	-11,9	0,0	-11,9	-2 165,5
TOTALT KONCERNEN	7 840,6	0,0	998,6	50,0	3,0	47,0	7 890,6

7.3 Redovisningsprinciper

Inledning

Delårsrapporten är upprättad i enlighet med lagen om kommunal bokföring och redovisning (2018:597 - LKBR) och rekommendationer från Rådet för kommunal redovisning (RKR).

Delårsrapportens upprättande enligt lagen och rekommendationer från RKR innebär byte av redovisningsprinciper från och med ingången av räkenskapsåret 2019. I enlighet med RKR Rekommendation 12 har den finansiella rapportens jämförelsetal justeras som om den nya redovisningsprincipen hade tillämpats föregående redovisningsperiod.

Påverkan av förändrade redovisningsprinciper

Översikt över hur 2018 års siffror förändrats efter omräkning enligt den nya redovisningslagens regler för värdering av finansiella placeringar (marknadsvärdering).

	KONCERNEN			LANDSTINGET		
	i delårsrapport 2018	justerat enligt ny princip	i delårsrapport 2019	i delårsrapport 2018	justerat enligt ny princip	i delårsrapport 2019
Finansiella intäkter 2018-08	60	437	497	60	437	497
Finansiella kostnader 2018-08	-492	-14	-506	-479	-14	-493
Resultat 2018-08	497	423	920	588	423	1 011
Finansiella intäkter 2018-12	539	-390	149			
Finansiella kostnader 2018-12	-641	-175	-816			
Resultat 2018-12	-11	-565	-576			

Förändringar i Balansräkningen						
	KONCERNEN			LANDSTINGET		
	i delårsrapport 2018	justerat enligt ny princip	i delårsrapport 2019	i delårsrapport 2018	justerat enligt ny princip	i delårsrapport 2019
Kortfristiga placeringar 2018-12	11 186	202	11 388	11 186	202	11 388
Eget kapital 2018-12	7 635	202	7 837	7 367	202	7 570

Avvikelser mot rekommendationer

Avvikelse finns mot RKR Rekommendation 17 Delårsrapport genom att bedömning av balanskravsresultatet görs på koncernnivå då prognos för helåret endast upprättas på denna nivå.

Koncernens avgränsning

Den sammanställda redovisningen omfattar VGR och övriga juridiska personer där VGR har ett betydande inflytande, det vill säga minst 20 procent av rösterna. Juridiska personer där omsättning och/eller tillgångar utgör mindre än 2 procent av landstingets skatteintäkter och generella statsbidrag kan undantas från den sammanställda redovisningen enligt RKR R 16. Med hänsyn tagen till denna princip har vi valt att från och med 2018 inte längre konsolidera Almi Företagspartner Väst AB i den sammanställda redovisningen. I VGR:s koncernredovisning ingår följande hel- och delägda bolag.

Tabell 10 Konsoliderade enheter

BOLAG	Procent av rösterna
GöteborgsOperan AB	100
Göteborgs Symfoniker AB	100
Film i Väst AB	100
Västsvenska Turistrådet AB	100
Sahlgrenska International Care AB	100
Västtrafik AB	100
Regionteater Väst AB	91

7.4 Noter

Mnkr	KONCERNEN		LANDSTINGET	
	2019 jan-aug	2018 jan-aug	2019 jan-aug	2018 jan-aug
Patientavgifter	922	946	922	946
Biljettintäkter	2 227	2 163	-	-
Såld hälso- och sjukvård, tandvård	1 206	1 127	1 210	1 122
Såld övrig verksamhet	105	97	91	87
Försäljning av tjänster och material	674	696	682	702
Hysesintäkter	109	108	73	58
Specialdestinerade statsbidrag	1 944	1 836	1 944	1 836
Övriga bidrag	560	569	527	522
Övriga intäkter	1 029	955	467	336
Totalt	8 775	8 497	5 916	5 610

Not 2 Verksamhetens kostnader

Mnkr	KONCERNEN		LANDSTINGET	
	2019	2018	2019	2018
	jan-aug	jan-aug	jan-aug	jan-aug
Personalkostnader	21 898	21 324	21 312	20 740
Bemanningsföretag	380	442	347	414
Köpt hälso- och sjukvård, tandvård	3 393	3 139	3 396	3 142
Köpt utbildning och kultur	154	126	101	82
Material och varor	2 371	2 281	2 354	2 263
Verksamhetsanknutna tjänster	871	880	757	781
Läkemedel	3 536	3 390	3 536	3 390
Lämnade bidrag	1 052	973	4 749	4 421
Bidrag till infrastruktur	30	30	30	30
Lokal- och energikostnader	1 190	1 093	1 099	1 009
Sjukresor	24	24	258	233
Trafikkostnader	5 191	5 015	-	-
Övriga tjänster	963	988	902	866
Övriga kostnader	1 211	1 195	820	800
Totalt	42 266	40 899	39 662	38 170

Not 3 Avskrivningar och nedskrivningar

Mnkr	KONCERNEN		LANDSTINGET	
	2019	2018	2019	2018
	jan-aug	jan-aug	jan-aug	jan-aug
Immateriella anläggningstillgångar	15	10	-	-
Byggnader, mark, och markanläggningar	562	545	562	513
Maskiner och inventarier	928	901	745	708
Leasingavtal maskiner och inventarier	51	40	51	40
Totalt	1 556	1 495	1 359	1 260

Not 4 Finansiella intäkter

Mnkr	KONCERNEN		LANDSTINGET	
	2019	2018	2019	2018
	jan-aug	jan-aug	jan-aug	jan-aug
Ränteintäkter	3	3	2	3
Vinst vid försäljning av finansiella omsättningstillgångar	62	6	62	6
Orealiserade vinster finansiella omsättningstillgångar	537	454	537	454
Övriga finansiella intäkter	25	34	25	34
Totalt	627	497	626	497

Not 5 Finansiella kostnader

Mnkr	KONCERNEN		LANDSTINGET	
	2019	2018	2019	2018
	jan-aug	jan-aug	jan-aug	jan-aug
Räntekostnader	13	5	13	5
Värdesäkring av pensionsskuld	589	431	589	431
Orealiserade förluster finansiella omsättningstillgångar	-	14	-	14
Övriga finansiella kostnader	33	55	28	42
Totalt	634	506	630	493

Not 6 Kortfristiga placeringar

Mnkr	KONCERNEN		LANDSTINGET	
	2019 augusti	2018 december	2019 augusti	2018 december
Räntefonder	7 045	9 715	7 045	9 715
Aktiefonder	3 319	1 670	3 319	1 670
Övriga kortfristiga placeringar	3	3	3	3
Totalt	10 366	11 388	10 366	11 388

Not 7 Eget kapital

Mnkr	KONCERNEN		LANDSTINGET	
	2019 augusti	2018 december	2019 augusti	2018 december
Vid årets ingång ¹⁾	7 841	8 413	7 570	7 911
Periodens/årets resultat	999	-576	945	-341
Vid periodens/årets utgång	8 839	7 837	8 515	7 570
varav reservation för pensionsreserv av 2005 års resultat	201	201	201	201
varav reservation för kostnader för Framtidens vårdinformativmiljö av 2016 års resultat	1 400	1 400	1 400	1 400
varav resultatutjämningsreserv	165	165	165	165

¹⁾ Ingående eget kapital för koncernen 2019 avviker från utgående eget kapital 2018 p.g.a. att bolagsskatten sänkts, vilket medför att avsättningen för uppskjuten skatt minskar och eget kapital ökar.

Not 8 Pensionsavsättningar

Samtliga poster inkluderar särskild löneskatt, mnkr	Ingående värde 2019	Pensions-utbetalningar	Nyintjänad pension	Ränte- och basbelopps-uppräknings	Övrigt	Utgående värde 2019-08-31
Förmånsbestämd ålderspension	18 115	-277	1 492	588	-4	19 914
Särskild avtalspension, visstidspension	25	-4	-2	1	0	19
Totalt	18 140	-281	1 490	589	-4	19 933

Not 9 Kortfristiga skulder

Mnkr	KONCERNEN		LANDSTINGET	
	2019 augusti	2018 december	2019 augusti	2018 december
Leverantörsskulder	2 585	4 518	1 965	3 849
Pensionsavgifter inkl. särskild löneskatt	849	1 117	849	1 117
Semesterskuld, lön, jour, beredskap, övertid inkl soc avg	2 291	2 702	2 250	2 647
Övriga upplupna kostnader och förutbetalda intäkter	4 261	3 484	3 219	2 322
Arbetsgivaravgifter, källskatt	1 076	1 027	1 057	1 005
Övriga kortfristiga skulder	240	475	888	614
Totalt	11 302	13 323	10 228	11 553

Not 10 Ansvarförbindelse pensioner

Mnkr	Ingående värde 2019	Pensions-utbetalningar	Ränte- och basbelopps-uppräknings	Övrigt	Utgående värde 2019-08-31
Pensionsförpliktelser inkl. särskild löneskatt	23 395	-831	708	-716	22 556
Summa pensioner ansvarförbindelse	23 395	-831	708	-716	22 556

Nämnder och styrelser i korthet

8 NÄMNDER OCH STYRELSE I KORTHET

Detta kapitel ger en kortfattad redovisning av VGR:s nämnder och styrelser delårsrapporter. Fullständiga delårsrapporter, samt en samling av alla sammanfattningar som respektive verksamhet har upprättat finns publicerade på www.vgregion.se/delar.

8.1 Regional utveckling

Regionutvecklingsnämnden

Kompetensförsörjningen inom bristyrken är ett prioriterat område för den regionala kompetensplattformen. VGR är aktiva i samtliga delregionala kompetensråd som svarar väl mot de funktionella arbetsmarknadsregionerna.

Regionutvecklingsnämnden bidrar till VGR:s kraftsamling för fullföljda studier. En utvärdering har gjorts av ViA-programmet för anställningar av unga vuxna där över 80 procent av målgruppen fortsatte med studier eller arbete efter fullgjord ViA-anställning.

Projektet Samverkan för regional serviceutveckling/ hållbara platser har resulterat i nio lokala utvecklingsplaner. Industriell Dynamik utvärderades under våren med goda resultat. Det är nätverk som erbjuder teknik- och affärsutveckling till små och medelstora företag. Smart Textiles har fortsatt sin internationella positionering som ledande textil innovationspartner med deltagande i två större EU Horisont 2020-projekt respektive EU-klusternätverk.

VGR har antagit en position om en EU 2030-strategi som stöder en ny, ambitiös strategi för ett hållbart Europa. Det är ett första steg i påverkansarbetet för att lyfta vikten av en gemensam EU-strategi som bidrar till uppfyllandet av FN:s hållbarhetsmål. Ett arbete pågår med att ta fram en ny regional utvecklingsstrategi som ska ersätta VG2020 år 2021.

Resultatet till och med augusti var 54 miljoner kronor. Prognosen för årets resultat är 10 miljoner kronor.

Miljönämnden

Miljönämnden arbetar strategiskt och utifrån ett samordnande ansvar för miljöarbetet i VGR:s egna verksamheter enligt miljöplan 2017–2020. Utöver det arbetar nämnden bland annat med samordningen av miljöredovisning, miljöombudsutbildning och miljösamordnarträffar.

Under 2019 tog området flytande biogas till tunga fordon ett stort steg framåt med nya fordon från AB Volvo och kraftig utbyggnadsplan för fler tankställen i Västra Götaland och Sverige. I mars invigdes det första tankstället i Götene. Ett viktigt nationellt och internationellt skyltfönster för hållbara transporter.

Projektet Conde har beviljats medel för fokus på design för cirkularitet, hur man skapar produkter inom såväl mode som arbetskläder, som från första början är anpassade för en cirkulär ekonomi.

Under våren blev årets marknadsanalysrapport för vindkraften klar vilken visar på ett starkt uppsving för ny vindkraftsutbyggnad i både Västra Götaland och Sverige. Utbyggnaden av laddinfrastrukturen vid VGR:s egna lokaler har fortsatt under perioden. I augusti fanns drygt 150 laddpunkter tillgängliga för tjänstebilar, personal och allmänhet.

Resultatet till och med augusti var 14 miljoner kronor. Prognosen för årets resultat är 2 miljoner kronor.

Naturbruksstyrelsen

Skolstarten har fungerat bra, med fler elever i gymnasieskolan jämfört med föregående år. Avhoppet har varit lägre till antalet än tidigare år på grund av stort engagemang från hela verksamheten.

Förvaltningen har fortsatt låg sjukfrånvaro, 4,9 procent i augusti att jämföra med 5,8 procent samma tid föregående år. Högst sjukfrånvaro syns inom kök/städ. Arbetet pågår i syfte att komma vidare i rehabiliteringsprocessen på individnivå. Ett antal sjukskrivningar är inte arbetsrelaterade.

Antalet nettoårsarbetare har ökat med 13 personer till 240 efter augusti månad. Nivån är något lägre jämfört med föregående år.

Intäkterna är 2,6 miljoner kronor högre än budget, avvikelserna är relaterade till högre intäkter på utbildningar samt haft ett positivt resultat av virkesförsäljningar efter högre timmerpriser.

Kostnaderna är lägre än budget på grund av lägre personalkostnader relaterat till lägre antal anställda efter vakanser inom de pedagogiska områdena. De administrativa kostnaderna utvecklades positivt efter den ledningsöversyn som genomfördes och är 4,9 miljoner kronor lägre än budget.

Resultatet till och med augusti var 19 miljoner kronor. Prognosen för årets resultat är 8 miljoner kronor.

Turistrådet Västsverige AB

Gästnattsstatistiken visar på en ökning med 3,4 procent hittills under 2019 jämfört med föregående år. Samtliga delregioner hade fler gästnätter än i fjol. Procentuellt var ökningen störst i Dalsland (+5,9 procent) och Göteborgsregionen (+4,2 procent).

Exempel på satsningar som Turistrådet genomfört under året är:

- Strax utanför Göteborg
- West Sweden Action Weeks
- Digital närvaro
- Båtluffa
- Ökat fokus på kompetensförsörjning
- Förberedelser inför Adventure Travel World Summit
- Ledutveckling

Turistrådet har under 2019 prioriterat fokusområdet hållbar landsbygdsutveckling och samspel stad/land samt även fokusområdet Göteborgs Botaniska Trädgård.

Resultatet till och med augusti var 1 miljon kronor. Prognosen för årets resultat är 0 miljoner kronor.

Styrelsen för Botaniska trädgården

Systemhandling för Nya växthus och besökscentrum har färdigställts. Detaljplanering pågår och planering

av växtmiljöer har inletts. Planering inför förändring av yttre miljöer har påbörjats med stöd av landskapsarkitekt.

Delar av ny ekonomigård har tagits i bruk. Projektet om dagvatten har återupptagits. Förstudien om gångförbindelse mellan Botaniska trädgården och Sahlgrenska sjukhuset är på väg att färdigställas.

En dialog förs med Göteborgs stad om övertagande av skötselansvaret för Änggårdsbergens naturreservat. Frågor som diskuteras rör ekonomisk ersättning och om Vitsippsdalen som ligger inom det stängslade området ska fortsatt förvaltas av VGR.

Botanikas tema och aktiviteter kring pollinatörer har varit uppskattat. Besökarantalet är aningen högre jämfört med 2018.

Botaniska trädgårdar räknas som museer när kulturanalys.se gör sina mätningar. 2018 var Botaniska det fjärde mest besökta i landet med nästan 600 000 besök, och mest besökta av alla i Västra Götalandsregionen.

En workshop om biologisk mångfald anordnades i juni i samarbete med Miljöavdelningen. Ett projekt med att kartlägga och samordna verksamheter i Västra Götaland har inletts i samarbete med Gothenburg Global Biodiversity Centre.

En ny utvärdering av Gröna Rehab visar att redan 6 månader efter avslutad rehabilitering är kostnaden återbetalad till samhället. Gröna Rehab kostnader för 2019 kommer att öka på grund av att akuta underhålls- och arbetsmiljöåtgärder.

Resultatet till och med augusti var -1 miljon kronor. Prognosen för årets resultat är 0 miljoner kronor.

8.2 Kultur

Kulturnämnden

Perioden har kännetecknats av utåtriktat arbete både med bredd och involvering (dialog inför kulturstrategin) samt synlighet och spets (seminarium i Almedalen samt filmpolitiskt toppmöte). Regionfullmäktiges mål att delaktigheten i kulturlivet ska öka genomsyrar stegvis allt mer av VGR:s uppdrag. Att barnkonventionen blir lag 1 januari 2020 syns i planeringen hos verksamheter med VGR-uppdrag.

Det finns en god möjlighet att VGR:s arbete med att interkulturell dialog kan stärkas ytterligare internationellt.

Händelser som har givit VGR stor synlighet under perioden är bland annat seminariet på Västsvenska arenan i Almedalen på temat medie- och informationskunnighet: Desinformation, mediemisstro och näthat - Sverige behöver en nationell MIK-strategi, som sändes av Sveriges television. Delar av kulturnämndens presidium deltog tillsammans med riksdagens kulturutskott och en rad

företrädare för mediebranschen, bland annat SVT och Statens medieråd.

Ungdomslägret El Sistema slog deltagarreord även detta år och är ett lysande exempel på en internationellt uppmärksam metod med kompetensutveckling för den prioriterade målgruppen unga. Kulturen som socialt kitt.

Kulturnämnden har, genom att vara återhållsamma med beslut om externa konsulter, bokning av externa lokaler och internationella åtaganden, möjlighet att med relativ hög säkerhet prognostisera ett positivt resultat.

Resultatet till och med augusti var -10 miljoner kronor. Prognosen för årets resultat är 3 miljoner kronor.

GöteborgsOperan AB

Strategiarbetet som påbörjades 2018 har fortsatt i ledningsgrupp och strategigrupp. Arbetet kommer att fortsätta under hösten 2019 och våren 2020. Först

med chefer och ledare för att därefter gå vidare till samtliga medarbetare.

Produktionerna har mottagets väl av både publik och recensenter. Hög beläggning under våren.

GöteborgsOperans delaktighetsbaserade verksamhet, kallad Skapa, har jobbat med en mängd olika projekt. Ett exempel är Ungdomsbiennalen/Röster från Angered som är ett samarbete mellan GöteborgsOperan och Angereds kulturskola.

Rekrytering av ny Operachef är klar och Henning Ruhe påbörjar sin anställning 2020. Under 2018 påbörjades arbetet med befattningsbeskrivningar och BAS-värdering av samtliga tjänster. Arbetet med befattningsbeskrivningarna är klart och under våren har en översyn skett av samtliga BAS-värderingar.

Miljömålen för 2019 behandlar fortsatt miljöaspekterna transporter, energi, avfall och produkter, livsmedel och kemikalier men extra fokus ligger under 2019 på transporter och inköp. Arbetet löper på enligt plan.

Försäljningssituationen för hösten är i nuläget bekymmersam varvid prognosen sänks för biljettintäkter. Kostnaderna ligger i nivå med föregående år. Obeskattade reserver täcker den prognostiserade förlusten.

Resultatet till och med augusti var 1 miljon kronor. Prognosen för årets resultat är -15 miljoner kronor.

Göteborgs Symfoniker AB

Under perioden är en av de största händelserna Side by Side-lägret, då cirka 2 500 barn och deras pedagoger deltog i Göteborgs Symfoniernas internationella musikläger. Lägret är ett av Göteborgs Stads 400-årsjubileumsprojekt.

Innan lägret hanns det med en annan milstolpe, premiär för en konstmusikfestival - Point Music Festival - som för första gången ägde rum under fyra dagar i maj. Festivalen var en konstnärlig succé. Den kunde äga rum tack vare finansiellt stöd av Stenastiftelsen.

Under sommaren har flera renoveringsarbeten genomförts i Konserthuset för att förbättra publikupplevelsen och arbetsförhållandena. Sommarens arbete är en del av ett flerårigt större renoveringsprojekt. Promenoaren runt Stora salen har utrustats med nytt akustiktak och installation av den nya Konserthusorgeln har påbörjats. Fastighetsägaren Higab tar ansvar och kostnaderna för orgelprojektet, medan övriga renoveringsarbeten kommer leda till hyresökning. Göteborgs Symfoniker behöver beslut från ägaren om anslagsökning för att täcka den hyresökning som renoveringarna kommer att medföra, såväl sommarens och förra sommarens renoveringar som planerade renoveringsåtgärder kommande år.

Resultatet till och med augusti var -1 miljon kronor. Prognosen för årets resultat är 0 miljoner kronor.

Film i Väst AB

Film i Väst har under perioden haft representation av samproduktioner på samtliga A-filmsfestivaler (utom Sundance som äger rum i november) i världen. Särskilt bör framhållas The Dead Don't Die av Jim Jarmoursch som invigde filmfestivalen i Cannes. Även filmfestivalen i Berlin invigdes av en Film i Väst-samproduktion, The Kindness of Stranger av den danska regissören Lone Scherfig

Under perioden har Film i Västs samproduktioner lockat lite drygt 930 000 besökare på bio i Sverige. En produktion nådde över 200 000 besök (Britt-Marie var här).

Film i Västs samproduktioner brukar stå för cirka 18 procent av alla biobesök och allt tv-tittande på respektive film/tv-serie är gjorda i Västra Götaland.

Representativiteten är fortsatt god i så gott som alla aspekter. Det fanns en bra bredd avseende etnicitet, land/stad och socioekonomisk bakgrund. Merparten av årets premiärer ligger under hösten och även där blir utfall och resultat mer relevant vid helåret 2019.

Film i Väst har under perioden utvecklat flera befintliga och nya samarbeten. En ny satsning på omvärldsanalys och strategisk utblick görs i samarbete med Göteborg Film Festival kring studien Nostradamus.

Den västsvenska filmindustrin går fortsatt starkt och under perioden har inte mindre än 14 produktioner genomförts i Västra Götaland och vilket resulterat i cirka 435 dagar under perioden. På årsbasis räknar vi med 21 produktioner och totalt cirka 560 dagar.

Film- och tv-dramaområdet genomgår en genomgripande förändring och kartan för finansiering, produktion, spridning och visning har helt ritats om. För att kunna möta de framtida maktförhållanden och definitioner av roller för olika typer av aktörer på marknaden har Film i Väst påbörjat en organisationsöversyn.

Film i Väst har lämnat in ett budgetinspel i form av utvecklingsstrategi för en stärkt filmregion 2020–2023 till regionutvecklingsnämnden och kultur- och utbildningsnämnden. I utvecklingsstrategin ingår även en finansieringsplan för planeringsperioden.

Göteborgs Stad lämnar ensidigt avsiktsförklaringen gällande Stärkt filmregion och därmed försvinner 5 miljoner kronor av Film i Västs kommunala samfinansiering. Film i Väst har sedan två år flaggat för detta scenario och räknar med kompensation genom regional omfördelning och politisk dialog.

Resultatet till och med augusti var 5 miljoner kronor. Prognosen för årets resultat är 0 miljoner kronor.

Regionteater Väst AB

Regionteater Väst möter många barn och unga genom turnéer i Västra Götaland, och föreställningar och andra aktiviteter på de egna scenerna. Det

nationella och internationella intresset för verksamheten ökar. Regionteater Väst har under året hittills producerat sex nya dans- och teaterföreställningar, repriserat tre och genomfört omfattande turnéer i Västra Götaland samt gästspel nationellt.

Regionteater Väst fungerar som kunskaps- och resurscentrum och samverkar med ett stort antal fria aktörer, institutioner, organisationer, skolor och kommuner. Dansakademin har startat. Den mediala uppmärksamheten har fortsatt öka och Regionteater Västs varumärke har ytterligare stärkts av att VD Susanna Dahlberg med anledning av sin master-uppsats "What is the length of an arm - How "arm's length distance" is used in art and cultural politics in Sweden today" medverkat i nationell, regional och lokal media (radio och dagspress) angående armlängds avstånd inom kulturpolitiken. Det har lett till stor uppmärksamhet också i sociala medier och inbjudningar att delta i ett flertal nationella seminarier och paneler.

Regionteater Väst arbetar aktivt för ett hållbart medarbetarskap och har jämförelsevis låga sjuktal. Kompetensutveckling bedrivs fortlöpande. Med delaktighet från all personal, och med stöd av Hälsan & Arbetslivet, utvecklas det förebyggande arbetet inom området social och organisatorisk arbetsmiljö.

Resultatet till och med augusti var 1 miljoner kronor. Prognosen för årets resultat är 0 miljoner kronor.

Styrelsen för Kultur i Väst

Perioden har präglats av översynen av Kultur i Väst som resulterade i beslutet att bilda en ny kulturförvaltning tillsammans med Västarvet. Beslutet innebär att viss verksamhet flyttas till en annan huvudman och att förslag läggs fram på ytterligare verksamhet som kan flyttas till en annan huvudman. Beslutet innebär stora förändringar för verksamheten på Kultur i Väst vilket skapat stor oro i personalgruppen.

Under perioden har verksamheten fortsatt enligt plan. Flera stora evenemang som föregåtts av långvarig planering har genomförts som European Choir Games 2019 som genomfördes i Göteborg i början av augusti. Cirka 6 000 körsångare från hela världen tävlade och gav konserter över hela Göteborg. Under året har Kultur i Väst beviljats externa medel på cirka 13 miljoner kronor, för ett flertal projekt. Bland dessa finns teknik- och scenkonstprojektet Techformance och inrättande av en ny tjänst som Cirkuskonsulent. Kultur i Väst beviljades ett treårigt EU-bidrag till Center Stage, fortbildning av kvinnliga konstnärer.

Kultur i Väst har under våren 2019 haft vakanser inom vissa verksamhetsområden, detta i kombination med flera nya projekt har gjort att rekryteringar påbörjats. På grund av den ännu oklara situationen med framtida organisation görs i nuläget endast tidsbegränsade anställningar. Vakanser bland personalen leder till överskott i personalbudgeten.

Resultatet till och med augusti var 7 miljoner kronor. Prognosen för årets resultat är 3 miljoner kronor.

Styrelsen för Västarvet

Verksamheten löper enligt plan. Antalet besökare till Västarvets besöksmål har ökat med cirka 20 000 jämfört med föregående år. Även besöken till programaktiviteter och våra hemsidor har ökat. Det senare kan förklaras av strategiska satsningar på digitala lösningar för att skapa delaktighet bland invånarna i natur- och kulturarvsfrågor.

Fokus i delar av organisationen ligger för närvarande på att genom samordning, skapa goda förutsättningar för en väl fungerande verksamhet i den nya förvaltningen som bildas genom ett samgående mellan Västarvet och Kultur i Väst vid årsskiftet. Det gäller främst de gemensamma funktionerna, ekonomi, administration och kommunikation. Och inom Studio Västsvensk Konservering, som enligt beslut ska läggas över till annan aktör.

Antalet nettoårsarbetare har minskat med 7. Sjukfrånvaron har ökat något, från 4,9 procent för perioden 2018 till 5,3 procent. Korttidsfrånvaron har minskat, medan långtidsfrånvaron har ökat.

Personalkostnaderna är lägre än budgeterat, medan kostnaden för köpta tjänster är högre.

Resultatet till och med augusti var 3 miljoner kronor. Prognosen för årets resultat är 0 miljoner kronor.

Styrelsen för folkhögskolorna

Folkhögskolestyrelsen arbetar aktivt med samhällsutmaningar som integrationsutmaningen och individer som inte fullgjort sina gymnasie- eller grundskolestudier.

Folkhögskolornas verksamhet fokuserar fortsatt på folkbildning genom folkhögskolekurser. Utvecklingen av arbetsförmedlingens (AF:s) uppdrag utmanar den del av verksamheten som sker i samarbete med AF. Vi ser att stödet till våra deltagare fortsatt behöver utvecklas eftersom antalet deltagare i behov av stöd ökar.

Förvaltningens personal mår bra och möjligheten till vidare utveckling finns med ytterligare hälsofrämjande insatser. Sjukfrånvaron ökar något och förvaltningen arbetar aktivt i de områden där man ser behov av förbättringar. Erfarenhetsutbyte och kompetensutvecklingsinsatser tillsammans med nya utmaningar ger medarbetare fortsatt möjligheter att utvecklas.

Det prognostiserade statliga stödet för folkhögskolorna minskar med 6 miljoner kronor. Vidare minskar intäkterna från SFI-undervisning (svenska för invandrare) på grund av lägre antal deltagare och samtidigt lägre intäkt per deltagare. En prognos för helåret skapades i april efter ekonomiska besked om statsbidrag och utvecklingen av AF. Intäkterna viker ytterligare i denna prognos.

Personalkostnaderna i augustiprognosen sänkts till följd av den handlingsplan styrelsen fattat beslut om i april 2019.

8.3 Kollektivtrafik

Kollektivtrafiknämnden

Flertalet mål och indikatorer som kollektivtrafiknämnden följer är långsiktiga och uppföljning görs årligen. Den årliga uppföljningen av trafikförsörjningsprogrammet färdigställdes i februari och visar på en utveckling som rör sig i rätt riktning mot uppsatta mål. Resandet med kollektivtrafiken fortsätter att öka 2019 och viktiga steg har tagits för att ytterligare minska kollektivtrafikens klimatpåverkan. Trafikförsörjningsprogrammet revideras vart fjärde år och 2019 har revideringsarbetet för kommande program startats upp. Beslut om nytt program planeras till hösten 2020.

Resultatet till och med augusti var 3 miljoner kronor. Prognosen för årets resultat är 1 miljoner kronor.

Västtrafik AB

Västtrafik redovisade under 2018 en resandeökning motsvarande 8 procent. Året fram till augusti visar på en fortsatt positiv resandetrend och en ökning med 5 procent. (Införandet av kundräkningssystem pågår fortfarande och påverkar med cirka +1 procent under 2019.)

Alla trafikslag har en positiv utveckling men främst är det korta resor och spårvagnstrafiken som bidrar till ökningen av det totala resandet. Jämfört med 2018 har resandet under sommarmånaderna

Resultatet till och med augusti var 4 miljoner kronor. Prognosen för årets resultat är -3 miljoner kronor.

minskat i Fyrbodalen och Skaraborg på grund av slopade ungdomskort.

Västtrafik har 376 nettoårsarbetare per den 31 augusti 2019, jämfört med 370 motsvarande tidpunkt föregående år (vid årsskiftet 2018/2019 flyttades Västtrafiks infra-avdelning över till Västfastigheter vilket innebar en minskning av 20 heltidsanställda medarbetare). Under 2019 finns en planerad ökning av nya, utökade tjänster med 23. Utöver det planeras en konsultväxling, hur många tjänster som berörs av denna växling kommer att vara identifierat under senhösten. En konsultförmedlingstjänst är upphandlad men tilldelningen överprövades. I avvaktan på utfallet av överprövningen är en tillfällig process för konsultanvändande framtagen och införd.

Västtrafik redovisar ett resultat före driftsbidrag för perioden jan-aug 2019 motsvarande -3 160 miljoner kronor, vilket är en positiv avvikelse mot budget med cirka +109 miljoner kronor. Prognosen för resultatet är -53 miljoner kronor. Beviljar regionstyrelsen upplösning av obeskattade reserver enligt gjord hemställan så kommer Västtrafik vid slutet av året redovisa ett resultat i linje med budget. Prognosen innehåller en negativ intäktsutveckling (-130 miljoner kronor) samt en negativ indexutveckling (-48 miljoner kronor).

Resultatet till och med augusti var 46 miljoner kronor. Prognosen för årets resultat är -53 miljoner kronor.

8.4 Hälsa- och sjukvård

Hälsa- och sjukvårdsstyrelsen

Hälsa- och sjukvårdsstyrelsens (HSS) delårsrapport för augusti 2019 innehåller uppföljning av de mål, fokusområden och större frågor som HSS arbetat med samt en uppföljning av styrelsens ekonomi.

I budget 2019 valde HSS ut de tre av regionfullmäktiges mål som inriktas mot hälsa- och sjukvård. Till dessa tre mål kopplas elva fokusområde med tillhörande aktiviteter. De flesta aktiviteterna pågår. Prognosen för måluppfyllelse vid utgången av 2019 är svårbedömd då såväl målen som aktiviteterna ofta är av långsiktig karaktär. Inom flera områden ses dock en positiv utveckling som kommer att innebära en ökad måluppfyllelse även om målet inte nås fullt ut.

Bland de viktiga händelser som skett under perioden kan särskilt nämnas:

- Fortsatt arbete inom omställningen av hälsa- och sjukvård för att gå från projekt genomförande och breddinförande, främst inom området mobil närvård.

- I linje med HSS samordningsansvar har styrelsen beslutat om anvisningar för vårdöverenskommelsearbetet 2020–2021
- Utvärdering av projektet kring tilläggsuppdrag till vårdcentraler för omhändertagande av barn och unga med psykisk hälsa visar på goda resultat.
- Fortsatt etablering och utveckling av kunskapsorganisationen
- Ny lag om utskrivning från sjukhus har lett till minskat antal utskrivningsklara patienter som ligger kvar på sjukhus

Förutom ovanstående har arbete skett med att ta fram HSS 2020 års Handlingsplan och budget för omställningen.

Prognosen för året förutsätter kompensation från moderförvaltningen på 280 miljoner kronor för kostnader för tillgänglighetsåtgärden ”brutna tak”.

Resultatet till och med augusti var 79 miljoner kronor. Prognosen för årets resultat är 0 miljoner kronor.

Hälso- och sjukvårdsnämnderna

Norra hälso- och sjukvårdsnämnden

Tillgängligheten till vård är fortfarande en utmaning. Särskilt för Barn- och ungdomspsykiatri och vårdråd på telefon, 1177. Uppfyllelsen av vårdgarantierna är oförändrade i förhållande till tidigare.

För att klara de framtida behoven är det förebyggande arbetet en viktig del av nämndens arbete. Nya samverkansavtal inom folkhälsoområdet har tecknats mellan nämnden och kommunerna i Fyrbodalen. Avtalen är fyraåriga och sträcker sig fram till 2023. Det är en fortsatt 50/50 finansiering av båda parter med fyra ersättningsnivåer som baseras på antal kommuninvånare.

Hälso- och sjukvårdsnämnden har lagt ett uppdrag till Koncernkontoret för att öka nämndens kunskap om jämlik/jämställd vård inom nämndens område, samt kunskap om geografisk jämlikhet det vill säga likvärdig vård oavsett var man bor. Återrapport av uppdraget förväntas senare under året.

Nämnden har lägre kostnader inom region- och rikssjukvården samt länssjukvården. Om beslut tas som medför en ändrad hantering av tillgänglighets-satsningar kommer nämndens prognos att behöva revideras. Det innebär en viss osäkerhet i prognosen. Nämnden följer kostnadsutvecklingen för främst sjukresor där den största negativa avvikelser finns

Resultatet till och med augusti var 85 miljoner kronor. Prognosen för årets resultat är 0 miljoner kronor.

Västra hälso- och sjukvårdsnämnden

Västra hälso- och sjukvårdsnämndens uppdrag är att företräda invånarna och att verka för en god hälsa och vård på lika villkor.

Tillgängligheten till hälso- och sjukvården fortsätter att vara en utmaning som nämnden följer löpande. Det finns stora skillnader, inte minst mellan de barn- och ungdomspsykiatriska mottagningarna, när det gäller tillgänglighet till besök och behandling.

Nämnden har haft sju sammanträden under januari till augusti, samt en planeringskonferens som genomfördes i mars månad då nämndens mål- och inriktningsdokument för 2020 påbörjades. Dialoger med utförarstyrelsernas presidium har genomförts regelbundet under året. Under våren genomförde nämnden kommundialoger med samtliga elva kommuner i nämndområdet.

Nämndens kostnader är i huvudsak låsta enligt ingångna avtal och överenskommelser. Västra hälso- och sjukvårdsnämnden har uppmarksamt både regionstyrelsen och utförarna på kostnadsökningarna inom sjukresor och uppmanat utförarna att vidta åtgärder för att bromsa kostnadsutvecklingen.

Västra hälso- och sjukvårdsnämnden redovisar per augusti ett resultat som är 36 miljoner kronor sämre än budgeterat. Avvikelsen beror främst på negativa avvikelser inom region- och rikssjukvård, sjukresor och läkemedel.

Resultatet till och med augusti var 26 miljoner kronor. Prognosen för årets resultat är - 40 miljoner kronor.

Södra hälso- och sjukvårdsnämnden

Södra hälso- och sjukvårdsnämndens verksamhet och resultat följs upp löpande under året. Uppföljning till regionfullmäktige sker bland annat i månadskommentarer, koncernrapport (uppföljning av regionfullmäktiges mål) i mars samt i delårsrapport per augusti. Den slutliga uppföljningen redovisas årligen i årsredovisning samt ett kompletterande beställarbokslut.

Den hälso- och sjukvård som bedrivs på uppdrag av södra hälso- och sjukvårdsnämnden följs upp med utgångspunkt i regionfullmäktiges budget, nämndens mål- och inriktningsdokument samt nämndens detaljbudget för 2019. En betydande del av uppföljningen sker enligt de uppföljningsplaner som är kopplade till vårdöverenskommelser som nämnden slutit med utförare. Inför 2019 prolongerades föregående års vårdöverenskommelser, inklusive uppföljningsplaner.

Inom nämndens område håller den sjukvård som bedrivs god medicinsk kvalitet, men brister i tillgänglighet och samordning. Den nära vården behöver förstärkas, så att mer vård kan bedrivas utanför de stora sjukhusen i samverkan med andra vårdaktörer och vårdnivåer. Just nu pågår ett fördjupat samarbete för utveckling av Skene lasarett till ett Närvårdscentrum. Primärvården är för närvarande inte tillräckligt rustad för att utgöra basen som står för samordning och kontinuitet i vården.

Nämnden har hittills i år genomfört sju nämndmöten och åtta presidiummöten. I mars genomförde nämnden två planeringsdagar som bland annat innehöll genomgång av Beställarbokslut 2018 och Behovsanalyser 2018. Dialoger med utförarstyrelsernas presidier har genomförts och i april hade nämnden en uppföljningsdag av 2018 tillsammans med de utförarstyrelser nämnden har vårdöverenskommelser med samt Närhälsan. Under våren genomfördes kommundialoger. Vårens tema var barn och unga, även folkhälsoavtalen följdes upp vid dessa tillfällen. Medborgardialoger har genomförts med grupperna cancer, äldre och funktionsrätt.

Resultatet till och med augusti var 38 miljoner kronor. Prognosen för årets resultat är 0 miljoner kronor.

Göteborgs hälso- och sjukvårdsnämnd

Göteborg har haft en stark befolkningsutveckling under en längre period, och de närmaste tio åren förväntas stadens befolkning växa med 6 000–7 000 per år till 620 000 år 2025 och 650 000 år 2030. För att möta det ökande behovet av hälso- och sjukvård måste vården effektiviseras och digitala vårdtjänster utvecklas. Även om hälsan i ett brett perspektiv förbättras, finns stora skillnader i hälsa i alla åldrar.

Det finns ett tydligt samband mellan utbildningsnivå, ekonomiska förutsättningar och hälsa. Barn som lever i familjer som är ekonomiskt och socialt

mer utsatta, fullföljer grundskolan i lägre grad och rapporterar mer ohälsa. Därför ges arbetet med att minska skillnader i livsvillkor och hälsa hög prioritet, bland annat genom kraftsamlingen för fullföljda studier.

Nämndens resultat till och med augusti är 23,1 miljoner kronor bättre än budget. Kostnaderna är rörliga och påverkas av invånarnas konsumtion. De största positiva budgetavvikelserna finns inom länssjukvård, sjukhus i regionen och beror i huvudsak på att de offentliga sjukhusen inte producerar enligt plan för de särskilda tillgänglighetssatsningarna. En positiv avvikelse finns också inom de särskilt reserverade utvecklingsmedlen. Under sommarmånaderna har utomregionala länssjukvården kostat mindre än beräknat.

Största negativa budgetavvikelsen finns inom sjukresor. Kostnaderna för region- och rikssjukvård samt utomregional primärvård och läkemedel har under sommaren ökat mer än beräknat.

I prognosen har antagits att Göteborgs hälso- och sjukvårdsnämnd i enlighet med regionstyrelsens uppmaning tillskjuter 30 miljoner kronor till hälso- och sjukvårdsstyrelsen för att finansiera merkostnader för externt köpt tillgänglighetsvård för nämndens invånare.

Resultatet till och med augusti var 108 miljoner kronor. Prognosen för årets resultat är 0 miljoner kronor.

Östra hälso- och sjukvårdsnämnden

Tillgänglighet enligt vårdgarantin är fortsatt ett problemområde. Östra hälso- och sjukvårdsnämnden följer upp tillgänglighet till hälso- och sjukvård löpande. Nämndens arbete med vårdöverenskommelser 2020–2021 påbörjades under våren genom presidiesamtal med respektive vårdgivare. Nämnden har löpande information och dialog med styrelsen för Skaraborgs Sjukhus om pågående strukturförändringar för en ekonomi i balans. Nämnden följer upp genomförandeplanerna för omställning av hälso- och sjukvård genom sina gemensamma presidiesamtal med vårdgivarna.

Nämnden driver projektet Nära Vård Norra Skaraborg, vilket pågår. Ett av delprojekten utvärderades innan sommaren och har avvecklats. Folkhälsoarbetet fortskrider enligt plan.

På ansvaret sjukhuset i regionen finns en positiv avvikelse på 19,3 miljoner kronor medan riks- och regionsjukvård, sjukresor och tandvård visar på en negativ budgetavvikelse.

Resultatet till och med augusti var 45 miljoner kronor. Prognosen för årets resultat är 0 miljoner kronor.

Styrelsen för Sahlgrenska Universitetssjukhuset

Sahlgrenska Universitetssjukhuset (SU) tar emot och behandlar fler patienter än planerat. De patienter som får behandling är i behov av mer avancerad vård än under tidigare år. Sjukhusets produktion är sammantaget väldigt hög. Inom slutenvården är antal DRG-poäng högre än både budget (3,3 procent) och

utfall föregående år (1,6 procent). Antalet utförda vårdkontakter inom somatisk öppenvård för patienter från VGR är fortsatt långt över planerade nivåer, (9 procent).

Antalet vårdtillfällen och vård dagar inom den somatiska slutenvården är lägre än budget, -12 procent respektive -15 procent och förklaras främst av förändrade vårdformer.

Samtliga verksamheter exklusive ögonsjukvården och gynekologin ligger i fas eller överstiger planerad basvolym avseende förstabetesök. De verksamhetsområden som visar på svårighet att nå planerad basvolym avseende behandlingar är bland annat Gynekologi, Katarakt och Öron- Näsa- Hals.

Antalet nettoårsarbetare var i augusti +44 jämfört med motsvarande månad 2018. Inom ramen för volymförändringen har det sedan förra året tillkommit nya och utökade uppdrag motsvarande en volymökning på cirka +136 nettoårsarbetare. Den ackumulerade sjukfrånvaron för 2019 är betydligt lägre än samma period 2018 (-0,4 procentenheter).

Budgetavvikelsen för augusti uppgick ackumulerat till -175 miljoner kronor. Detta är en försämring jämfört med juli med -16 miljoner kronor och jämfört med juni med -40 miljoner kronor. Avvikelsen motsvarar -1,5 procent av omsättningen. Intäkterna totalt avvek negativt med -95 miljoner kronor och kostnaderna avvek negativt med -80 miljoner kronor. Avvikelsen på kostnadssidan består huvudsakligen av högre kostnader för material och läkemedel än budgeterat. För perioden finns ersättning för överproduktion i form av så kallat brutet tak med 77 miljoner kronor i intäktsutfallet.

Resultatet till och med augusti var -57 miljoner kronor. Prognosen för årets resultat är -120 miljoner kronor.

Styrelsen för NU-sjukvården

Målsättningen 2019 är att hitta en bra balans mellan värdeskapande för patienterna, bemanning, arbetsmiljö och ekonomi. Alla delar behöver rymmas inom respektive ram och är ömsesidigt beroende av varandra. Arbetet handlar om att ändra förhållningssätt och organisationskultur och tar därför tid. Ett imponerande arbete har genomförts för att med fortsatt produktion över den lagda beställningen minska kostnaderna framförallt genom lägre kostnader för personal och hyrpersonal. Arbetet bedrivs med bred förankring och medskapande från ledare och medarbetare.

Det nya förhållningssättet kräver också att ett antal gamla arbetssätt omprövas och ersätts med nya. Några är tydligt uttalade inom ramen för omställningen och övriga strategier. Andra identifieras efterhand, men är väl så viktiga för att få balans i helheten. Ett exempel är nödvändigheten av att styra patientströmmarna på ett annat sätt när det blir viktigare att som produktionsenhet lösa sin beställning och inte mer.

Antalet nettoårsarbetare kommer under året att minska från 4 495 i januari till det nya måltalet 4100, det motsvarar en minskning med 8,8 procent.

Minskningen är dubbelt så omfattande som ursprungligen planerades. Samtidigt som medarbetarna minskar så sjunker också sjuktalet och övertiden.

Andelen väntande till första besök och behandling som klaras inom vårdgarantins 90 dagar har minskat med tio procentenheter för besök och två för behandling. Detta är inte acceptabelt och särskild fokus måste läggas på detta utfall under resten av året. Analys ger att den nödvändiga balansen mellan de tre perspektiven har rubbats.

Många bra exempel finns i NU-sjukvården som visar på att kvalitetstänkandet ökar. Minskad användning av antibiotika och samtidigt sjunkande vårdrelaterade infektioner är ett exempel.

För 2019 prognostiseras ett underskott om inte fler åtgärder sätts in. Ett sänkt måltal för nettoårsarbetare är en av flera åtgärder som ska förbättra resultatet under årets sista fyra månader.

Resultatet till och med augusti var -117 miljoner kronor. Prognosen för årets resultat är -70 miljoner kronor.

Styrelsen för Södra Älvsborgs Sjukhus

Sjukhusets vårdproduktion är hög och överstiger beställningen i vårdöverenskommelsen och även brutet tak. Omställning sker mot mer öppna vårdformer.

Läkarbesöken ökar med 3,7 procent, främst på medicinkliniken, barn- och ungdomskliniken och ortopedkliniken. Sjukvårdande behandling ökar med 0,8 procent. Antalet vårdtillfällen minskar med 1,1 procent och antalet vård dagar minskar med 6,6 procent.

Totala antalet individer i både öppen och slutenvård som haft en vårdkontakt på SÅS har ökat med 1,6 procent.

Inflödet av registrerade externa remisser har ökat med 5,9 procent. Den största ökningen är på hudmottagningen där inflödet ökat och patienter har inte skickats på regionala avtal i samma utsträckning som föregående år vilket ger en ökning. Kvinno-kliniken har också en ökning beroende på nytt vårdprogram. Trots remissökningarna så är tillgängligheten i nivå med föregående år. Måluppfyllelsen för första besök är 75 procent och 64 procent för behandling.

Beläggningen i somatiken är lägre än föregående år, dock ändå högre än målnivån. Beläggningen inom psykiatrin har en lägre nivå som följd av förändrade arbetsätt. Medelvårdtiden inom somatiken är 5,5 procent lägre än föregående år, vilket motsvarar ett minskat vårdplatsbehov om 15–20 platser.

Nettoårsarbetarna är 20 fler jämfört med föregående år. En minskad sjukskrivning ger en ökning av nettoårsarbetare med cirka 25–30 stycken. 12 ViA-ungdomar har anställts som blir nettoårsarbetare men inte medför någon kostnad. SÅS har etablerat en sjukhusövergripande process för

restriktiv rekrytering vilket bidrar till att förvaltningen uppnår sitt måltal, 3 495, för nettoårsarbetare under hösten.

Produktion för brutet tak är utförd för 35 miljoner kronor och är hittills ersatt med 30 miljoner kronor, vilket är helårsbudgeten. Diskussion pågår om ytterligare ersättning som motsvarar den faktiska produktionen, alternativt minskning av verksamhet.

Personalkostnader där anpassning av nettoårsarbetare pågår, står för den största avvikelsen på kostnadssidan. Kostnader för köpt vård har också en stor avvikelse bland annat beroende på högspecialiserad vård.

Resultatet till och med augusti var -111 miljoner kronor. Prognosen för årets resultat är -150 miljoner kronor.

Styrelsen för Skaraborgs Sjukhus

Den totala produktionsvolymen för både öppen- vårdsbesök och vårdtillfällen inom slutenvård har ökat jämfört med föregående år.

Remissinflödet ligger kvar på en hög nivå och trots att fler besök utförts jämfört med 2018 så har den totala kön väntande ökat. Måluppfyllelsen för första besök inom 90 dagar har försämrats och uppgår till 62 procent (74 procent 2018).

Antal väntande till operation har minskat. Fler patienter har remitterats till externa vårdgivare och fler planerade operationer har utförts jämfört med föregående år. Måluppfyllelsen för operation inom 90 dagar har förbättrats och uppgår till 58 procent (49 procent 2018). SkaS har en genomsnittlig beläggningsgrad i nivå med måltalet 90 procent.

Verksamheten arbetar framgångsrikt med kvalitet och patientsäkerhet, även om det inom vissa områden fortfarande är en bit kvar till måluppfyllelse. SkaS arbetar aktivt med hälso- och sjukvårdens långsiktiga strategier och de av regionfullmäktige högprioriterade områdena.

Sedan i mars har antalet nettoårsarbetare minskat jämfört med motsvarande månad föregående år. Positiv trend avseende sjukfrånvaron som är 0,5 procentenheter lägre jämfört med 2018. Positiv trend även för övertidsuttag, här ses en minskning på cirka 9 procent för perioden. Personalomsättning 8,4 procent, en ökning med 1,2 procentenhet jämfört med 2018.

Åtgärder för att minska kostnader har genomförts under året och har hittills gett en effekt på cirka 77 miljoner kronor. Ytterligare åtgärder beslutas under hösten.

Resultatet till och med augusti var -117 miljoner kronor. Prognosen för årets resultat är -150 miljoner kronor.

Styrelsen för Sjukhusen i väster

Kungälv's sjukhus

Sjukhuset har hållit en hög produktion under året, trots att flera av vårdavdelningarna dras med temporära vårdplatsneddragningar. Beläggningen på de somatiska vårdavdelningarna har därmed fortsatt

att ligga mycket högt; i augusti på 111 procent. Inom psykiatrin har man bland annat infört nya vårdformer vilket där kunnat sänka beläggningen betydligt (augusti: 68 procent).

Vårdgarantin var i augusti 85 procent för besök och 59 procent till behandling. 56 procent av patienterna på akutmottagningen har en total vistelsetid som uppgår till maximalt fyra timmar. Akutmottagningens arbete med akutläkarteam ger dock bra resultat och utvidgas därför till att även innefatta flera kvällar.

Sjukhuset har sedan flera år tillbaka verkat för att öka andelen patienter som riskbedöms för fall, trycksår och undernäring. Arbetet har gett resultat och andelen riskbedömda ligger nu stabilt över 60 procent. Andelen vårdrelaterade infektioner på sjukhuset (6 procent) är för närvarande högre än målet; det är troligt att den höga beläggningen försvårar möjligheterna att nå målet.

Antalet nettoårsarbetare uppgick den i slutet av augusti till 1 403 stycken, i nivå med antalet nettoårsarbetare vid samma tidpunkt i fjol. Personalomsättningen har ökat ytterligare något jämfört med 2018, främst bland psykologer, sjuksköterskor och läkare. Den totala sjukfrånvaron för året ligger på 6,8 procent, vilket är en procent lägre än i fjol.

Sjukhusets kostnader har i jämförelse med 2018 ökat med 4,9 procent. Efter att reglerna om ersättning för överproduktion förändrades i februari justerade sjukhuset i mars helårsprognosen till -80 miljoner kronor. Trots det pågående, omfattande åtgärdsprogrammet är tecknen på ekonomisk ljusning än så länge få, vilket gör att helårsprognosen kvarstår.

Resultatet till och med augusti var -45 miljoner kronor. Prognosen för årets resultat är -80 miljoner kronor,

Frölunda Specialistsjukhus

Sjukhusets verksamheter fortsätter kännetecknas av hög kvalitet och god tillgänglighet vilket avspeglas i olika kvalitetsregister och i Kvartalen.

Vårdgarantin till första besök uppnås, förutom inom hud och hjärtsjukvård. Vårdgaranti till behandling uppnås, förutom inom gynekologi och kirurgi.

Flera enheter har börjat erbjuda patienterna digitala vårdmöten till exempel neurologimottagningen, diabetesmottagningen och fysioterapienheten.

Arbetet med förberedelser inför Högsbo specialistsjukhus pågår. Det läggs stort fokus på kommande arbets sätt. Patienter och medborgares synpunkter fångas upp genom olika initiativ, för att sedan ingå i det fortsatt planeringsarbetet.

Genom aktiva rekryteringsinsatser har sjukhusets bemanning stabiliserats på en god nivå. Personalvolymen är så gott som oförändrad jämfört med föregående år, men det har dock skett en viss omfördelning mellan personalkategorier, med fler läkare och operationssköterskor. Omorganisationen där sjukhuset numera ingår i Sjukhusen i väster har

inneburit minskning inom administration och ledning.

Sjukhuset redovisar per augusti ett resultat som är -9 miljoner kronor sämre än budget. Orsaken är att överenskomna produktionsvolymerna inte uppnåtts, samt ökande kostnader för insulinpumpar, sensorer och tillbehör för kontinuerlig blodsockermätning. Inom röntgenverksamheten har avtalet som VGR tecknat med privat utförare drabbat verksamheten hårt, en halvering av antalet patienter, då Närhälsan i stor omfattning använt sig av privat utförare.

Sjukhusets åtgärdsplan syftar till att uppnå en ekonomi i balans. Utöver kostnadsreduktion måste åtgärder vidtas för att öka produktion och därmed uppnå ökade intäkter. Dock gör sjukhuset bedömningen, trots pågående åtgärdsprogram, att detta inte är möjligt att uppnå under 2019.

Resultatet till och med augusti var -7 miljoner kronor. Prognosen för årets resultat är -6 miljoner kronor.

Alingsås lasarett

Alingsås lasarett är ett akutsjukhus med närsjukvårdsuppdrag och en regional aktör inom specifika medicinska områden. Sjukhuset erbjuder hälso- och sjukvård dygnet runt i samarbete med andra vårdaktörer.

Genom moderna arbetssätt och effektivt nyttjande av resurser ska sjukhuset öka tillgängligheten för patienter i närområdet och i regionen.

I augusti månad är tillgänglighet till första besök 86 procent, en förbättring mot föregående år (69 procent). Tillgängligheten för akutmottagningen är god och målet för total vistelsetid uppfylls i augusti för 77 procent, en förbättring mot föregående år (66 procent). Akutmottagningen har färre antal besök per augusti månad jämfört med föregående år. För cancergarantin är tillgängligheten 72 procent där 16 patienter väntat mer än 14 dagar (varav fyra patientvald väntan). Antal läkarbesök är 1,5 procent lägre, antal sjukvårdande behandlingar 8,6 procent högre och antal vårdtillfällen är 0,7 procent högre jämfört med augusti föregående år.

Antal nettoårsarbetare i augusti är 614, en ökning med 11 jämfört med föregående år (603). Antal anställningar i augusti är 753, en ökning med 9 jämfört med föregående år (744). Sjukfrånvaron under januari till augusti visar på en sjunkande trend. Den ackumulerade sjukfrånvaron till och med augusti ligger på 7,0 procent jämfört med 8,3 procent 2018.

Avvikelse mot budget är -16,3 miljoner kronor. Intäkter avviker mot budget med +4 miljoner kronor. Kostnader avviker mot budget med -20,2 miljoner kronor, vilket framför allt avser personalkostnader. Framtagen åtgärdsplan har ännu inte visat förväntad effekt.

Resultatet till och med augusti var -11 miljoner kronor. Prognosen för årets resultat är -7 miljoner kronor.

Angereds Närsjukhus

Skiftet från en förvaltning för Angereds Närsjukhus till en del av Sjukhusen i väster har medfört arbete för anpassning till ny organisation. Ledningsgrupp och förvaltningsövergripande samverkansgrupp har avvecklats. De sista mötena hölls i juni, respektive augusti. Det är huvudsakligen personal i stabsfunktioner som direkt berörts genom avveckling och till-sättning av funktioner såsom stabschefer som startat formeringen av de nya staberna för Sjukhusen i väster.

Aktiviteter kopplat till mål och fokusområden pågår planenligt och generellt är utvecklingen positiv. Produktionsökning är ett centralt mål och utgör även det förvaltningsspecifika målet i verksamhetsplan 2019. Resultatutvecklingen är god och högre än föregående år, om än inte helt enligt mål. Det beror bland annat på vakanser inom avgörande funktioner och en vattenläcka vid operationsenheten som krävt omfattande renovering. Samarbeten har etablerats och utvecklas mellan Angereds Närsjukhus och såväl Alingsås lasarett som Sahlgrenska Universitetssjukhuset, i syfte att optimera den sammantagna resursen inom specifika områden.

Sjukhuset bidrar till de långsiktiga strategierna för hälso- och sjukvård genom:

- mobilt närsjukvårdsteam
- samarbete med primärvården i syfte, rätt patient till rätt nivå i rätt tid
- resurs för koncentration av vård i VGR - barnsjukvård
- digitala vårdtjänster
- integrera förbättringskunskap hos professioner.

Vårdgaranti, 90 dagar för förstabetesök uppfylls till 72 procent och för behandling till 75 procent. Vårdgaranti, 30 dagar för barn- och ungdom är låg. Remisser för neuropsykiatri riktas till sjukhuset från hela VGR.

Personalvolymen följer i stort sett plan. Det finns vakanser till tjänster där det är svårt att rekrytera. Sjukfrånvaro oförändrad, 5,5 procent, jämfört 2018.

Resultatet är 6,2 miljoner kronor sämre än budget, i huvudsak beroende på att prestationsersatt vård inte motsvarar det som krävs för balans. Volymerna har ökat men inte till nödvändig nivå.

Resultatet till och med augusti var -4 miljoner kronor. Prognosen för årets resultat är 0 miljoner kronor.

Styrelsen för Regiongemensam hälso- och sjukvård

Den 1 januari 2019 bildades Regiongemensam hälso- och sjukvård. Styrelsens ansvar är de verksamheter som tidigare ingick i beställd primärvård, Sjukhusapoteket och Smittskydd. Under 2019 har uppdragen för Mödrahälsovård och Sjukvårdens larmcentral utökats.

Under våren och sommaren har en organisationsöversyn av förvaltningen genomförts. Baserat på intervjuer med chefer och diskussioner i förvaltningsledningen har ett organisationsförslag tagits fram för att skapa en organisation som blir bra för patienter och medarbetare. Vidare har arbetet

avseende det nya förvaltningsnamnet pågått vilket styrelsen fattade beslut om i juni, nästa steg är beslut i regionstyrelse.

Förvaltningen arbetar aktivt med att införa nya digitala vårdtjänster, fortsätta utveckla personcentrerat arbetssätt och patientinvolvering. Årets patientenkät genomfördes under våren 2019 som fortsatt visar på goda resultat avseende kundnöjdhet, upplevda tillgänglighet till vården, förtroende för vårdgivaren och egen delaktighet i vårdmötet.

1177 Vårdguiden på telefon har under 2019 haft både kortare genomsnittlig svarstid samt högre andel besvarande samtal än riket i samtliga mätningar. Fortsatt arbete att utveckla och säkra driften av Sjukvårdens larmcentral pågår.

Flera medarbetare inom VGR har under året avlagt doktorsexamen med stöd och handledning av enheten FoU primärvård.

Ett flertal aktiviteter genomförs för att minska sjukfrånvaro och för att utveckla friska arbetsplatser. Sjukfrånvaron har totalt sett minskat till 5,7 procent. Införande av karriärmodell för sjuksköterskor genomförs och fallit ut väl.

Resultatet till och med augusti var 42 miljoner kronor. Prognosen för årets resultat är 0 miljoner kronor.

Primärvårdsstyrelsen

I augusti presenterades en granskningsrapport gällande ACG (adjusted clinical groups för mätning av vårdtygd). I den får 22 av Närhälsans vårdcentraler kritik för hur de har registrerat diagnoser med bedömningen att man medvetet arbetat för att påverka ACG-nivån. Vi anser att det är bra att utredning görs och att det finns rutiner som kan förbättras. Rapporten tar dock inte hänsyn till det komplexa arbetet på en vårdcentral och effekten av till exempel ökad produktion och kvalitetsförbättringar. Granskningen har gjorts med nedslag på ett fåtal tillfällen, under en begränsad tidsperiod vilket ger en onyanserad bild av varför ACG nivån har höjts och tolkningsutrymmet har blivit för stort. Granskningen tar inte ställning till om enheterna har fått ökade intäkter då ACG är ett komplext system och ökat antal diagnoser inte automatiskt innebär en ökad ersättning.

Tillgänglighetsfrågorna är centrala för Närhälsan. Genom befintliga och nya digitala tjänster arbetar vi med att erbjuda fler kontaktvägar samtidigt som vi genomför översyn av våra arbetsflöden. Närhälsan Online har tagit emot 12 852 kontakter.

Handlingsplan för omställningen är framtagen och aktivitetssatt. Vi har fortsatt fokus på FVM och dess implementering. Under hösten planerar vi att starta upp det digitala verktyget Vårdexpressen.

Närhälsans resultat per augusti är 29 miljoner kronor sämre än periodens budget och 102 miljoner kronor sämre än 2018 års resultat. Det budgeterade resultatet för helår 2019 är -28 miljoner kronor. Prognosen för helår 2019 är ett negativt resultat på 35 miljoner kronor, varav Rehab har en prognos på 15 miljoner kronor och vårdcentral en prognos på -

50 miljoner kronor. Närhälsan betalar ett finansiellt avkastningskrav till ägaren på 25 miljoner kronor.

Resultatet till och med augusti var 8 miljoner kronor. Prognosen för årets resultat är -35 miljoner kronor.

Tandvårdsstyrelsen

Folktandvårdens vision är ”Frisk i munnen hela livet” som tar utgångspunkt i VGR:s vision "Det goda livet" med särskild fokus på god hälsa. Att vården ska vara hälsostyrd är prioriterat. Strävan är en resurseffektiv vård i väldefinierade processer och att vården ska vara kunskapsbaserad. Trots en fortsatt bekymmersam bemanningssituation följer Folktandvården, med få undantag, sin plan för 2019 års målpuppfyllelse.

Kommentarer per långsiktigt mål:

Friskare patienter God prognos: Målpuppfyllelsen inom förebyggande insatser och behandling är god efter augusti månad. Uppdragen om munhälso-bedömda 0–2-åringar bedöms, liksom uppsökande verksamhet och antal patienter med friskand-vårdsavtal, ha god prognos att klara årets mål.

Hållbar utveckling God prognos: Folktandvården har fortsatt fokus på såväl ekonomisk, ekologisk som social hållbarhet. Det ekonomiska resultatet är positivt även om den ekonomiska utvecklingen är lägre än tidigare år. Osäker prognos: Målet om en resultatmarginal på 4,3 procent 2019 bedöms som mycket osäkert.

Ökad marknadsandel God prognos: Tillgängligheten för patienter med hög prioritet är mycket god. Osäker prognos: Tillgänglighet för oprioriterade patientgrupper.

Ledande universitetstandvård God prognos: Kriterier och enheter för universitetstandvård har definierats i samverkan med Institutionen för odontologi och under hösten fortsätter arbetet med att pröva enheter som kan utgöra universitetstandvård. Osäker prognos: Patienttillgång till delar av tandläkarprogrammets kliniska utbildning.

Rätt kompetens God prognos: Tandsköterskesituationen har förbättrats i jämförelse med augusti 2018. Tillgången på tandläkare bedöms som god i storstadsområdet och i större städer. Osäker prognos: Bristen på tandhygienister är fortsatt stor och har

osäker prognos på grund av för få utbildningsplatser varför det långsiktiga målet med en tandhygienist per tandläkare bedöms som mycket svårt att nå i dagsläget.

Resultatet till och med augusti var 49 miljoner kronor. Prognosen för årets resultat är 20 miljoner kronor.

Styrelsen för Habilitering & Hälsa

Tillgängligheten till verksamheterna är fortsatt hög men tillgängligheten till Tolkverksamheten har minskat på grund av en ökad efterfrågan och Barn- och ungdomshabiliteringen har en något mindre tillgänglighet i Göteborgsområdet på grund av en stor personalomsättning på Hisingen och en flytt i Kungälv.

En nationell patientenkätundersökning har genomförts under hösten 2018 inom syn- hörsel- och habiliteringsområdet. Resultat har varit mycket bra och en analys och handlingsplan för förbättringar har gjorts i början av 2019.

Beslut har fattats om flera viktiga regionala medicinska riktlinjer (RMR) som rör förvaltningens målgrupper. Implementering av dessa har pågått. För att uppnå avsikten med ansvarsfördelningen kring RMR vuxna med funktionsnedsättningar har förvaltningen beviljats omställningsmedel inför 2019.

Arbetet med en samlad Hörselverksamhet i Göteborg har fortsatt och en flytt till nya lokaler sker nu i Gårda. De nya lokalerna kommer att möjliggöra ett annat arbetssätt när det gäller att erbjuda rehabilitering och ge service till patienter.

Barn- och ungdomshabiliteringen i Kungälv har flyttat in i nya lokaler i Kongahälla Center. Här delar verksamheten lokaler och reception med flera andra vårdgrannar.

Ett stort engagemang har funnits kring utveckling av digitala vårdformer och tjänster.

Arbetet med att vara fullt delaktiga i arbetet med Framtidens vårdinformationsmiljö fungerar fullt ut.

Resultatet för perioden påverkas av säsongsvariationer inom inköpen av hörapparater och flytt inom Hörselverksamheten i Göteborg.

Resultatet till och med augusti var 21 miljoner kronor. Prognosen för årets resultat är 0 miljoner kronor.

8.5 Serviceverksamheter

Fastighetsnämnden

Fastighetsnämnden har fått i uppdrag att genomföra byggnation av Högsbo specialistsjukhus med tillhörande försörjningsbyggnad och parkeringshus inom en investeringsutgift på totalt 1 603 miljoner kronor. Regiondirektören har fattat beslut om att genomföra en oberoende granskning av större byggnadsinvesteringsprojekt i VGR. Uppdraget ska slutredovisas i september 2019.

Entreprenören har överklagat tingsrättens dom till hovrätten angående tvisten på Rågården. Senast

den 30 september ska hovrätten ta ställning till om de kommer att bevilja prövningstillstånd.

I arbetet med att förverkliga Västfastigheters verksamhetsplan 2018–2020 har förvaltningen bland annat arbetat med att integrera Program för Teknisk Standard (PTS) i verksamheten, att fortsatt ta över tekniska säkerhetsanläggningar i externa lokaler, att förverkliga kompetensförsörjningsplanen. Västfastigheter arbetar vidare med att skapa långsiktiga underhållsplaner för egna fastigheter, öka de digitala och mobila arbetssätten och att ta fram energi-systemstrategier för våra akutsjukhus

Sjukfrånvaron januari-augusti är 3,5 procent och har ökat med 0,2 procentenheter jämfört med motsvarande period 2018.

Västfastigheter redovisar per augusti ett ackumulerat investeringsutfall på 2 495 miljoner kronor. Helårsprognos investeringar bedöms till 4 128 miljoner kronor. Prognos för driftkostnad exklusive media uppgår till 233 kr/ m². Prognos för energianvändning uppgår till 176 kWh/m².

Resultatet till och med augusti var 83 miljoner kronor. Prognosen för årets resultat är 33 miljoner kronor.

Serviceenämnden

Regionservice har fortsatt fokus på att förbättra arbetsmiljön, kundnöjdheten och produktiviteten. Vid årets mätning av kundnöjdhet så är förtroendet fortsatt högt, likt tidigare så är förväntan på en mer proaktiv utveckling av metoder och tekniker det som kommer fram. Regionservice har under våren anställt en digitaliseringsansvarig med syfte att intensifiera verksamhetsutveckling och nyttjandet av ny teknik vilket riktar sig mot kundernas och vår ambition att bli mer proaktiva i utvecklingen av vårt erbjudande.

Väsentliga aktiviteter som har genomförts är hanteringen av volymbortfall inom tvätteriet och uppstarten av en automatiserad utrustning för ökad kvalitet och produktivitet, tagit ansvar och agerat i inkassofrågan i ett VGR-perspektiv, optimerat servicetjänsterna inom NU-sjukvården genom uppgiftsväxling (UGV) samt fortsatt arbete med att se över och utveckla förvaltningens ledningssystem och årshjul.

Antal nettoårsarbetare har minskat med 100 stycken jämfört med motsvarande period föregående år. Minskningen beror till stor del på anpassning av ny produktionsvolym i Tvätteriet Alingsås samt minskning inom måltidsverksamheten kopplat till

upphandling av restauranger och caféer. Sjukfrånvaron ligger på 6,7 procent, en förbättring jämfört med samma period föregående års 7,0 procent. Regionservice har under hösten 2018 samt 2019 fokuserat extra på långtidssjukfrånvaro med goda resultat.

Regionservice ser en utmaning i utfallet för perioden och med det faktum att förvaltningen gått in med frysta priser för 2019. Till detta får läggas de utmaningar som införandet av Marknadsplatsen 2.0 hittills har bidragit till i form av utökade resursinsatser. Konferenslokaler i Skövde och Campus i Göteborg fortsätter att visa låga beläggningstal.

Resultatet till och med augusti var 22 miljoner kronor. Prognosen för årets resultat är -5 miljoner kronor.

Nämnden för Hälsan och Stressmedicin

Hälsan och Stressmedicin har den gångna 5-årsperioden haft en stor tillväxt som vi nu ser bromsas av fokus på kostnadssidan hos våra kunder. Vi är oroliga för effekten av att "kortsiktigt" dra ner insatserna relaterade till förebyggande arbetsmiljöarbete. Förvaltningen riskerar, för första gången på många år, ett minusresultat för 2019. Detta beror på minskad efterfrågan, en finansieringsmodell som inte är logisk och följsam vid tillväxt samt engagemang i VGR-gemensamma projekt där vi arbetar utan att kunna ta betalt för vår tid. Vi ser fram emot att kunna påverka VGR:s nya riktlinjer för företagshälsa, arbetet är tänkt att starta innan årsskiftet.

Vi har för tillfället en negativ avvikelse mot budget som helt beror på minskade beställningar. Vi räknar dock med att AMS2019 kommer innebära att hösten går mer enligt budget.

Resultatet till och med augusti var 0 miljoner kronor. Prognosen för årets resultat är 0 miljoner kronor.

8.6 Regiongemensamt arbete

Regionstyrelsen inklusive regionfullmäktige

Delårsrapporten redovisar regionstyrelsens insatser för perioden januari-augusti utifrån beslutad detaljbudget för 2019. Det sammantagna resultatet för koncernen, redovisas i VGR:s delårsrapport.

Regionstyrelsen arbetar aktivt med att säkerställa att VGR har ekonomi och verksamhet i balans. I april beslutade regionstyrelsen om åtgärder för att minska VGR:s underskott och arbetsätt som stödjer budgetföljsamhet. Regionstyrelsen följer utvecklingen vid varje sammanträde.

Koncernkontoret hade per sista augusti totalt 1 628 nettoårsarbetare inklusive utförarverksamheter och VGR IT vilket är en ökning med totalt 107 nettoårsarbetare jämfört med augusti 2018. Orsaken är främst att VGR IT kunnat anställa mer egen personal istället för att använda konsulter samt uppbyggnaden av programmet för FVM.

Sjukfrånvaron har minskat med 0,43 procentenheter jämfört med förra året och ligger nu på 3,94 procent på Koncernkontoret.

Resultatet till och med augusti var 269 miljoner kronor. Prognosen för årets resultat är 156 miljoner kronor.

2019-10-15

Dokumentnamn: Delårsrapport augusti 2019 Västra Götalandsregionen

Diarienummer: RS 2019-05987

Kontaktperson: Erika Schönborg, Koncernkontoret, avdelning verksamhetsuppföljning

Telefon 070-082 45 49

E-post: erika.schonborg@vgregion.se

